

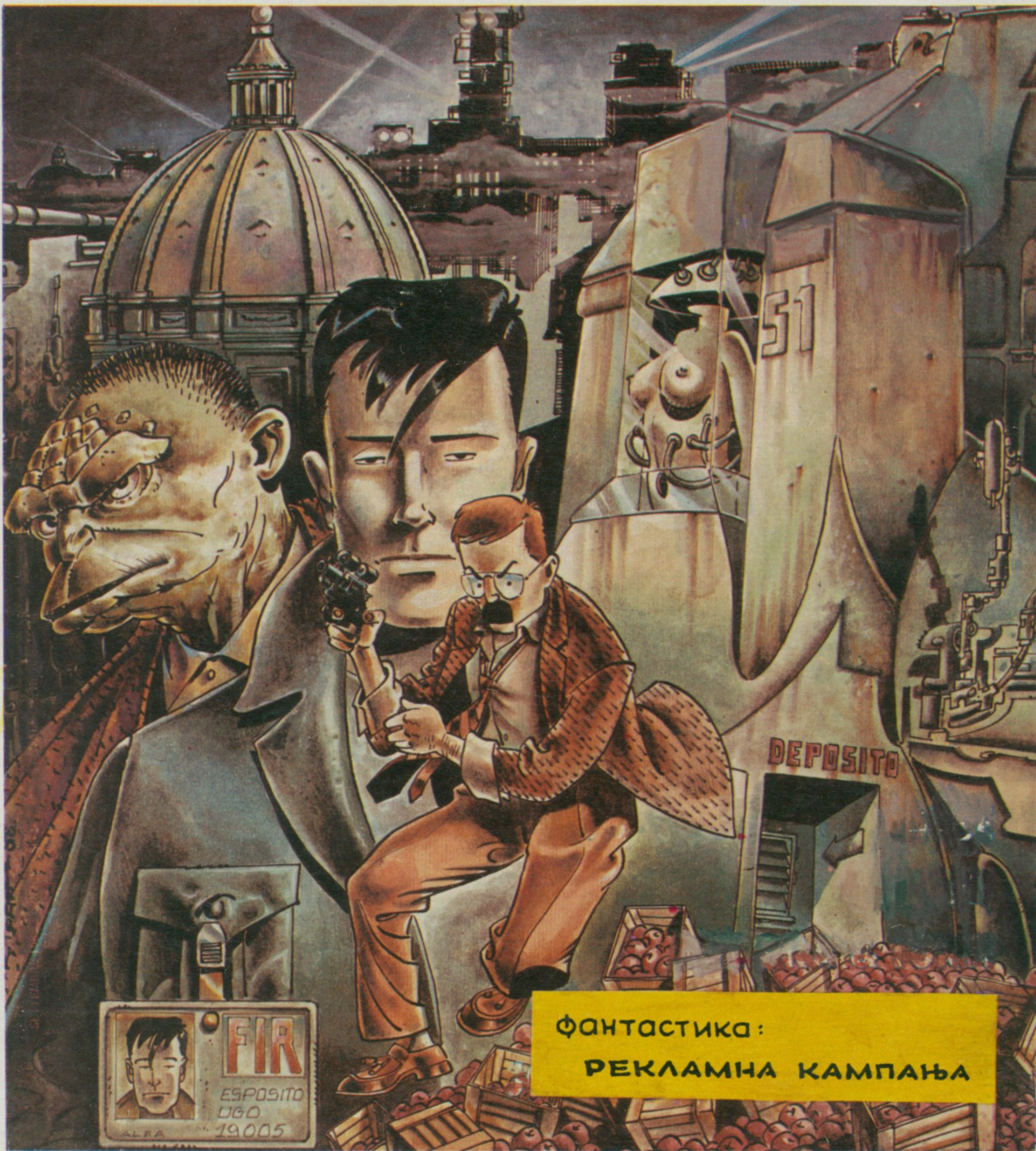
ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

26. I 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 7 ДИН. • БРОЈ 1987

Немачка 2.50 DEM, Француска 4.50 FRF, САД 1.25 USD, Швајцарска 1.80 CHF, Шведска 8.40 SEK, Аустрија 13.00 ATS, Грчка 180 GRD

ФАНТАСТИКА:

РЕКЛАМНА КАМПАЊА

Фирма

Веровали или не!

**Луј Жак
Манде Дагер**
(1787-1851)

ФРАНЦУСКИ СЛИКАР И
ПРОНАЛАЗАЧ ПРВОГ
ФОТОГРАФСКОГ ПОСТУП-
КА - ДАГЕРОТИПИЈЕ,
УВЕК ЈЕ ОДБИЈАО
ДА СТАНЕ ПРЕД
ФОТОГРАФСКИ
АПАРАТ.

СКУЛПТУРА СТАРЦА

НА ВРХУ
КВАНДАЛ, НА
ПЛАНИНИ
РОМСДАЛ У
НОРВЕШКОЈ,
БАЈАРСКО
ЈЕ ДЕЛО
ПРИРОДЕ.

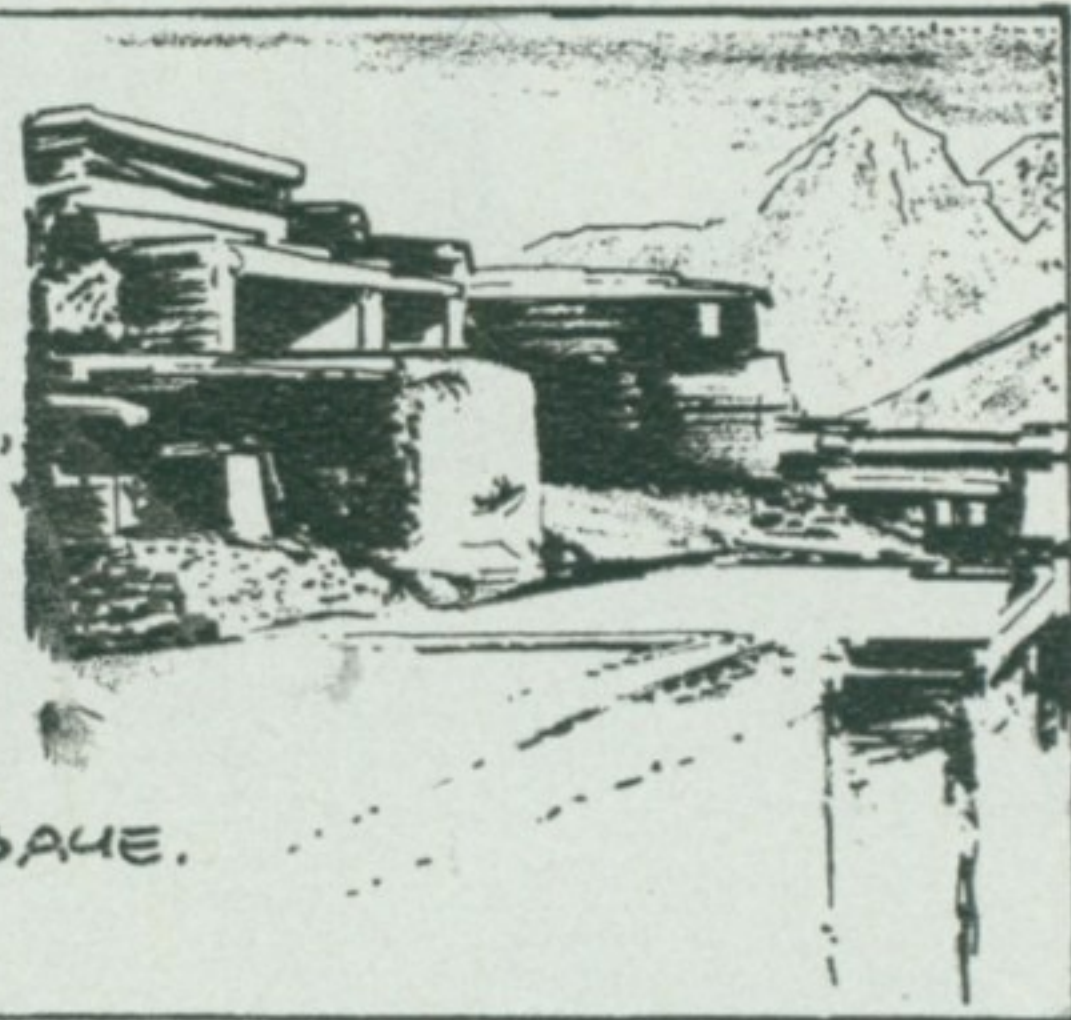

ЖАБА КРАСТАЧА

СА МАРТИНИ-
КА ПЕЊЕ СЕ
НА ДРВО ЗА-
ЈЕДНО С МЛА-
ДУЊЦИМА
ПРИПИЈЕНИМ
УЗ ЛЕБА.

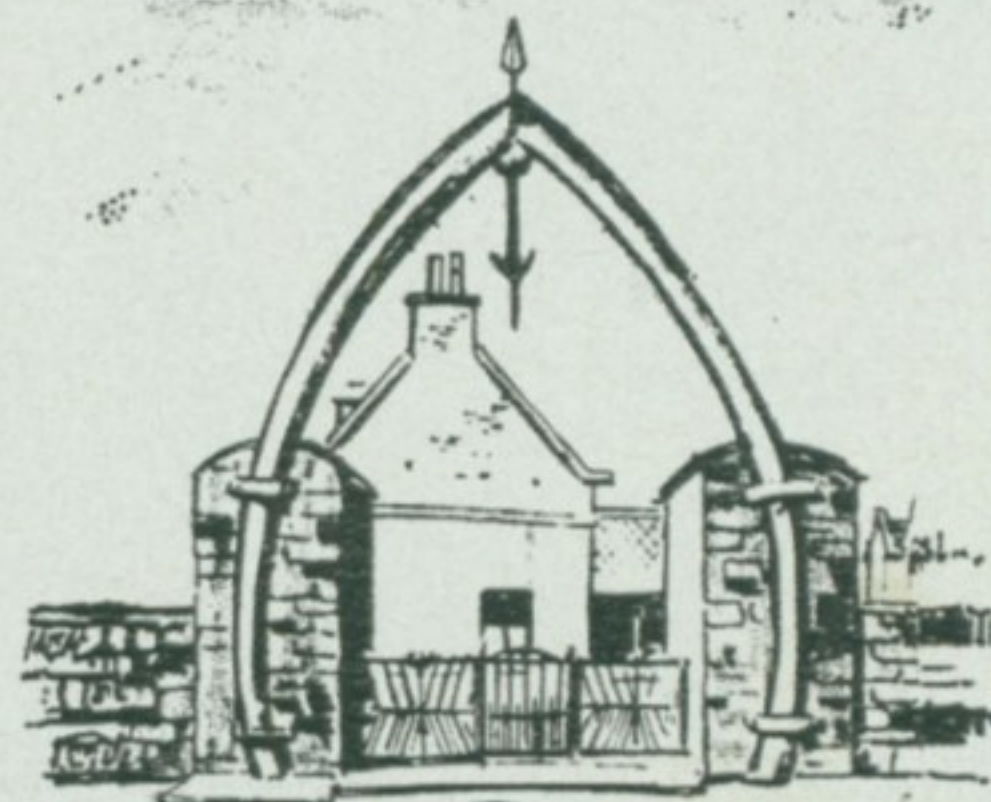
КУЋЕ

У ВАЛТИТУ, У ДОЛИНИ
ХУНЗА НА ХИМАЛАЈИМА,
ИЗГРАЂЕНЕ СУ ОД ПЛОЧА-
СТОГ КАМЕЊА БЕЗ ТРУН-
КЕ МАЛТЕРА ИЛИ НЕКОГ
ДРУГОГ ВЕЗИВНОГ МАТЕ-
РИЈАЛА, А УНУТРАШЊИ
ЗИДОВИ ОБЛОЖЕНИ СУ
СМЕШОМ ПЕСКА И ИЛОВАЧЕ.

ЗЕБРИНЕ ШАПЕ

СВА ЗЕБРА ИМА
РАЗЛИЧИТЕ ШАПЕ,
ИСТО КАО ШТО СВАКИ
ЧОВЕК ИМА РАЗЛИЧИ-
ТЕ ОТИСКЕ ПРЕСТИЈУ.

ЛУК

ИЗНАД КАПИЈЕ ЈЕДНЕ
КУКЕ У СТОРХВЕЈУ,
(ШКОТСКА), НАПРАВЉЕН
ЈЕ ОД ДВЕ КИТОВЕ
КОСТИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● један велики вински
подрум у Шкотској већ два-
десет година, дању и ноћу,
чувају – гуске, и за то време
није изгубљена ни капљица
вина. Довољно је да се поја-
ви неко сумњив па да гуске
загачу и пробуде чуваре. Пси
који су пре њих чували вино
нису били поуздани – неко-
лико пута допови су успели

да их подмите кобасицом,
док се перната стража пока-
зала неподмитљива.

●●● кувар Жан Бокоњано,
запослен у једном ресто-
рану у месту Сент Максим на

југу Француске, искористио
је своје умеће у справљању
локалних специјалитета и та-
ко прикупио позамашну сво-
ту новца за борбу против ра-
ка. Бокоњано је, заправо,
скувао 2230 литара чорбе од
поврћа у коју је ставио 250
килограма кромпира, исто
толико парадајза и шаргаре-
пе. Остали састојци били су:
70 kg белог пасуља, 140 зеле-
ног, „мало“ босиљка (30 kg),
белог лука (50 kg) и „кап“
уља (30 l). Вредни кулинар
продао је супу до последње
порције.

●●● једну од највећих ко-
лекција разгледница сакупи-
ли су супрузи Лик из Магде-
бурга у ДР Немачкој: тачно
133.726 дописница. Од тога
добар део чине разгледнице
Магдебурга из разних епоха
и најразличитијих углова. У
збирци се налазе и разглед-
нице штампане на свили,
дрвету, целулоиду и плути.

●●● прошле године у све-
ту је продато милијарду
„чистих“ и 190 милиона ви-
део касета са снимљеним ма-
теријалом.

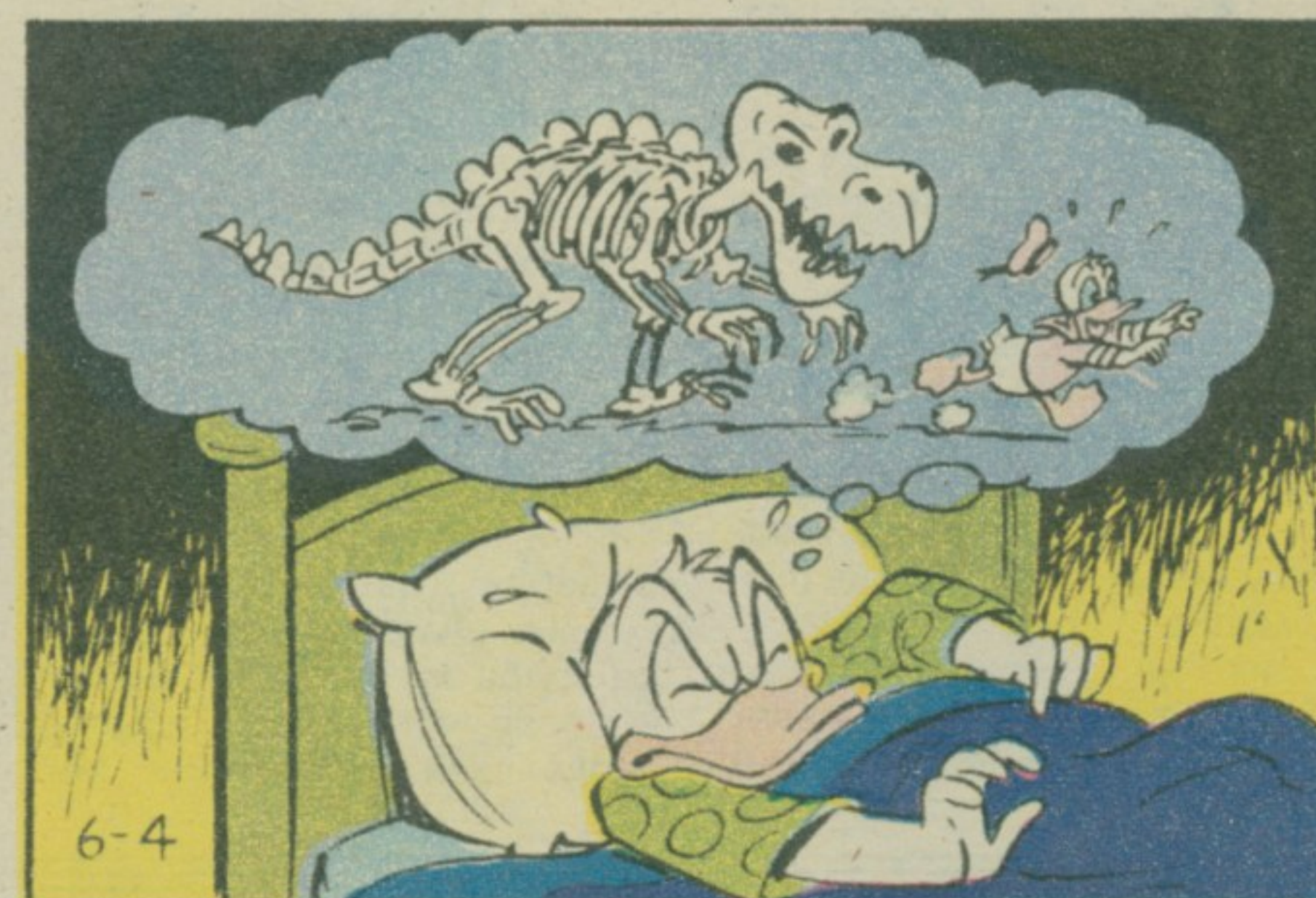
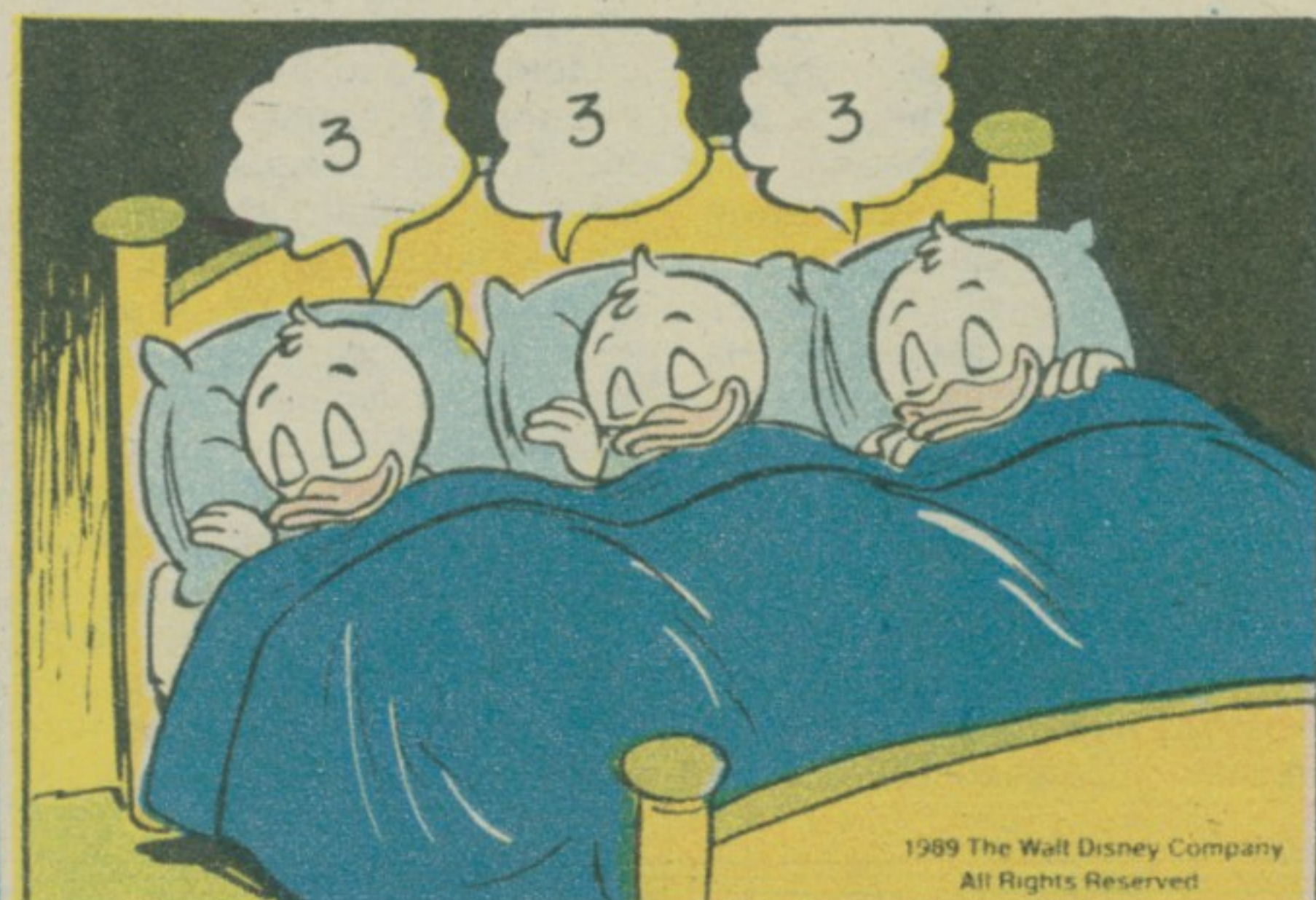
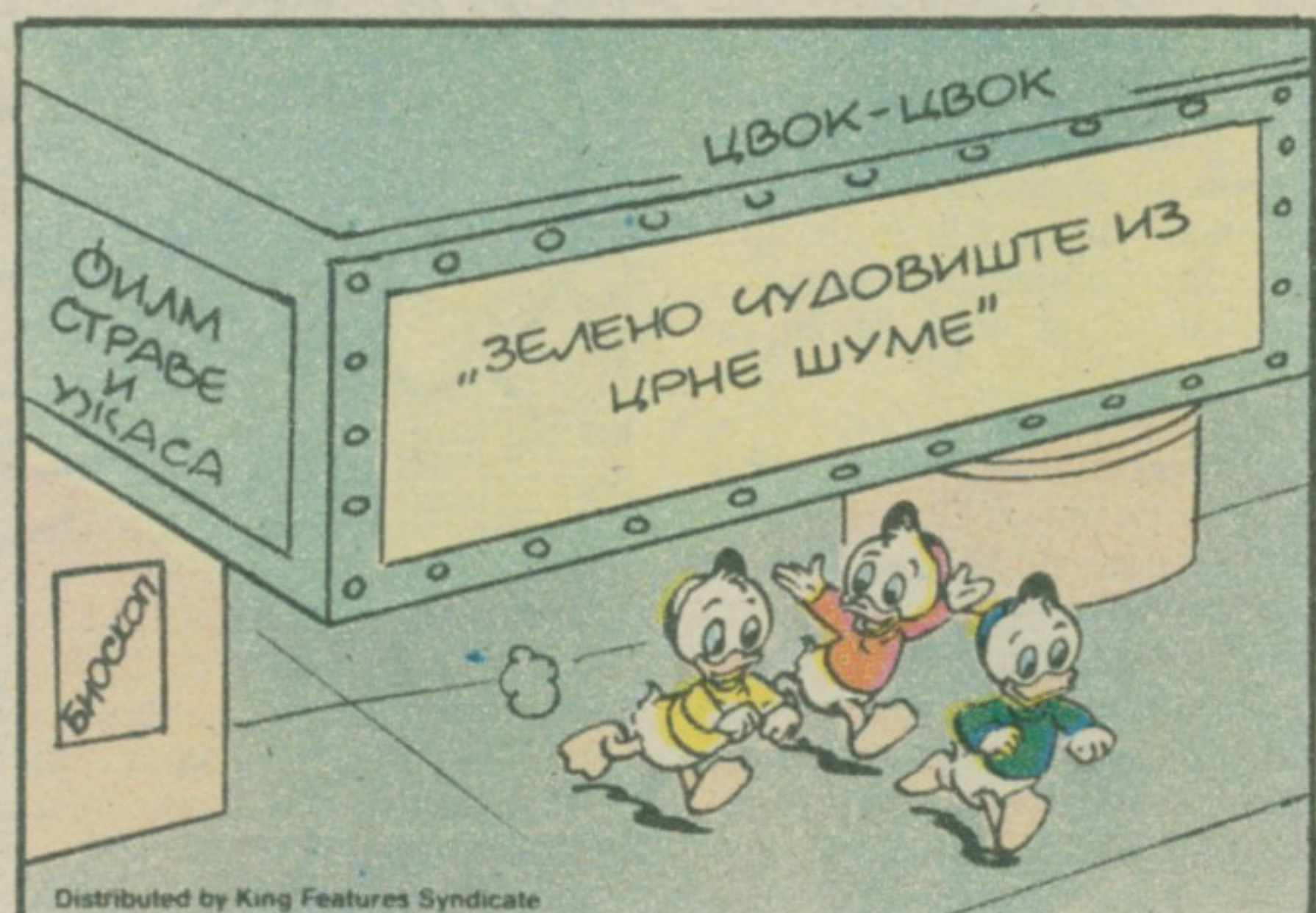
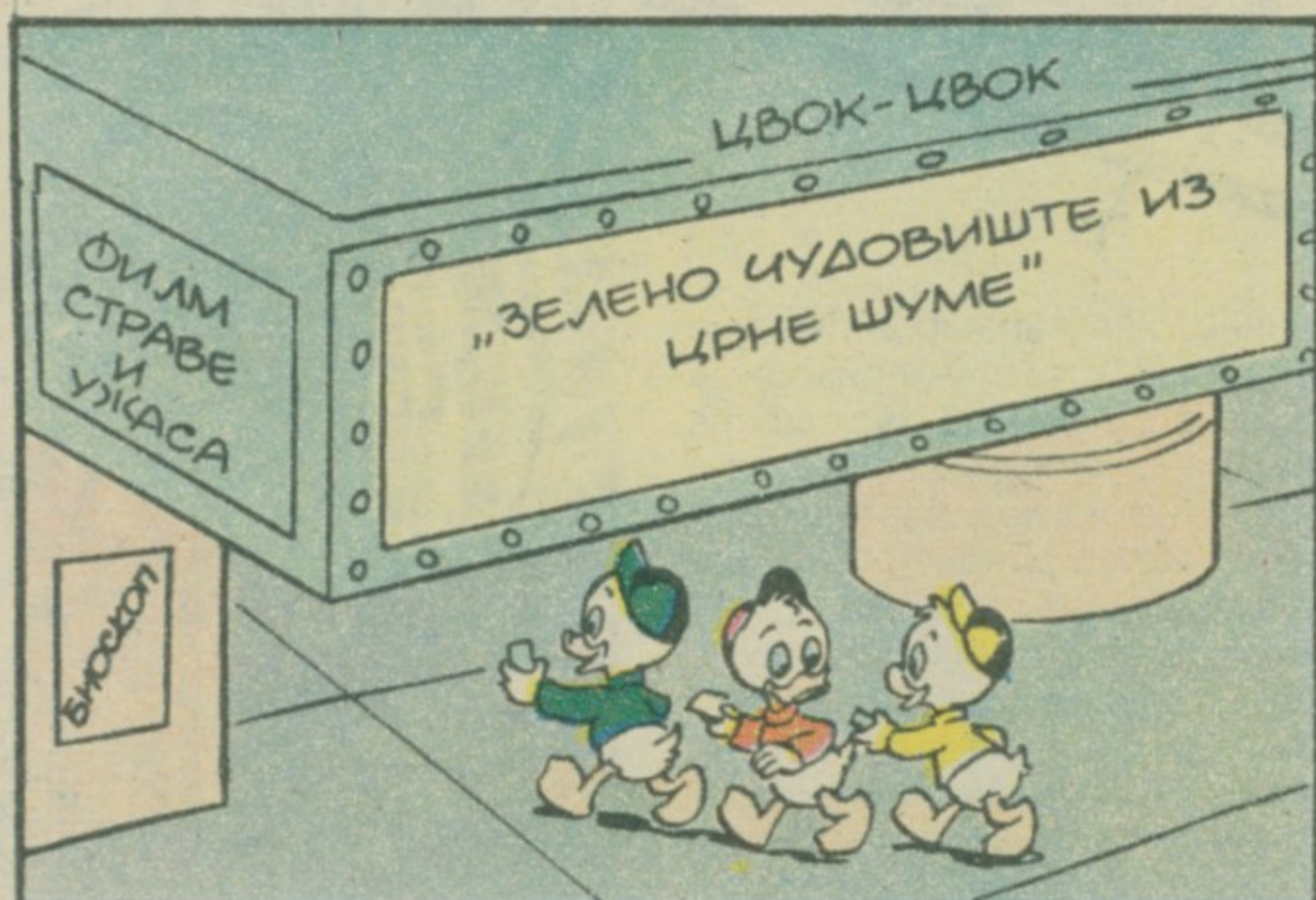

●●● даље смањивање
„цепне“ електронике тренут-
но је у застоју јер пре тога
мора да се реши питање
снабдевања енергијом.

●●● текст објављен по-
четком прошлог фебруара у
часопису „Физикал ревју ле-
терс“ оборио је светски ре-
корд у броју аутора – испод
њего су потписана 193 имена,
што је заједно с називима на-
учних установа у којима ра-
де, заузело готово целу стра-
ницу листа.

Илустровао: Зоран Петковић – Петко

ГРАМАТИКА ИЛИ СЛУХ?

ИСИДОРА

И

ЈАРЕБИ БРОЈ

Позната књижевница упоредила је Београд с Паризом и закључила да постоји „страхотна и тужна разлика“. Критиковали су је – али због језичке грешке у наслову

Чудан сусрет двојих писаца. Под тим насловом, пре тридесет пет година, у београдским „Књижевним новинама“ изишао је напис тада већ остареле, али духом потпуно овеже књижевнице Исидоре Секулић. Један од „двојих писаца“ била је она сама а други чувени амерички романописац Џон Стајнбек, или „Стенбек“ како га је звала Исидора. Сусрет се није одиграо у стварности, него на плану маште и идеја.

Било је то овако. Давно пре рата, испред краљевог двора у Београду, на самом

крају Теразија, Исидора је видела гардисту на стражи. Из правца Слатине наишао је дечак од својих осам до десет година. Видећи стражара, „како то бива у детињству, муњевито“ је доспео под власт и вољу маште, постао војник. Затигао се, истурио прса, ставом и гестом руке прописно стегао пушку коју, наравно, ни у ком облику није имао.

Дуго је остао у том положају. Стражар се мрштио, црвенео, збуњен том ненамерном дечјом пародијом, бојећи се да ће она угрозити његово достојанство. Најзад се љутило издерило на малишана. Овај се тргао и почео, престрашен, да бежи назад према Слатини. Деловало је то „смешно и тужно“, а изнад свега бесмислено, каже Исидора.

Помушкарчена жена...

Сада је Исидори доспео у руке један број листа „Фигаро литерер“ у коме је Џон Стајнбек износио своје утиске с вишемесечног боравка у Паризу. (Што се тиче имена, Исидора напомиње да је „породица пишчева пореклом немачко јеврејска, и оригинално се морала звати Штајнбек“; да „неки наши људи, и странци, изговарају Стајнбек“; да јој је један познаник, „Америчанин“, рекао да треба изговорити Стинбек – после чега следи помало неочекиван закључак: „Ми,

лично, изговарамо и пишемо Стенбек.“) Међу призорима које је „Стенбек“ запазио на париским улицама нашао се и један на изглед сасвим сличан Исидорином београдском доживљају – али с друкчијим завршетком. Враћајући се из пекаре с дугачким хлебом у руци, један париски мангупчић наишао је на стражара пред Јелисејском палатом. Укрутио се, ставио свој „багет“ на раме као да је пушка и свечано промарширао испред стражара. Француски гардиста није се љутио, ни црвенео, ни викао. Савршено озбиљан, заузео је став мирно и одао почаст малишану, а овај му је на исти начин узвратио.

„Која разлика“, коментарише Исидора, „која страхотна и тужна разлика. Да, све, све, увек је све, све, све, питање културе!“ По њеним речима, „сваки Француз је дете“, одмалена је навикао на слободу која подразумева и слободу маште и игре, одсуство страха од имена, положаја и титуле. Француски стражар може мирно да се шали с малим пролазником, нимало се не бринући шта ће рећи председник републике ако га случајно види. (Вероватно би био одушевљен, примећује Исидора, па би дечаку послао добош и пушку, а стражара частио чашом шампањца.) На Балкану, напротив, ни детету не дају да буде дете: уместо да се игра, оно мора зарана да научи тужну истину да с влашћу нема шале.

Ето, то су били ти доживљаји „двојих писаца“ који су Исидору навели на овакав закључак: „Шаљем срдачан по-

здрав Џону Стенбеку, и безмало ми је жеља да га по војнички свечано поздравим, и захвалим му што је тако дивно препевао мој меланхолични доживљај.

Само, онај облик „двојих“ у наслову засметао је читаоцима. Дошло је до „језичког инцидента“, како ће то назвати Исидора. У једном од следећих бројева „Књижевних новина“ затражено је и мишљење језичког стручњака, који је изјавио да се бројна замена двоји употребљава углавном за групе ствари или за жива бића средњег рода, на пример двоји јарићи, двоји прасићи. А писац је граматички мушког рода, може бити и жена, али средњег рода сигурно није – дакле, требало је рећи сусрет два писца или сусрет двају писаца.

Исидора Секулић није била од оних који ће остати равнодушни на оптужбу да не познају свој матерњи језик. У одговор на критике написала је текст три пута дужи од претходног. Бранила се на свој начин, тихо, достојанствено, с пуно хумора, као да тобоже признаје кривицу, али се бранила из петних жила. Своје тужиоце засула је правом артиљеријском паљбом примера, цитата, успомена, доказа и противдоказа.

Слажући се да се број **двоји** употребљава за јариће и прасиће, додала им је „још и псиће и магариће, да би што већи број те животињске ситнежи маркирао правило“. Онда је, међутим, напоменула да је Вук писао „двоји јади“ и „двоје коња“ а Змај „двоји сомови“. Цитирала је две

сремске народне песме, једну тужну, „Моји боли, непреболи – двоји непреболи“, „где је лепа именица **непребол** мушкога или женскога рода, а свакако није средњега рода, и није 'жива ствар' у категорији јарића...“. Друга, весела песма описивала је сватове који су се напили и позаспали где је ко стигао: „двоји троји у таљиге, двоји троји под таљиге“. Сетила се извесног деда-Неце из своје фамилије, који је, причајући успомене, употребио и овакву реченицу: „А заборави“, овај, рећи да су ту били **двојица** наших момака и двоји однекуд из белог света.“ Све је то осетљиво Исидорино ухо успело да запамти, и сада, кад се повела полемика о ретком облику **двоји**, она је имала на располагању збирку

примера какву неки граматичар или лексикограф не би успео да прикупи ни после прелиставања десетина дебелих књига.

Објаснила је, најзад, да је рекла **двоји писци**, а не **два писца**, зато што је реч о мушкарцу и жени, док облик **два** „помушкарчује жену-писца“. Граматике, додуше, овакву употребу за означавање мешавине двају родова признају само бројним именицама **двоје, троје, четворо** итд. (нпр. „двоје људи“ = мушкарац и жена), а не и бројним придевима **двоји, троји, четвори**, о којима је овде реч. Али, Исидора се позива на слух, тај, како вели, „чудан и потресно моћан дар у човеку“, који њој сугерише да су **двоји писци** исто што и **двоје писаца**, то јест он-писац плус она-писац. „Слух је понекад далеко више теорија језика и говора него што је то кабинетска теорија језичара стручњака“, пркосно закључује она, у брк својим критичарима.

... рече седморим женама

Ко је био у праву? Ни данас, тридесет година после књижевничине смрти, на то питање није лако одговорити. Главна тешкоћа је у томе што српскохрватски језик има превише разних врста бројева: поред основних (**један, два, три...**), редних (**први, други...**) и облика за разломке (**трећина, четвртина...**), ту су још и бројне именице **двоје, троје, четворо...** па оне облике **двојица, тројица, четворица...** Толике облике немогуће је у једнакој мери запамтити и овладати њима. У граматицима ћемо наћи примере као „**троји сватови**“, „**отац двога деце**“ или „**рекох седморим женама**“, али већина нас никад их у животу неће употребити, па чак не бисмо знали са сигурношћу да кажемо ни како правилно гласе.

Бројне придеве типа **двоји** данас углавном употребљавамо још само у средњем роду, у спојевима као **двоја врата, троја кола**, или у устаљеном изразу „отворити **четворе** очи“. Не кажемо више купио сам **троје чакшире**, него **купио сам три пара панталона**. Не кажемо **двоји јарићи** (што није синоним за „два јарета“, него значи да се коза двапут јарила, или да две козе имају

свака своје јариће): ко још данас, у доба компјутера, уопште говори о јарићима, а камоли да им броји генерације? Мало нам је отупео слух, па ћемо рећи **два писца** и кад је један од њих жена (у праву је Исидора кад каже да то **два** звучи „мушки“, али исту муку мучимо и с безброј других назива за које не постоји женски облик: говоримо о жени борцу, жени стручњаку, жени министру, жени психологу, па што не би била и жена – писац?).

Толико се ретко употребљавају придеви типа **двоји** да граматичар нема довољно примера да би њима поткрепио своја правила. Зато се Исидора, са својим истанчаним језичким осећањем и чудесним памћењем за речи, показала бар исто толико, ако не и боље, обавештена него њени критичари. Све у свему, могли бисмо закључити да се ова давна полемика завршила без победника. Ни књижевник, ни језички стручњак не могу бити искључиве судије о правилном и неправилном језику. Граматичка правила остају пука апстракција ако се не заснивају на осећању за живи говор и за језик најбољих писаца. Али ни фамозни „слух“ не може бити једино мерило, јер и они који праве најгрубље језичке грешке чине то на основу неког свог „слуша“. Да би се пресудило чији је „слух“ мерило, неопходна је наука о језику.

Примера ради, облици „Америчанин“ и „Американац“ са чисто теоријске стране били би једнако правилно грађени и једино нам слух може рећи да је онај први безнадежно застарео. Обрнуто, кад треба расправити како да транскрибујемо презиме Steinbeck, ту не помаже слух, него конкретне информације о имену, његовом носиоцу и изговору у страним језицима. Разуме се да нећемо рећи „Стенбек“, како је Исидора писала поводећи се за француским изговором, а ни „Стинбек“, што је изговор слабије образованих Американаца. Изворни немачки изговор је Штајнбек, што у енглеском (који не трпи сугласничку групу „шт“ на почетку речи) постаје Стајнбек; и будући да је Џон Стајнбек (без обзира на порекло) био рођен у САД, овај последњи изговор свакако је најбољи.

Иван Клајн

ОБИЧНИ
ЉУДИ
КОЈИ СУ
ПОСТАЛИ
КРАЉЕВИ

ЉУБАВ ИЛИ КРУНА?

Године 1891. Џон Дејвис Мари, машински инжењер с дипломом универзитета Парди, запослио се у Британској компанији за вађење и транспорт фосфата и фирма га је послала на Божићна острва, југозападно од Јаве, да тамо надгледа руднике фосфата.

Пошто су рудари били све сами острвљани, одлучено је, да би се рад одвијао без трзавица а за добробит Велике Британије, да се Џон Мари прогласи за краља Божићних острва са свим правним и извршним моћима, то јест, са одређеним рукама.

Мари је владао мудро и праведно и посао се одвијао не може бити боље све док млади краљ није 1910. године, за време службене посете Лондону, упознао девојку којом је по сваку цену желео да се ожени.

Изабраници његовог срца се живот богу иза леђа, па макар и краљевски, није учинио довољно привлачним па је краљ Џон, за њену љубав, абдицирао, односно одрекао се престола и круне Божићних острва и остао у Лондону.

Изабраници срца Џона I, сувереног владара Божићних острва, није се учинио нарочито привлачним живот богу иза леђа, па је Његово Величанство стављено пред тежак избор

Краљевски имунитет

Једнога дана 1833. године краљ Сардиније Карло Алберто наредио је капетану брода којим се шетао морем

да га остави на острву Таволари, недалеко од Сардиније, да би неколико сати ловио у тишини и самоћи.

У шуми је Карло Алберто срео човека огромног раста, јединог становника овог острва, и упустио се с њим у разговор. Незнанац се представио као Ђузепе Бартолеони, пастир родом са оближњег острва Маладене, али му краљ Карло Алберто није поверовао у оно време сељаци су, и не само они, били неписмени и полудивљи, а овај је течно говорио неколико језика и био веома образован.

Његовом Величанству толико се допао складан начин живота тајанственог дива да га је, у одушевљењу, сместа именовао за краља Таволаре.

Ђузепе Бартолеони био је глава две породице: једна

жена и деца живели су на једном, а друга супруга с децом на другом острву. Чим је постао владар Таволаре, он је обе породице довео у своје краљевство, а италијанске власти, када се ствар прочула, нису успеле да га ухапсе због бигамије (двожењства) јер га је штитио краљевски имунитет.

Када је 1849. године Ђузепе Бартолеони умро, на престолу Таволаре наследио га је, као што је и ред, најстарији син Паоло.

Имао је робове

Црвенокоси ирски морнар Патрик Воткинс напустио је британски китоловац на ко-

ме је пловио и остао у осами Галапагоског архипелага коме је најближе копно Еквадор. Ту је себе крунисао за краља, гајио кромпире и бундеве и продавао их бродовима који су пристајали да би се снабдели намирницама.

Патрик је сва острва Галапагоса сматрао својим кра-

Владар из изгнанства

Антоан-Орели Туненс, француски адвокат и авантуриста из 19. века, успео је, приликом једног од својих путовања, да освоји наклоност Аракуани Индијанаца, ратоборних сељака из јужног дела Чилеа, који су га прогласили за краља Антоана-Орелија I.

После извесног времена Антоанови бунтовни поданици изгубили су вољу да ико њима влада па су свог краља, са све круном и пртљагом, отерали назад у Француску.

На смрти је краљ Антоан-Орели I за наследника на престолу одредио свог верног секретара Гистава Ашила Лавијарда који је постао краљ Ашил I и владао из свог париског изгнанства.

„О'К” се враћа кући

Американац ирског порекла Дејвид О'Кифи поздравио се 1871. године са женом и

кћерком и отпутовао за Кину. Али, доживео је бродолом код Јапа, групе острва у западном Пацифику, југозападно од Гуама.

Пошто се савршено уклопио у острвски живот, О'Кифи је од месних поглавица купио огромно имање, а неколико година касније једногласно је изабран за краља. И у тој улози одлично се снашао: одмах је направио краљевски грб – америчка застава која се вијорила над његовим иницијалима „О'К” – и подигао палату на једном, од острва.

Краљ Дејвид није заборавио госпођу О'Кифи у далекој Америци и двапут годишње слао јој је део своје краљевске апанаже, сасвим добровољно што је, као што се зна, и данас права реткост. Разуме се да није заборавио ни кћерку што је, такође, реткост.

Његово спокојно управљање архипелагом озбиљно је доведено у питање када су му, сасвим изненада, поглавице донеле на поклон одговарајућу краљицу. Увек веран госпођи О'Кифи краљ је дао све од себе не би ли избегао овај брак, али су поглавице биле упорне.

О'Кифи је, на крају, прихватио краљицу Долибој преко воље, тачније речено – преко воље у почетку, јер је с њом изродио седморо деце и тако обезбедио продужење династије.

Напрасно и из за све осим њега непознатих разлога О'Кифи је 1901. године својој супрузи број један послао писмо најавивши јој повратак кући у Америку. И заиста се, са своја два сина, укрцао на брод „Санта Круз” који је ишчекао негде на океану.

Испуњено пророчанство

Фостину Виркасу, тридесетједногодишњем поручнику Америчке ратне морнарице стационираном на Хаитију, речено је, када се пријавио за обласног заповедника острва Ла Гонаве удаљеног седамдесетак километара од војне базе, да му посао неће бити нимало лак. А посао се углавном састојао у надгледању убирања пореза за владу у Порт-о-Пренсу што домороци никако нису волели па су примењивали разне враџбине укључујући и црну магију вуду.

Када се Виркас искрцао на Ла Гонаву, народ га је, на огромно чудо и његово и посаде брода којим је дошао, дочекао с ватреним одушевљењем и на лицу места прогласио за краља Фостина II!

У питању је био невероватан стицај околности. Године 1848. црнац по имену Сулук био је омиљени владар Хаитија и свих оближњих острва назван краљ Фостин. Зашто је изабрао баш то име, није познато као што није познато ни због чега су Виркасови родитељи сину наденули ретко и необично име Фостин.

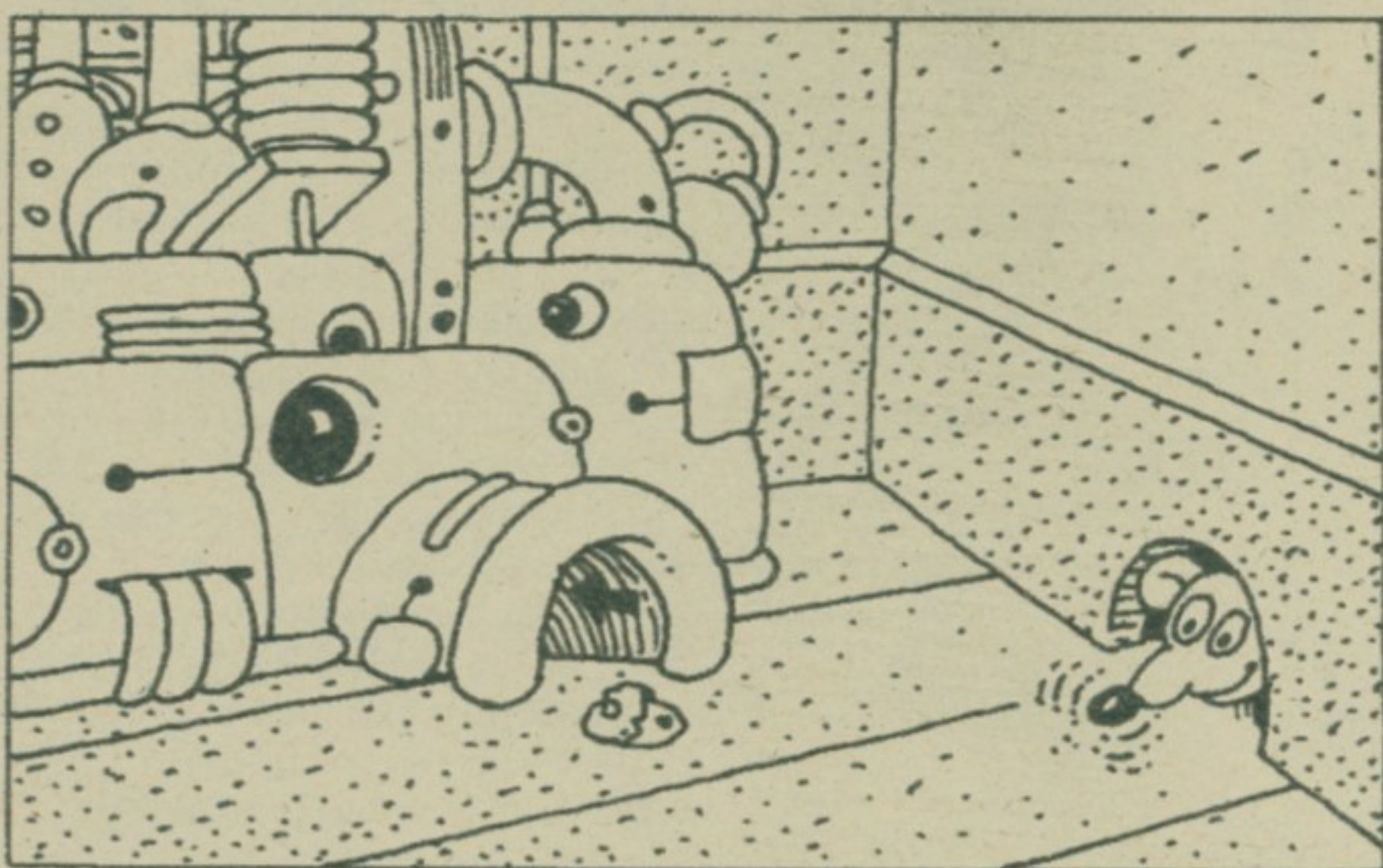
Тек, на Ла Гонави је амерички морнар чуо од краљице Ти Мемене легенду да ће се добри краљ Фостин кад-тад вратити. И, мада је Фостин Виркас био белац, народ је његов долазак примио као испуњење предсказања.

Краљ Фостин II, то јест Виркас, остао је на престолу четири године, све до 1929, када му је службовање на Хаитију истекло. Становници Ла Гонаве никада нису прежалили његов изненадни одлазак и, вероватно, и данас негују предање да ће се једном поново вратити.

Пошто је сјајно обавио тежак и опасан посао обласног заповедника, Фостин Виркас је у Америци дочекан као национални херој. Извесно време живео је у Њујорку где је држао предавања и писао о вудуу, тајанственој магији која може човека привидно да умртви после чега га сахрањују а затим оживљавају, али тако да се не сећа претходног живота и претвара се у послушног полуаутомата – зомбија.

Када су Сједињене Америчке Државе ушле у други светски рат, Фостин Виркас се придружио Америчкој ратној морнарици. Умро је од рака 1948. године у Њујоршкој војној болници.

Припремила **Бојана Дожић**

СУПЕРМИШОЛОВКА

Мишеви и пацови су надрљали. Створена је супермишоловка која их тамани на принципу гасне коморе.

Кућни мишеви и пацови за сада могу да одахну. Нова мишоловка је, наиме, 500 пута скупља од уобичајених справа за уништавање глодара које су до сада могле да се набаве на америчком тржишту. Кошта 250 долара, па се рачуна како ће се на куповину углавном одлучивати компаније и то претежно произвођачи хране чија су складишта омиљена мета штеточина. Рачуница конструктора је једноставна.

Подаци кажу да су складишта великих америчких произвођача хране до сада годишње на средства за тамањење глодара трошила око 50.000 долара. Такође се зна да је успех био само делимичан. Гасна мишоловка, тврди се, тамани брзометно и до истребљења.

Мишоловка је заједничко дело Филипа Ендреса и Ендрјуа Прачера и уопште не изгледа као мишоловка. Велика је отприлике као микроталасна рерна, ради на осам батерија, а тамани тако што прво миша или пацова помоћу мамца намами у узани тунел. Затим на одређеном месту миш, а богами и

пацов, наилази на електронско око, прекида сноп и тако изазива аутоматско подизање тунела. Улез тада из тунела великом брзином улеће у цак у који се истовремено из посебног резервоара пумпом убацује угљен-диоксид. Угљен-диоксид прво истисне кисеоник из вреће, а онда за отприлике 3 минута угуши глодара.

Пошто дотуче једног, клопка се сама спреми за новог улеза: једна опруга враћа тунел у првобитни положај за намамљивање нове жртве. Капацитет цака, иначе, износи 10 угушених пацова односно 30 угушених мишева. Потом је неопходно ручно пражњење.

Гасне мишоловке производи „Хадсон дивајсис“ из Илиноиса. До сада је продато 60 комада, што је далеко од жељеног, али су зато, тврди се, резултати одлични. „У смртном ропцу пацов цикне упозорење осталима. После тога остали пацови више не прилазе том месту. У нашој мишоловци смрт је тако брза и безболна да пацови немају ни времена ни разлога да упозоре остале. Мисле, ваљда, да су на некаквом вашару,“ објашњава Филип Ендрес.

СВЕМИРСКА ТРАМПА

Постоји могућност да су пре четири милијарде година облици живота са Земље населили Марс. Овај научно-фантастични сценарио предмет је најозбиљнијег проучавања групе научника са Универзитета Аризоне а заснива се на метеоритима нађеним на Антарктику за које се верује да су, можда, пореклом са Марса.

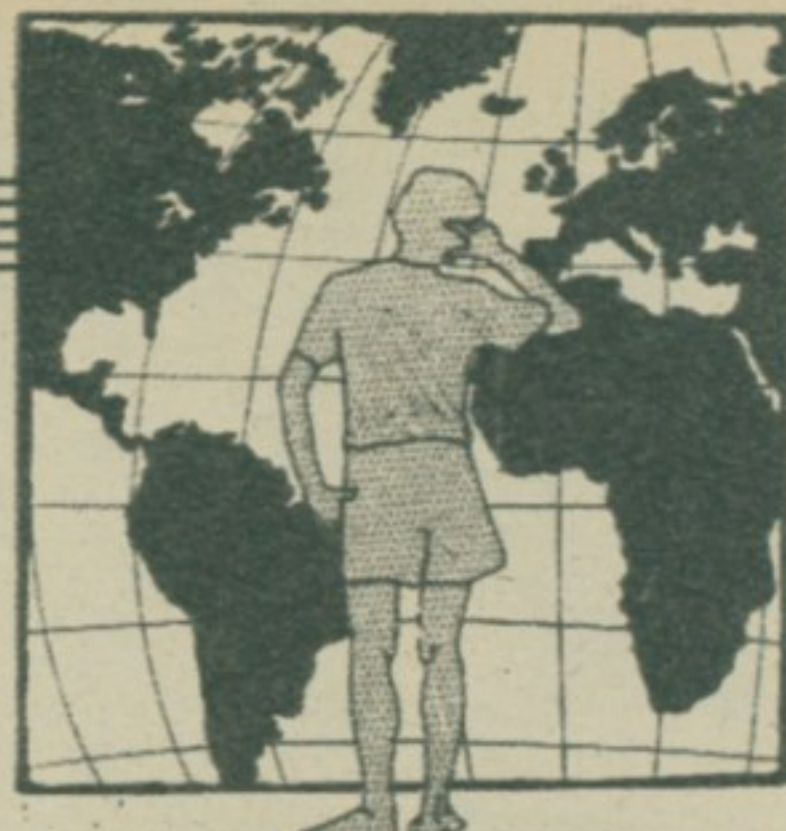
Научници Џеј Мелош, Брајан Тонкс и Стивен Фини

верују да је, можда, у далекој прошлости између Земље и Марса дошло до трампе метеорита. Пре неколико милијарди година метеорити су навелико бомбардовали Земљу. Ако је у то време неки мегаметеорит претпостављеног пречника од 16 километара ударио о површину наше планете, делићи Земљине коре могли су да буду одбачени навише и да одлете у свемир. Могло је, такође, врло лако да се догоди да бар неколико парчића

земаљског камења слети на Марс.

Тек ту почиње узбудљиви део ове хипотезе. Јер, сасвим је могуће да су земаљски метеорити садржавали и семе овоземаљског живота у виду спора и бактерија. Оне су током путовања до Марса могле да се сачувају од свемирске радијације захваљујући спољашњем омотачу метеорита. Затим, ако је заиста доспело до Марса, земаљско камење се при удару сигурно распрело и ослободило микроорганизме тада заробљене у његовој унутрашњости. У то доба на површини Марса било је воде што значи да су облици живота увезени са Земље могли да опстану.

— Уколико нађемо неке облике живота на Марсу — објашњава Џеј Мелош — моћи ћемо да упоредимо генетски материјал Марса са животним облицима на Земљи. Уколико се испостави да су слични, имаћемо разлога да верујемо како се између две планете одвијала значајна биоразмена.

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

ПАМЕТНИ КЉУЧЕВИ

Корпорација GTE из Волтема у Масачусетсу произвела је електронски кључ за аутомобиле који, у извесном смислу, разговара са аутомобилом пре него што упаљу мотор.

Електронска памет смештена је у стубу-носачу волана и пластичној глави кључа за паљење мотора. У тренутку када возач окрене кључ за

паљење, електронски модул у стубу волана емитује нечујни високофреквентни радио-сигнал. Уколико је све у реду, тј. уколико је употребљени кључ оригинал, он на упућени сигнал одговара сопственим сигналом. Модул тада даје упутство главном компјутеру да упаљу мотор. И обрнуто. Нема одговарајућег сигнала — одговара, нема компјутерски диригованог паљења мотора.

Компјутеризовани аутомобилски кључеви појавиће се на тржишту највероватније 1991. године, а преговори са неколико водећих америчких произвођача аутомобила већ су у току. Претходно GTE мора да разреши дилему: да ли да своје кључеве избаци на тржиште са свега неколико типова електронских кодова за кључеве или да произведе милионе бланко-кључева које ће програмирати сами продавци. Било како било, сви кључеви радиће на истом принципу „разговора“ између акустичних таласа кључа са акустичним таласима компјутерског система аутомобила.

Иначе, основна сврха „паметних“ ауто-кључева јесте да осујете крадљивце аутомобила. Има, међутим, и једна зачкољица: лоповима ко-

ПОТПИС ЕЛЕКТРОНСКОМ ОЛОВКОМ

Системи обезбеђења који почивају на идентификацији помоћу потписа нису нови, али је новост алгоритам (формула) створен у IBM-у који би те системе требало да учини стопроцентно непогрешивим.

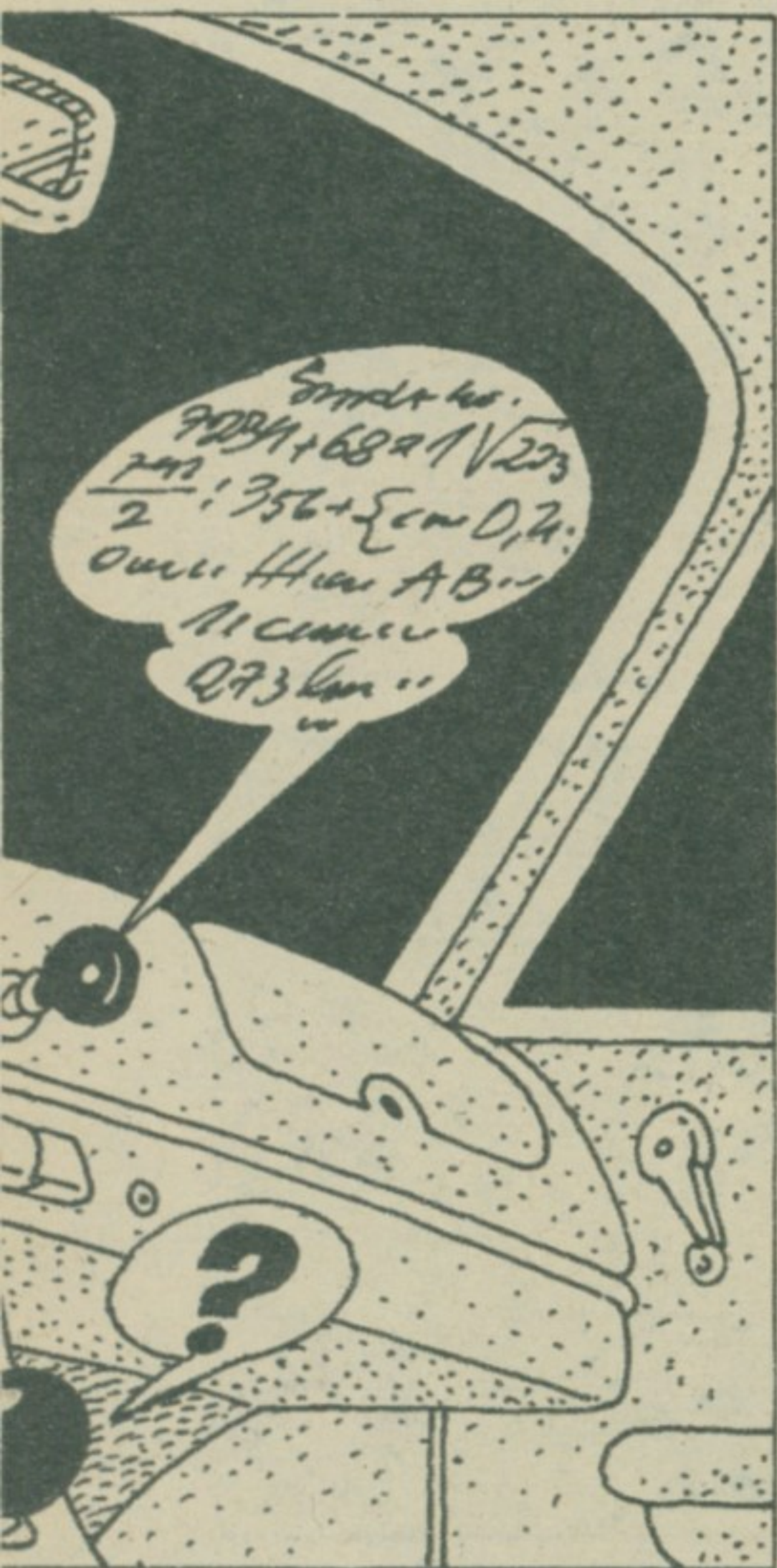
Ствар је у томе што наш потпис није увек сасвим једнак, а то је људска несавршеност за коју компјутери немају разумевања. Уколико је компјутер „престрог“, могуће је да због незнатне измене у рукопису не препозна пот-

пис и неоправдано особи која на то има право забрани приступ у обезбеђени простор. Исувише „попустљив“ компјутер и улез се уз фалсификовани потпис увлачи где је наумио.

Досадашњи системи почивали су на мерењу притиска руке и брзине писања у делићима потписа. Томас Вортингтон и Стивен Гандерсен, стручњаци IBM-а, патентирали су алгоритам помоћу кога је могуће измерити далеко тананије особине људског потписа. Између осталог, њихов систем омогућава да се измери колико се пута у секунди притисак оловке мења од лаког ка јаком. У неопходни хардвер

спада и посебна електронска оловка са сензорима.

Предност новог система је у томе што се непрестано упоредо испитују две скупине података. Пореди се првобитни потпис који је смештен у меморију компјутера приликом „уписа“ у систем и подаци који се добијају приликом сваког новог потписивања. Пре него што одобри приступ компјутер испита особине првобитног и евентуална одступања у свим осталим потписима. Једном речју, немогуће је преварити га баш као што ни он, тврди се, нипошто не може да погреша само зато што је неко једног дана нервозан, нерасположен или кижавичав.

ји краду тако што спајају жице компјутер не може ништа. Произвођач, у ствари, рачуна на професионалце који су одавно престали да се замајавају са жичама и користе искључиво тзв. костур-кључеве. Између аутомобила с интелигентном бравицом и оног с обичном, тупавом, сваки паметан лопов изабраће онај други. Изузев, можда, у случају неког „ролс-ројса“.

ШТА ТО ГРИЦКА ТНТ?

Како очистити земљиште загађено експлозивним материјама? За сада тај посао углавном обављају теретни камиони којима се земља преноси до депонија где се потом спаљује или закопава. Научници из Америчке националне лабораторије у Лос Аламосу сигурни су да ће у будућности читав посао чишћења земље од експлозивних материја, рецимо у круговима фабрика муниције и слично, бити неупоредиво једноставнији. Експлозив ће грицкати и гутати бактерије које ће га у року од шест месеци разложити на безбавне састојке.

Биохемичар из Лос Аламаса Пет Ункефер сакупио је бактерије са неколико експлозивом загађених терена, а затим испробао њихову способност да „сажваћу“ опасне материје као што су тринитротолуол (ТНТ) и нитроглицерин. Резултат? С нитроглицерином нема муке. Њега бактерије лако раз-

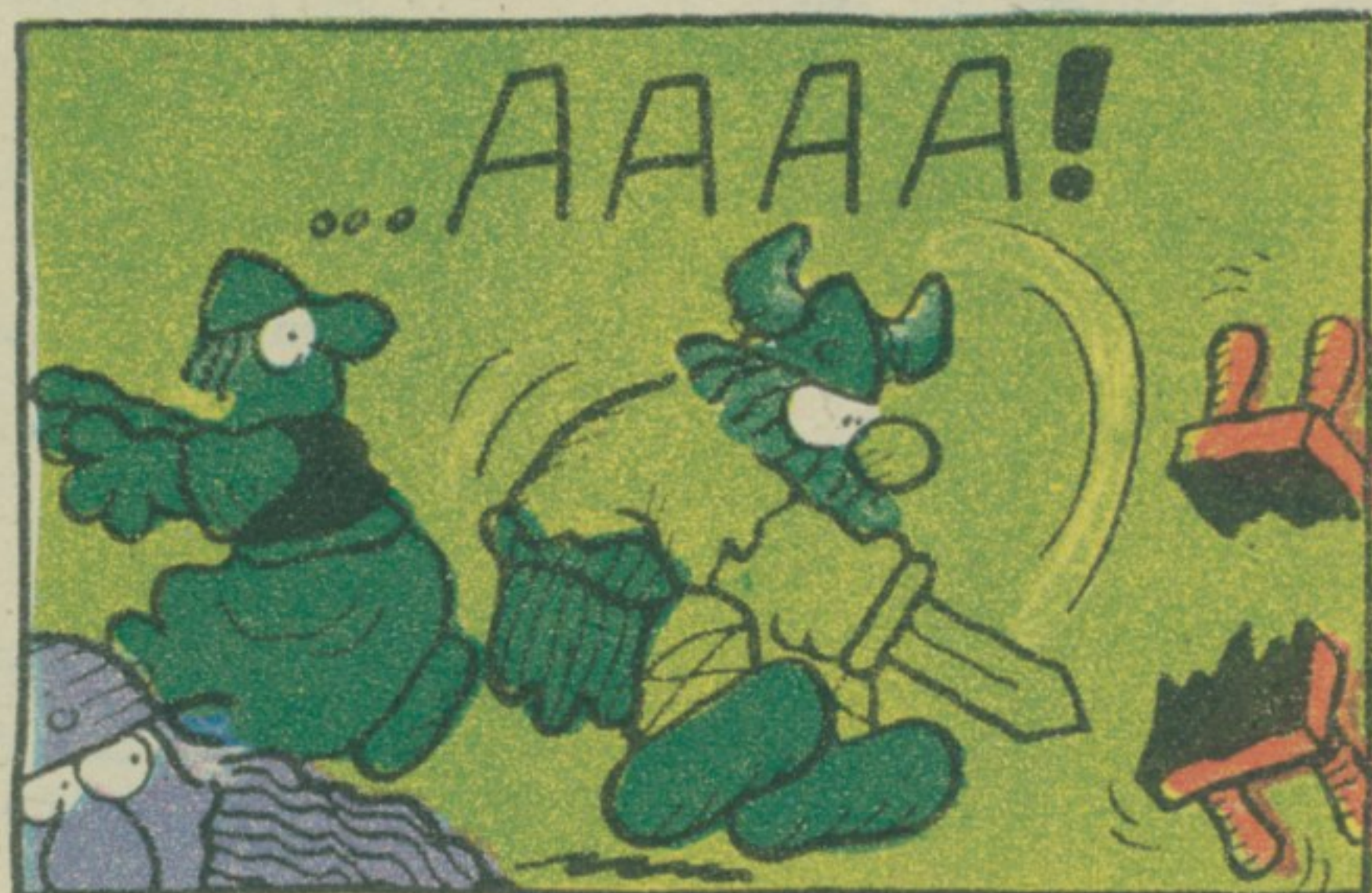
лажу на воду, угљен-диоксид и нитрате. ТНТ се показао отпоран на узете узорке бактерија, али екипа из Лос Аламаса сада трага за другим врстама микроорганизама који би били у стању да га сваре. Не сумња се, иначе, да такве бактерије постоје.

Лош се не зна када ће бактерије кренути да плански и навелико гутају расуте експлозивне материје, али је већ сада извесно да у односу на камионе имају бар две значајне предности: јевтиније су, а и не загађују ваздух.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубач

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ДВОСТРУКИ ЖИВОТ

МАЛЕ
ТАЈНЕ ВЕЛИКЕ ОСЈЕЧЕНИЦЕ

ЈЕДНОГ МРМОЉКА

Грађена вода је једини начин да човек у југозападном делу Црне Горе преживи. Велика Осјеченица је, кроз векове, велика ствар за породице Ковачевића и Булајића

Мали мрмољак из Велике Осјеченице је прилично својеглав водоземац: хоће да стално буде у води, копно га не занима

У једном од најбезводнијих крајева наше земље живи ретак звер који по цену живота не жели из воде. Срећа је да му неки људи дају за право...

Предео налик снимцима с Месеца: голе кречњачке стене испресеране дубоким пукотинама, понегде загаситосмеће тачке вртача. Изнад њих, по правилу, беле камене куће, многе напуштене. Тишину повремено разбије далеки одјек звона неког ретког стада. Небо је тамноплаво, ни трага белој мрљи облака.

Овако би извештач могао да почне скицу за портрет југозападнoг дела Црне Горе,

тамо око Грахова, тридесетак километара од Никшића. Могао би, такође, да саопшти да у том каменом бескрају не може да се ослободи једне дотад непознате тескобе: осећаја жеђи. У крају где падне највише кише – воде нема. Прогутају је пукотине у стенама. Отуд и невероватна упорност и вештина мештана да је сачувају. Принуђени су да се довијају на разне начине. Један од најстаријих и нај-

ДВОСТРУКИ ЖИВОТ ЈЕДНОГ МРМОЉКА

примитивнијих начина је наношење снега у вртаче који прекривају сламом и лишћем. То је, међутим, довољно тек да људи угасе жеђ или сачувају неке намирнице – природни фрижидери.

У овом крају постоји вода, а њени становници ушли су у многе европске и светске уџбенике биологије. Реч је о (не)обичној локви Велике Осјеченице и њеном станару малом мрмољку, *Triturus vulgaris* (Linnaeus).

Шкрге своје љубим

Георг Џукић је магистар биологије. Ужа специјалност му је херпетологија, наука о гмизавцима и водоземцима. За наш лист каже:

– Осмог августа 1970. открили смо шест примерака малог мрмољка који су показивали неотеничне особине. Иначе, неотенија је појава да се у току развоја водоземаца, редовно или изузетно, задржава изглед ларве. Према томе, ови водоземци до краја живота имају шкрге и живе искључиво у води, за разлику од других који, пошто се излегу у води, одлазе на копно и враћају се првобитном станишту само у време размножавања.

И док су херпетолози у свету писали читаве научне радове кад пронађу само примерак-два ових мрмољака, Милош Казелић и Георг Џукић утврдили су, од 1970. до данас, да их у Великој Осјеченици има петнаестак хиљада и да је то, колико се зна, апсолутни рекорд кад су у питању ови необични водоземци познати у научном свету као тритони. Достигну дужину од десетак центиметара а живе и до дванаест година. Код нас их народ зове мрмољцима. Зашто? Вероватно зато што приликом пењања према површини воде пуштају звук налик мрмољењу.

Неотенија код водоземаца позната је још из 18. века када је код нас пронађена човечја рибица, најизразитији представник водоземаца који цео век проведе искључиво у води. Откриће професора Радвановића, с краја тридесетих година овога века, о мрмољцима у црногорским језерима код којих је утврдио

појаву неотеније одјекнуло је у научном свету попут бомбе и у наше крајеве довело многе научнике. И поново смо, бар у свету науке, избили на прве странице многих стручних часописа.

Тврдоглави пуноглавац

У мале тајне Велике Осјеченице свакако спада и податак да ове мале мрмољке научници нису открили ни у једној локви у близини. Било их је једино после земљотреса 1979. када је брана на Великој Осјеченици, подигнута ко зна кад, пукла и вода исцурила. Тада је, да би заштитио врсту, мр Георг Џукић кантама преносио мале мрмољке у суседне воде не би ли их сачувао до реконструкције њиховог основног станишта.

Иначе, мрмољак као типичан представник водоземаца, одувек је представљао загатку за науку. Пре свега, његова способност да опстане у обе средине, у води и на копну, спремност да се прилагоди двома потпуно различитим ситуацијама. Чудесна је, и за науку досад необјашњива, појава да у једној води – локви – дужине око 50 метара а ширине око 20, иста врста малог мрмољка живи двоструким животом.

У Великој Осјеченици, грађеној води – како кажу мештани за све воде којима је човек помогао да опстану – сасвим равноправно живе мали мрмољци који после прве године напуштају воду и, уз прекрасну свадбену игру, враћају јој се у време размножавања, али и неотенични примерци који ни за живу главу не желе да напусте локву. Знају, каже народ, како се овде кубури с водом и, једноставно, не желе да се изложе ризику да, кад осете нагон, изгубе оријентацију до воде у овом искључиво безводном крају.

Наука до данас није понудила коначан одговор на питање због чега ови водоземци не желе на земљу и због чега се тако страсно и без остатка опредељују за воду.

Петар Милатовић
Фотографије из документације

Г. Џукића

У сусрет
новом
Камел
трофију

„Дискавери” личи на јапанске аутомобиле, на први поглед све присутније на енглеским друмовима. Да ли је и рађен као конкуренција њима?

До 6. јуна, када почиње једанаести по реду „Камел трофи”, остаје нешто више од четири месеца. Таман колико је потребно да се одржи избор кандидата за нашу екипу која ће учествовати у „1000 миља перестројке” како се незванично зове овогодишња експедиција. А пут га, као што је већ познато, води кроз – Сибир! Шта је организаторе „Камел трофија” навело да се ове године одлуче за СССР, тачније за пределе уз Бајкал, најдубље језеро на свету? Зашто су већ одомаћену средину џунгле заменили тајгом?

Разлози су једноставни: сибирска тајга не нуди ништа мању авантуру него Амазонија. Извештаји екипа које су истраживале терен и припремале етапе говоре да, гледана из авиона, тајга изгледа као непробојни, таласасти зелени тепих који се простира од хоризонта до хоризонта.

То је само једна од сличности са прашумама Амазоније. Друга, једнако важна, је у воденим површинама које су и овде неодвојив део пејсажа: више од 1000 река, речица и потока пресеца тајгу да би напунило језеро у коме се нала-

зи петина укупне количине слатке воде на нашој планети. Још једна сличност, бар када су у питању услови возње: и овде ће се возити по мочварама и блату а оно је, да подсетимо, представљало највећу невољу и Фрањи Божићу, члану прошлгодишње екипе. И ове године конвој ће чинити лендровери, али ће се уместо прошлгодишњег модела „110” возити дискавери.

То је лимузина!

Какав је био лендровер „110”, ауто који се возио у Бразилу? Јак, поуздан, чак елегантан. Онолико колико то ауто за посебне намене може да буде. Лендровер „110” није прављен само за песак и блато већ и за – око. О руци да се и не говори.

– То није терена, то је лимузина! – рекао је одушевљено Београђанин Зоран Дрљача, један од прошлгодишњих кандидата за Бразил. – Возио сам многе аутомобиле али никада још, као у овом лендроверу, нисам имао осећај да је то ауто рађен по мојој мери.

Сличне утиске имао је и Љубомир Петковић из Новог Сада.

— Када сам кренуо на такозвану теренску возњу и нашао се пред успоном од 45 степени, притиснуо сам папучицу за гас сасвим благо.

— Јаче! — захтевао је инструктор који је седео поред мене.

— Какви јаче по овом блату, помислио сам нимало спреман да послушам, али инструктор је био упоран. И шта сам могао? Притиснуо сам папучицу и кренуо уз узбрдицу као да на точковима не-

2400 кубних центиметара. Захваљујући централном диференцијалу за блокирање, сва четири точка се, код заглављивања, равномерно окрећу. Мењач је петостепени, са високим и ниским преносом, опруге на точковима спиралне.

С обзиром на намену, и овај лендровер је био опрем-

дишњем „Кемел трофију“ налазила се заштитна маска а у унутрашњости, као посебно ојачање, заштитни кавез.

За возњу Трансамазони-ком, најдужим путем на свету (око 9000 km) на коме се добрим делом вози кроз воду, блато и муљ, на лендроверу „110“ направљен је уздигнут довод ваздуха за хлађење

буду непроходни због одмрзнутог блата.

У сваком случају, и „дискавери“ има турбо-дизел мотор са директним убризгавањем и унутрашњим хлађењем и четири цилиндра у линији. Радна запремина мотора нешто је већа него код модела „110“ и износи 2495 ccм.

Што се тиче преноса, и овај модел има погон на сва четири точка. Квачило је самостално, од 235 mm и са хидраулички вођеном плочом. Предњи амортизери имају помичну полуку осовине, телескопски хидраулични пригушивач, панар полуку и опруге са једноструким навојем. И код задњих амортизера полука осовине је помична, пригушивачи су телескопски хидраулични а опруге са једноструким навојем.

Волан је потпуно ротирајући, серво са најмањим okreтом од 5,95 m. Предње кочнице имају промер од 300 mm а задње 290 mm: и једне и друге су диск и серво.

Дужина лендровера „дискавери“ је 4603 mm укључују-

1000 МИЉА

Припреме за нову авантуру одавно су почеле. Представљамо вам два аутомобила: стари који је прокрстарио Амазонију и нови који је спреман да загази у блато Бајкала

ПЕРЕСТРОЈКЕ

мам гуме него гусенице. Без проклизавања. Тај ауто иде фантастично. И кад човек седне у њега, има осећај узајамности...

Имајући у виду намену лендровера „110“, човек не може а да се не запита какве су му команде? Сви са којима смо разговарали, укључујући и оне који су га возили по Амазонији, слажу се да је „мек као душа“, како неко рече, и изузетно лак за управљање.

Кревет на крову

Основне особине модела „110“ су турбо-дизел мотор од 85 коњских снага са четири цилиндра и запремином од

У прашумама Амазоније лендровер „110“ показао се као издржљив ауто. Међутим, „Ровер“ овог пролећа ипак избацује нови модел.

љен додатном опремом: електричним витлом „wagn“ велике снаге, затим такозваним винч китом, ужетом, блоком за дизање, траком за вучу и даљинским управљачем.

Дуж целог крова има „пак-трегер“ који је нашој експедицији, по потреби, служио и као кревет. На крову су биле и даске за прелазак преко песка и четири канистера за гориво.

С предње стране аута који је учествовао на прошлого-

мотора. Обавезан део опреме чинила су и додатна Бошова светла (6 фарова), два резервна точка и два противпожарна апарата. Нимало сувишан детаљ, како се показало на једном од претходних релија када су чланови екипе СР Немачке за трен ока остали без свог возила.

Оно без чега је било немислииво кренути у Бразил били су и секира, лопата, крамп, једна мала и велика дизалица, два сидра за песак, помоћни танк за гориво запремине 10 галона, два ужета, једно од 4,5 и друго од 9 метара, и ножна пумпа.

Лендровер „110“ коштао је поприлично, око 12.500 фунти, без додатне опреме.

Да ли ће бити бољи?

„Ровер“ је за „Бајкал“ направио нов ауто са ознаком „дискавери“. Опремљен, како произвођач тврди, најквалитетнијом и најиздржљивијом опремом, овај ауто изгледа као снажна теренска машина што и треба да буде пошто ће се овогодишњи „Кемел трофи“ добрим делом возити такозваним зимским путевима који у пролеће и лето могу да

ћи и одбојнике, ширина је 1793 mm а висина 2189 mm заједно са носачем крова. Размак точкова исти је напред и позади и износи 1486 mm. Висина, од тла (без терета), је 215 mm. Тежина му је 2008 килограма без опреме а у резервоар стаје 88,6 литара горива.

Осталу опрему сачињава браник са два фара, електрично витло, штитник карте-ра, веза за вучу, повишен улаз за ваздух, заштитни кавез, путни компјутер, и покретна лампица за читање карте.

На носачу који иде целом површином крова предвиђен је простор за четири алуминијумска кофера, резервни точак, сајлу за вучу, ваздушну дизалицу, полуку за вучу, сидро, секиру, лопату и крамп. И, на крају: за кров су причвршћена још четири фара, резервоару за гориво додат је штитник као и задњим светлима а носиви вез за вучу налази се на задњем одбојнику. Мислило се на све. Како ће се „дискавери“ показати видеће се тек на тренингу у Бирмингему и, наравно, у Сибиру.

Припремила
Олга Вукадиновић

НОЋНА

УЗБУДЉИВЕ УЛОГЕ
ПРЕРУШЕНИХ ЖЕНА

ДАМА

И ЋОСАВИ

НАПАСНИК

То што су жене успевале да се прогурају у редове мушкараца не изненађује толико колико чињеница да су и своју припадност слабијем полу откривале тек када су то саме хтеле

Сара Едмондс – мушко име Френклин Томпсон – била је и шпијун и курир у америчком грађанском рату

лози су били бројни: превелика љубав и жеља да се буде уз најдражег и на бојишту, немаштина, живот уз оца или мужа тиранина или само жеља за авантуром.

Убеђивање теже од обуке

Кристина Дејвис борила се у војсци војводе од Марлбороа пуних дванаест година, а у ствари је кренула у потрагу за својим мужем Ричардом. Он је једног лепог пролећног дана 1691. нестао без трага. Јавио се тек годину дана касније из Холандије објаснивши да је силом одведен у морнарицу, али да ће се сигурно вратити чим скупи новац за повратак... Кристина није хтела да ову ствар препусти судбини, већ је одмах кренула у акцију: прекројила је Ричардово одело према својој мери, купила перику и мач и ступила у једну пешадијску чету. Касније је изјавила да јој је било много теже да убеди регрутног официра да је она Кристофер Велш него да савлада обуку. Ипак, мужа није успела да нађе, али се сасвим уживела у улогу мушкарца и са својим другарима одлазила не само у крчме већ и у борделе. Њеној мушкости је, изгледа, све ишло наруку, па и изјава једне ноћне даме која је тврдила да је у Кристоферу препознала напасника из својих млађих дана...

Многе жене немаштина је натерала да се преобуку у мушкарца, као што је то био случај с Ханом Снел. Суочила се с крајњом бедом чим ју је муж, холанђан-

Валери Смит
као капетан Баркер

ски морепловац, службе ради оставио у осмом месецу трудноће. Дете је умрло на порођају, а Хана је, оставши без игде ичега, прешла да живи код сестре и зета. Није желела да им буде на терету, па је једног дана обукла одело свога зета и пријавила се у морнарицу под именом Џејмс Греј. Врло брзо нашла се на броду који је пловио за источну Индију. Пуних пет година Хана се тако вешто маскирала да нико из њене околине ниједног тренутка није посумњао да ту нису чиста посла.

Када се 1750. године Ханин пук вратио у Енглеску, она и њени другари, пре него што ће се растати, свратили су у крчму да прославе повратак. Пошто је одлучила да се окане војничког живота, Хана је открила ко је... О њој је убрзо почела да бруји читава Велика Британија. Добила је надимак „Ратоборна леди“ и наставила да зарађује за живот певајући у једном позоришту. Чувени портретисти тога доба овековечили су њен лик, а написана је и књига о њеном животу. Постала је чак и власник крчме „Прерушена удовица“, али се убрзо удала и повукла из јавног живота.

С униформом у болнички кревет

Нису све жене које су се прерушавале у мушкарце имале Ханину срећу. Многе су због тога доживеле силне непријатности, на пример Мери Ен Талбот чије је војничко име било Џон Тејлор. Четири године служила је у Британској морнарици, а онда одлучила да открије свој пол и одрекне се војничког живота. Наишла је на осуду јавности и доспела чак у затвор. Затим се тешко разболела (последица рањавања у једној поморској бици с Французима) и морала је у болницу. Сместили су је на женско одељење, али је и даље носила своју морнарску униформу. Особље болнице узалуд је покушавало да је одврати од њеног мушкобањастог понашања... По изласку из болнице успела је да се избори за малу пензију, али се њен буран живот угасио већ у тридесетој.

Да би сав околни свет убедила да је мушко, Енглескиња Валери Смит је, прерушена у капетана Блаја Баркера, чак склопила брак с извесном Елфридом Хауард 1923. године. На који начин је Валери убедила Елфриду да прихвати овакву заједницу, остала је тајна. Било како било, Валери је седам година успешно глумила мушкарца, све до 1929. када је, због некаквог прекршаја, ухапшена. Већ сутрадан на првим странама лондонских листова нашла се њена слика и текст који је говорио да се ради о великом преваранту. Истрага је потврдила да се „капетан бавио разним мушким пословима и да је преварио на стотине људи широм Енглеске“. Тужилац Ернест Вајлди закључио је, између осталог, да је Валери увредила мајку природу и осудио је на девет месеци затвора.

Вајлди као да није знао да су се жене овако понашале и вековима пре тога. Раз-

Прича чувеног женског морепловца из Брајтона Фиби Хесел нешто је другачија. Пошто јој је мајка умрла док је још била мала, отац је, у жељи да његова девојчица буде стално уз њега, чак и кад је на војном задатку, почео да је облачи као дечака. Тата Хесел је био добошар, а девојчицу је научио да свира у фрулу, па је, брже-боље, и њу убацио у свој пук. Пет година је Фиби провела као мушкарац музикант, али јој је то тешко падало... Доживела је дубоку старост – чак 108 година.

Добровољце нису проверавали

Британија није једина земља која је у својим војним редовима имала жене прерушене у мушкарце. Према неким подацима, у америчком грађанском рату око осамсто жена борило се на једној и на другој страни. Познат је случај Саре Едмондс која је служила у Мичигенском пуку под именом Френклин Томпсон. Била је шпијун и курир. Написала је аутобиографију која је још за време рата постала бестселер. Ту, између осталог, пише да није имала невоља с приступањем у војску, јер то је било време када је сваки добровољац прихватан без икакве провере, припреме или обуке. Ипак, Сара је многи-ма била сумњива, па је још 1863. одлучила да напусти војнички живот да је неко не би открио и, можда, вратио кући. Јер, како је касније тврдила, од куће је побегла због оца тиранина.

И у првом светском рату било је жена у улози мушкараца. Најпознатија међу њима је Флора Сендис која је у августу 1914.

Хана Снел – многи сликари овековечили су лик ове жене која се пуних пет година вешто маскирала у мушкарца

Енглескиња
Флора
Сенди
у
униформи
српског
под-
наредника

у тридесет осмој години, напустила посао секретарице у Лондону и пријавила се Црвеном крсту као болничарка. Посао је добила у Солуну. Годину дана касније обукла је војничку униформу, али није крила пол и пришла српској војсци која се управо повлачила преко Албаније. Остала је ту до краја рата, двапут била рањена, добила чин капетана и одликована силним ордењем. Испраћена је у Енглеску уз највише почести, али је код куће изазвала бурне расправе. Једни су је осуђивали, други величали...

Упркос страху да би могле бити откривене, жене које су се прерушавале у мушкарце и одлазиле у рат тврдили су да су то били најузбудљивији тренуци у њиховом животу и да се ниједном нису покајале.

С. Ивановић

Невероватни експерименти
доктора Цјана

СТИЖЕ ПАТКОШКА!

Може ли један организам да преда генетичку информацију другом – на растојању? Изгледа да може

Из
кокошјих
јаја
која
су
примила
поруку
од
патке,
захваљујући
Цјановом
апарату,
легли су се
пилићи
са
пловном
кожицом
међу
прстима.
Најновија
вест:
гради се
нова
лабораторија
у којој
ће бити
настављени
ови
јединствени
експерименти
на
свету

Први пут откако ради на овом необичном послу, а то је пуних двадесет година, у лабораторију Цјан Кан Чена дошли су новинари из главног града.

У средини просторије чудан апарат металног сјаја, у облику лопте, обавијен бакарним цевчицама и начичкан разним „роговима“. Један радознали новинар куцнуо је по апарату и по звуку се могло закључити да је од танког метала. У овом уређају, названом „Био-УКТ“ крије се сва тајна Цјан Кан Чена. Помоћу њега он намерава да нашу планету насели досад невиђеним животињама и биљкама корисним за човека, а у исто време излечи људски род од многих болести. Како?

Ухватио сам их!

Цевчице воде до зида просторије, па кроз њега некуда даље.

– Туда пролазе таласи? – пита један од „упућенијих“ посетилаца. – А иза зида је онај који се „зрачи“?

– Да, управо тако – одговара професор са смешком. – Овде у апарату је онај што шаље таласе, а тамо онај који прима...

– За сличну ствар – додаје један новинар – пре 400 година завршили бисте на ломачи. – Професор клима главом и срдечно се смеје.

– Колико сам разумео – настављају посетиоци с питањима – ако у овај апарат ставите мачку, а иза зида ласту, добићете ластомацу?

– Тачно – одговара Цјан – али мој циљ није да се играм већ да добијем неке „побољшане“ врсте које би биле корисне за човека. Рецимо, ако у апарат ставим живу патку, она је у стању да преда генетичку информацију заметку у кокошјем јајету из кога ће се, кад дође време, излећи „паткошка“. Тачније, пиле са неким пачјим особинама, рецимо пиле које одлично плива.

Све то, а да се две стране и не сретну?

Мање-више сви знамо да свака жива ћелија емитује врло слабе електромагнетне таласе и то у распону који радијисти називају УКВ или УКТ (ултракратки таласи) или све више VHF (very high frequency) – врло високе фреквенције од 30 – 300 MHz. Управо на тим таласима, тврди Џјан, жива материја говори о себи. Или, прецизније речено, предаје биолошку и генетичку информацију. Кад би било могуће пронаћи како да се тај слабашан електромагнетни глас ухвати и шапне своју тајанствену наследну поруку, могле би се смишљено мењати наследне особине, укрштати разне врсте биљака и животиња, излечити неке болести. Била би окренута потпуно нова страница биологије и медицине.

Доктор Џјан је то успео. Својим апаратом „ухватио“ је ове таласе и, како каже, кондензовао их.

Помоћу њега је направио не само паткошку већ и многа друга необична бића. Новинарима је показао једно такво „водено пиле“: између другог и трећег прста имало је пловну кожицу, а ушни отвори били су му покривени опном, као код патке. И кљун му је био спљоштен да би могло да лови храну у води. Показао им је кунића који је примио информацију од козе – његови су зуби били савијени према унутра. Видели су и дивљи кукуруз који је Џјан снабдео разноразним „подацима“ од пшенице. Њему је из клипа вирила свилица и класје густо набијеног кукуруза.

Џунгла у викендици

Један новинар из града Хабаровска, велике луке на обали Амура, на Далеком истоку, узео је да испита неке од ових „теледиригованих хибрида“ у својој башти. Било је врло узбудљиво:

– Посејао сам Џјанов кукуруз и верујући и не верујући, али ускоро ме чекало фантастично изненађење. Башта у мојој викендици претворила се у праву правцату џунглу – из сваког зрна избило је 6–7 стабљика. Поручио сам од Џјана кукуруз који неће имати више од 2–3 стабљике и он ми је дао ново зрнелве. После извесног времена изникло је кукуруз висок четири метра. Као право дрво...

Доктор Џјан Кан Чен дипломирао је на универзитету у Шењану, а у Совјетски Савез стигао је спасавајући се од

„културне револуције“. Настао се у граду Хабаровску, великом привредном и научном центру, можда најјачем на совјетском Далеком истоку, са многобројним истраживачким институтима. Па ипак, све до данас његови експерименти нису прешли ограду његове баште. Иако своја „чудеса“ изводи пред очима целог града већ 20 година, она нису изазвала занимање научних кругова. И још више од тога, неко са врха градских власти, кад је чуо шта Џјан ради, изјавио је: „Тако нешто никад није било и неће га никад бити!“

Истина, у Научноистраживачком институту за пољопривреду заинтересовали су се за његове радове, али кад је сазрела више него богата жетва кукуруза, неко је преко ноћи уништио цео род.

Крадљивац воли да пита

Некада је експериментатор Џјан радо причао о својим опитима свакоме кога су занимали. Показивао је цртеже апарата, прорачуне, како ради. А онда је чуо од неког да је таква иста справа виђена у неком институту. „Проналазач“ је чак дошао њему лично, тако се и представио. Распитивао се за неку „ситницу“, па да његов проналазак најзад проради. С скромном Џјану постало је све јасно и од тада неће никоме ни речи да каже о апарату који хвата ултракратке електромагнетне таласе.

И тако, док у свету свако откриће које се тиче предаје генетичке информације практично нема цену, Џјан још кукури с локалним моћницима Хабаровска.

На крају нешто о оном главном, чудној појави коју је Џјан открио: како је могуће да се информација једног живог организма предаје другом на даљину. Без икаквог убацивања, замене, пресађивања. Без икаквог видљивог мешања у процес, а ипак... пиле почиње да личи на паче, кунић на јаре. Можда и није ствар у електромагнетним таласима и ултракратким валовима као што мисли Џјан већ у нечем другом, али информација стиже на даљину. Како, то тек чека да буде објашњено.

Ових дана објављено је да ће доктору Џјану бити стављена на располагање кућа са великим комадом земље где може да настави своја истраживања. Тако ће ваљда и свет сазнати за његове фантастичне и, засад, необјашњиве резултате.

В. М.

СТРАХ ОД НЛО ОТМИЦА

ПОЛИСЕ СУ СПРЕМНЕ, ЧЕКАЈУ СЕ ВАНЗЕМАЉЦИ

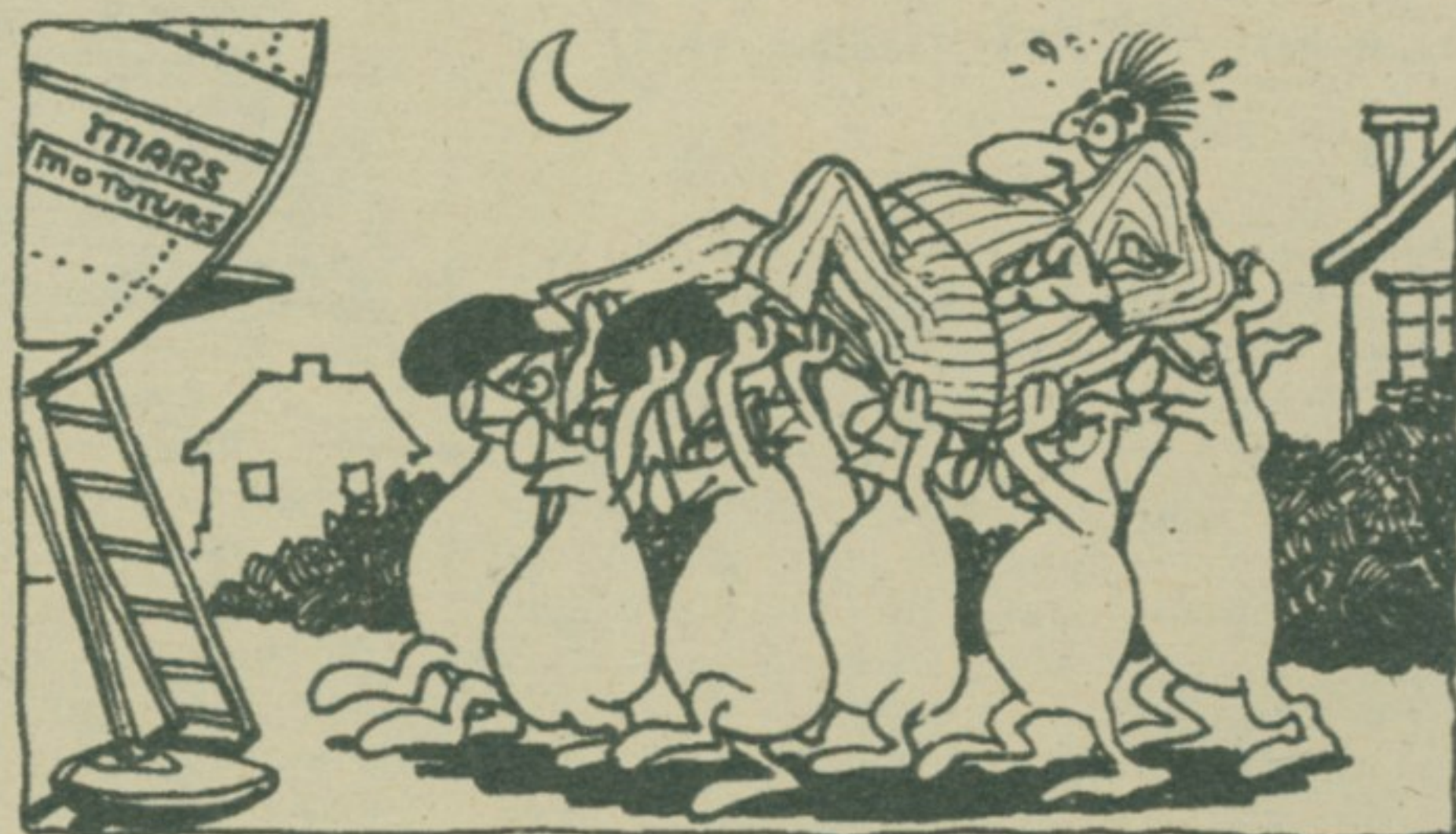
Има ли некога ко је толико лаковеран да уплати полису осигурања која се исплаћује само под условом да пружи необориве доказе како су га киднаповали ванземаљци? Има. Равно 5200 њих.

Током прошле године 5.200 Американаца уплатило је на име поменуте полисе по пет долара што је у касу „Друштва за осигурање од НЛО отмица“ из Алтамонте Спрингса на Флориди утерало суму око 25.000 долара.

У чему је штос? Штос је у вицу. Тако бар читаву ствар објашњава власник и директор компаније за осигурање од НЛО отмица, четрдесет-

Њеним стопама одмах је кренула маса људи с телевизије, а с њима и велики број мањих и већих холивудских имена. Воле људи да се шале. То, међутим, никако не може да се каже за озбиљну осигуравајућу компанију „Лојд“ из Лондона која је купила 36 Сент Лоренсових полиса. Ако свемирци крену да нас отимају, „Лојд“ је спреман.

Иначе, према уговору, власник полисе добија седам милиона долара докаже ли да су га ванземаљци против његове воље прошетали свемиром. Услов који се подракумева је да се из шетње врати.

једногодишњи Мајк Сент Лоренс: „Почело је из вица. Само сам хтео да се наругам осигуравајућим друштвима која издају полисе за које су сигурни да никада неће бити исплаћене“.

Шала је успела изнад сваког очекивања што је Мајка Сент Лоренса одвело равно пред ТВ камере. То је, онет, значајно увећало број власника полиса за случај отмице од ванземаљских бића. Успеху компаније из Алтамонте Спрингса свакако је допринела и чињеница да је у истој телевизијској емисији поред Мајка Сент Лоренса гостовала и глумица Ширли Мек Лејн. Ширли се на лицу места, односно усред ТВ студија, осигурала од незгодне могућности да непланирано отпутује у неку другу галаксију.

Седам милиона долара пута свега хиљаду или две доказано отетих осигураника дало би у збиру суму због које би „Друштво за осигурање од НЛО отмица“ тренутно банкротирало. Мајка Сент Лоренса то, међутим, ни најмање не брине. Човек је сигуран да никада неће морати да исплати ниједну полису.

Када би му се ипак догодило оно што уопште не очекује, тј. да они одозго навале да нас одвлаче тамо горе и кад би успут „закачили“ свих 5200 његових осигураника, Мајк би из тешког финансијског саса могао да се извуче на следећи начин: по долар годишње сваком власнику полисе, следећих 34 милиона година. А могао би и у затвор.

М. И.

Илустровао: Зоран Петковић – Петко

ЖИВОТ ПИШЕ

ДРАМЕ

МАМА,

ЦЕЈСОН СЕ УДАВИО!

Десетогодишњи Цошуа улетео је у кућу блед и избезумљен. Када је схватила шта се догодило, Ен Гепарт је одјурила у парк. Око набујалог канализационог одводног јарка врвело је од спасилаца у ронилачкој опреми. Само њеног Цејсона нигде није било

Био је петак, после подне и ја сам се играо у парку у Трећој улици у Френкфурту у Индијани где живим. Са мном су били мој старији брат Цошуа и још пет-шест другара. Парк има један дубоки јарак који је тог дана био пун јер је у четвртак била провала облака. Било нам је супер. Брчкали смо руке и гледали како вода жури поред нас.

Стајали смо на самој ивици јарка. Било је ужасно блатњаво, ваљда се зато Цошуа и оклизнуо. Почео је да млатара рукама да не би упао у воду и тако ме је случајно гурнуо. Слетео сам у јарак на главачке.

Било је хладно и мрачно

Вода је била ледена и блатњава, а и смрдела је. Ништа нисам видео. Чим сам упао, нешто ме је повукло на дно и одвукло ме у велику цев. И ту је вода журила као луда и носила ме са собом.

Нисам могао да дишем, а у почетку сам се и нагутао воде. После сам задржавао дах. Био је мркли мрак, ништа нисам видео и био сам убеђен да ћу умрети. И болело ме је. Вода ме је превртала и бацала на све стране па сам главом стално ударао о цев. Лепо сам чуо: буп, буп...

Онда сам се, одједном, нашао у још већој цеви. Била је довољно висока да устанем, почео сам да искашљавам воду и хватам ваздух. Било ми је мало лакше, али не много. Глава ме је болела, а када сам је опипао, осетио сам нешто топло и лепљиво. То сам, у ствари, крварио од силних удараца о цев. А и сав сам дрхтао, тамо доле било је ужасно хладно.

Горе: седмогодишњи Цејсон поред шахта кроз који се извукао из канализације. Доле: канализациона цев у коју га је бујица усисала.

И даље се ништа није видало, само сам осећао да ми је вода до колена. Знао сам да сам у канализацији, али појма нисам имао где, па сам кренуо у правцу у коме је текла вода. Док сам тако ходао, мислио сам како то што ми се дешава није истина и како ћу се пробудити и видети да сам само ружно сањао. Помислио сам на маму и почео да плачем.

Ходао сам дуго, једно десет минута, а онда сам угледао некакву светлост. Долазила је одозго, с улице, кроз решетку отвора за канализацију.

Почео сам да пузим уз цев ка решетки. Горе је сијало сунце. Цев је била мокра и клизава, па сам се силно намучио да се попнем. И онда, када сам скоро био при врху, видео сам да се цев ту нагло сужава. Сигурно бих се провукао да кроз решетку одједном није грунула силна вода која ме је оборила на дно и вукла за собом још много метара даље. Једва сам успео да поново станем на ноге.

Никада се нећу жив извући одавде, помислио сам. Нисам плакао. Часна реч.

Ја сам тај!

Дрхтао сам од хладноће, али не онако као обично, него као да је неко кроз мене пустио струју. А и ране на глави су ме болеле више него пре. У стари, све ме болело јер сам био изубијан и изгребен по читавом телу. Сада, када мало размислим, ипак је најстрашнији био мрак и то што сам био сам и што ме нико није чуо када сам викао и звао у помоћ.

Ходао сам и ходао и стално се надао да ћу опет негде угледати светлост. Мало касније стварно сам је видео. Срце је почело да ми лупа као лудо. Чуо сам аутомобиле.

Успузао сам се прво уз једну ширу, а онда провукао кроз другу, ужу цев. Главом сам додиривао решетку на улици. Провукао сам руку кроз њу и почео да вичем. Могу да замислим како су се она два дечака која су ме спасла запрепастила. Углавном, један од њих је викнуо:

– Хеј, па то је онај клинац што се удавио горе у Трећој улици!

– Да, ја сам тај, ја сам тај! – почео сам да се дерем.

Њих двојица су сами подигли решетку и извукли ме. Око мене су се окупили људи, а онда је дошла и хитна помоћ која ме је одвезла у болницу. Сирена је завијала као на филму.

Одлично сам прошао. Направили су ми пет шавова на глави што и није тако страшно. Маму, тату и брата видео сам тек у болници. Тата се одлично држао. Мама није престала да плаче. А све се срећно завршило.

* * * * * **Цејсон Гепарт**

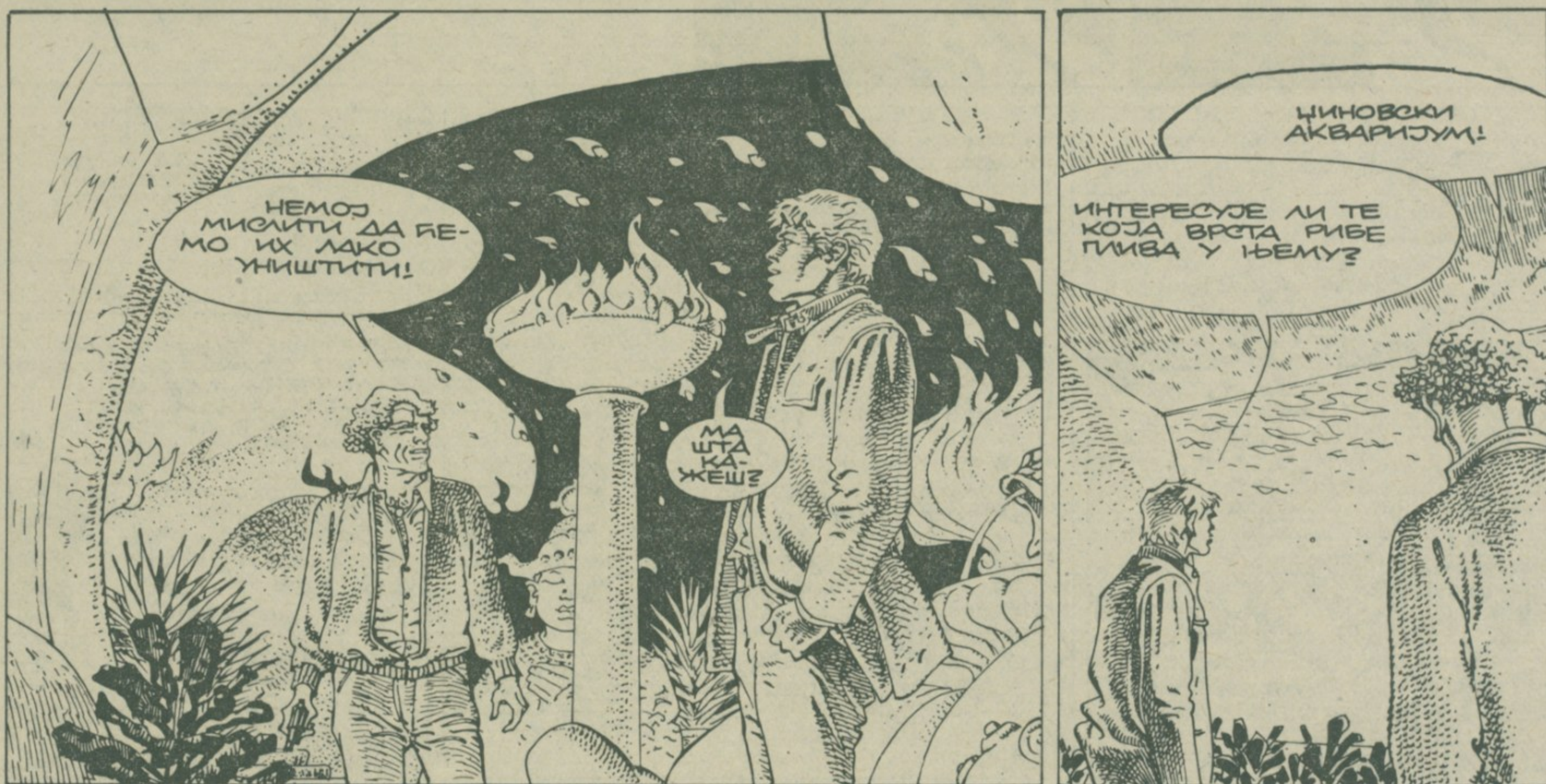
Цејсон Гепарт имао је више среће него што слуги. Од одводног канализационог јарка бујица га је вукла са собом 122 метра кроз цев пречника 90 центиметара и тек онда избацила у главну канализациону цев у којој је могао да се усправи (пречник: 150 центиметара).

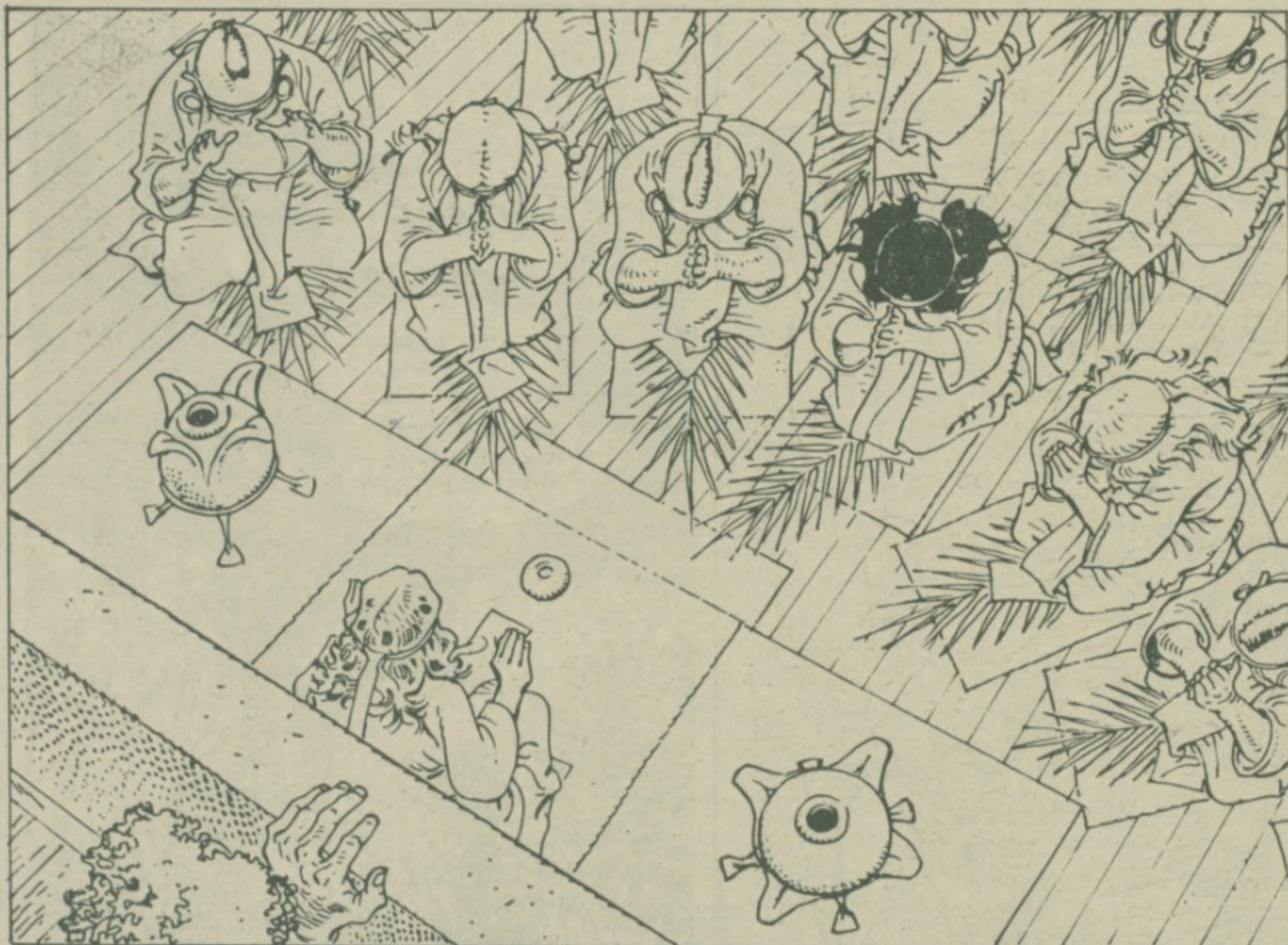
Не знајући шта се са дечаком догодило, спасилачке екипе су скоро сат времена на месту несреће покушавале да нађу његово тело. Два рониоца замало нису изгубила живот. Водена струја је, према речима полицијског поручника Цоа Минка, који је руководио акцијом спасавања, била тако јака да је и поред ужади којима је био везан однела рониоца тешког 90 килограма. – Ако мене питате, право је чудо што је Цејсон преживео – закључио је поручник.

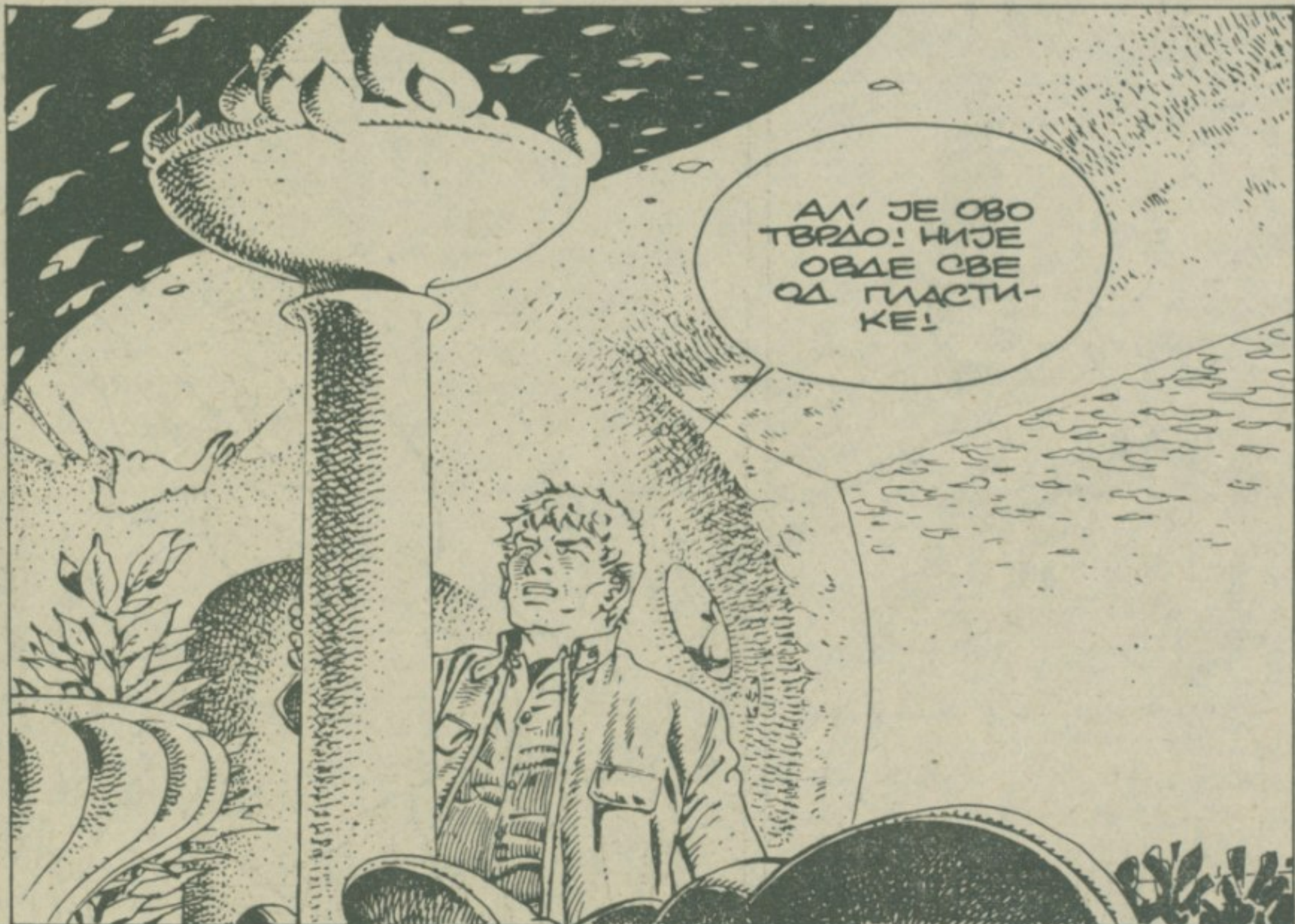
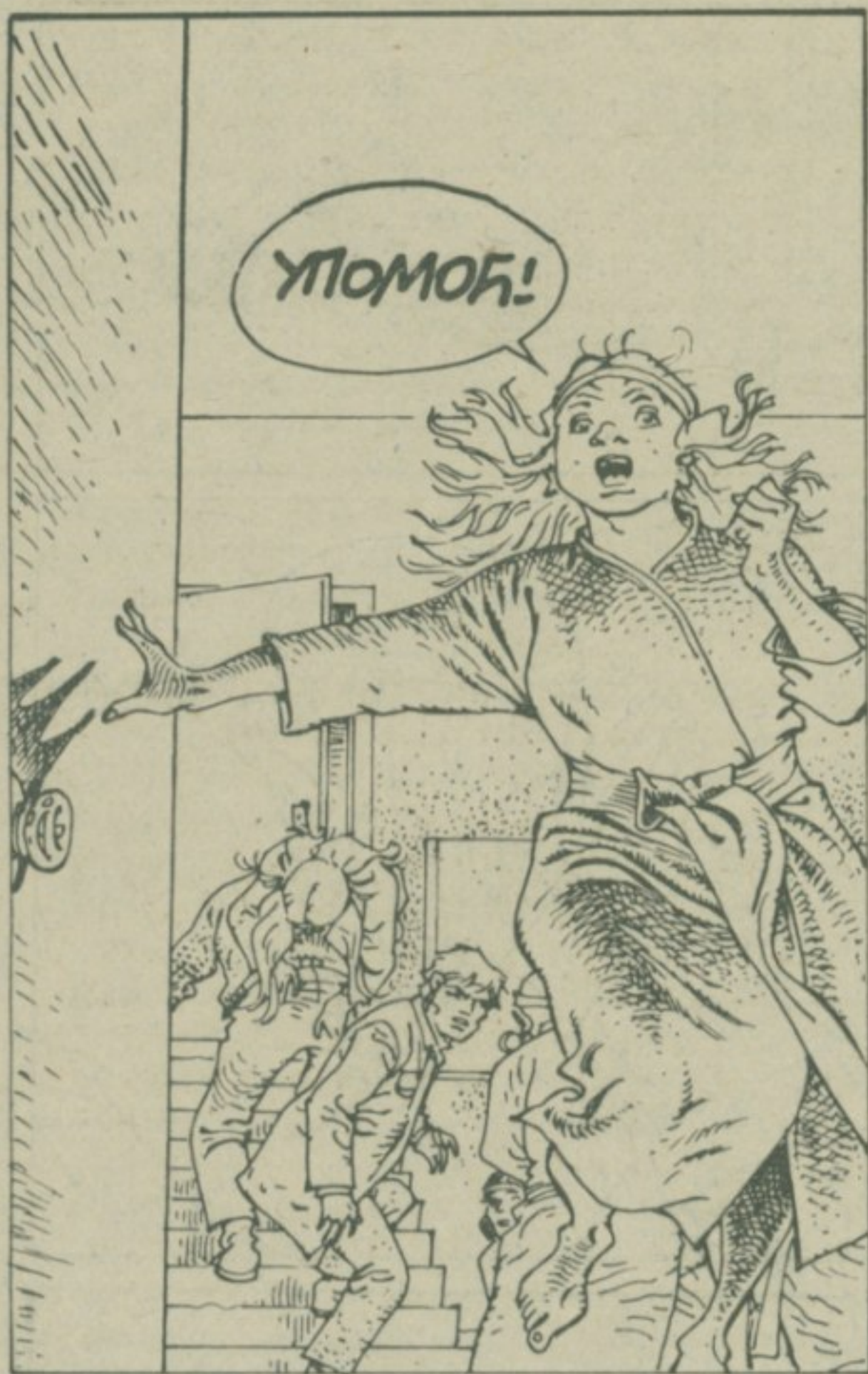
ЦЕРЕМАЈА ПУН ПОГОДАК

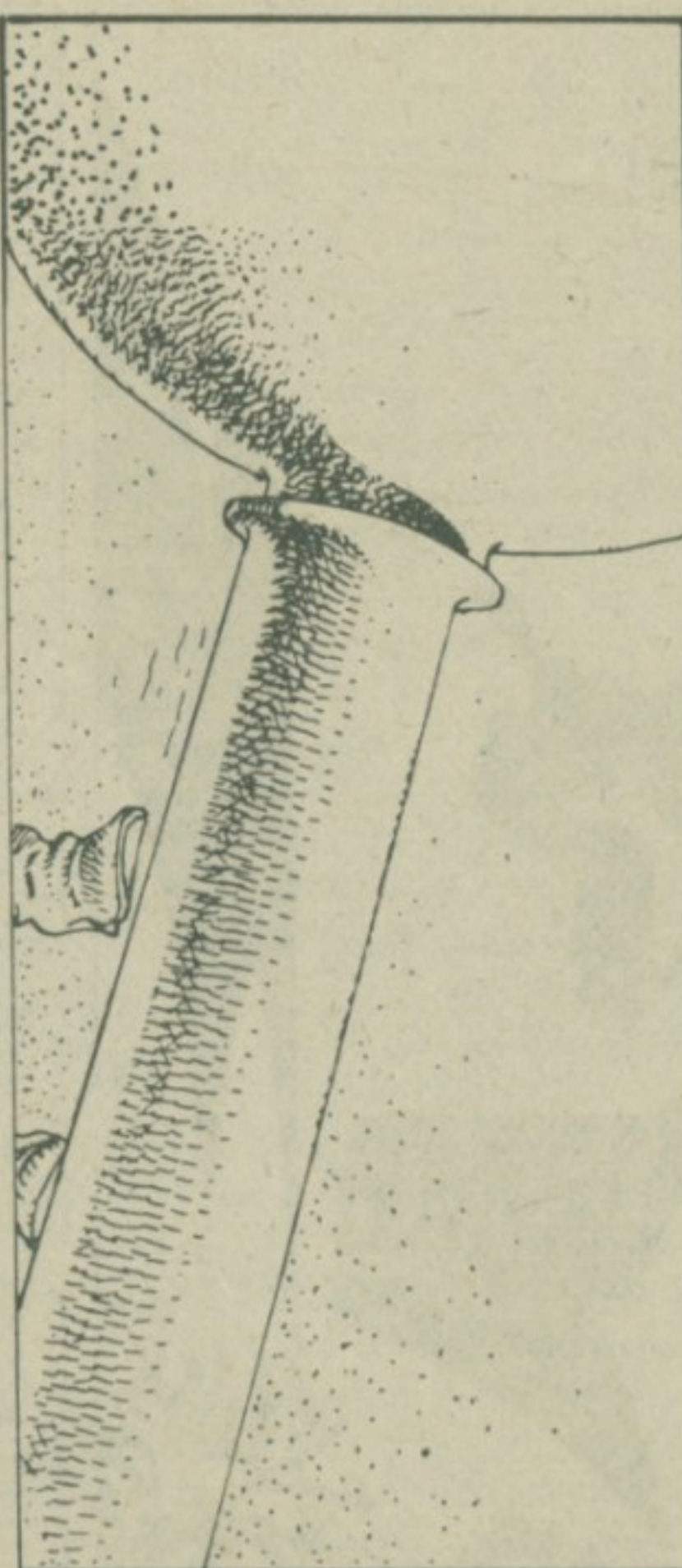
III ДЕО

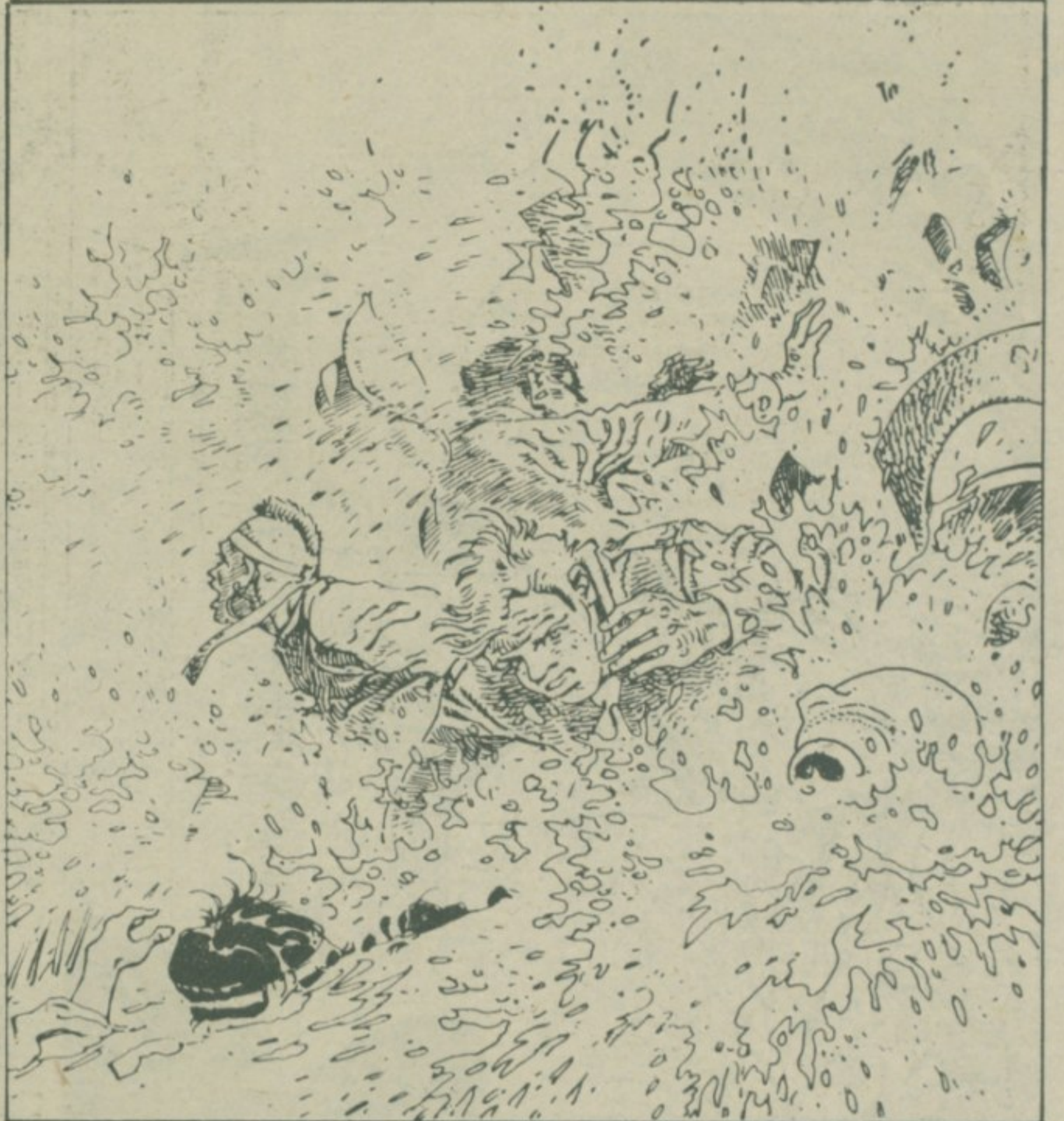
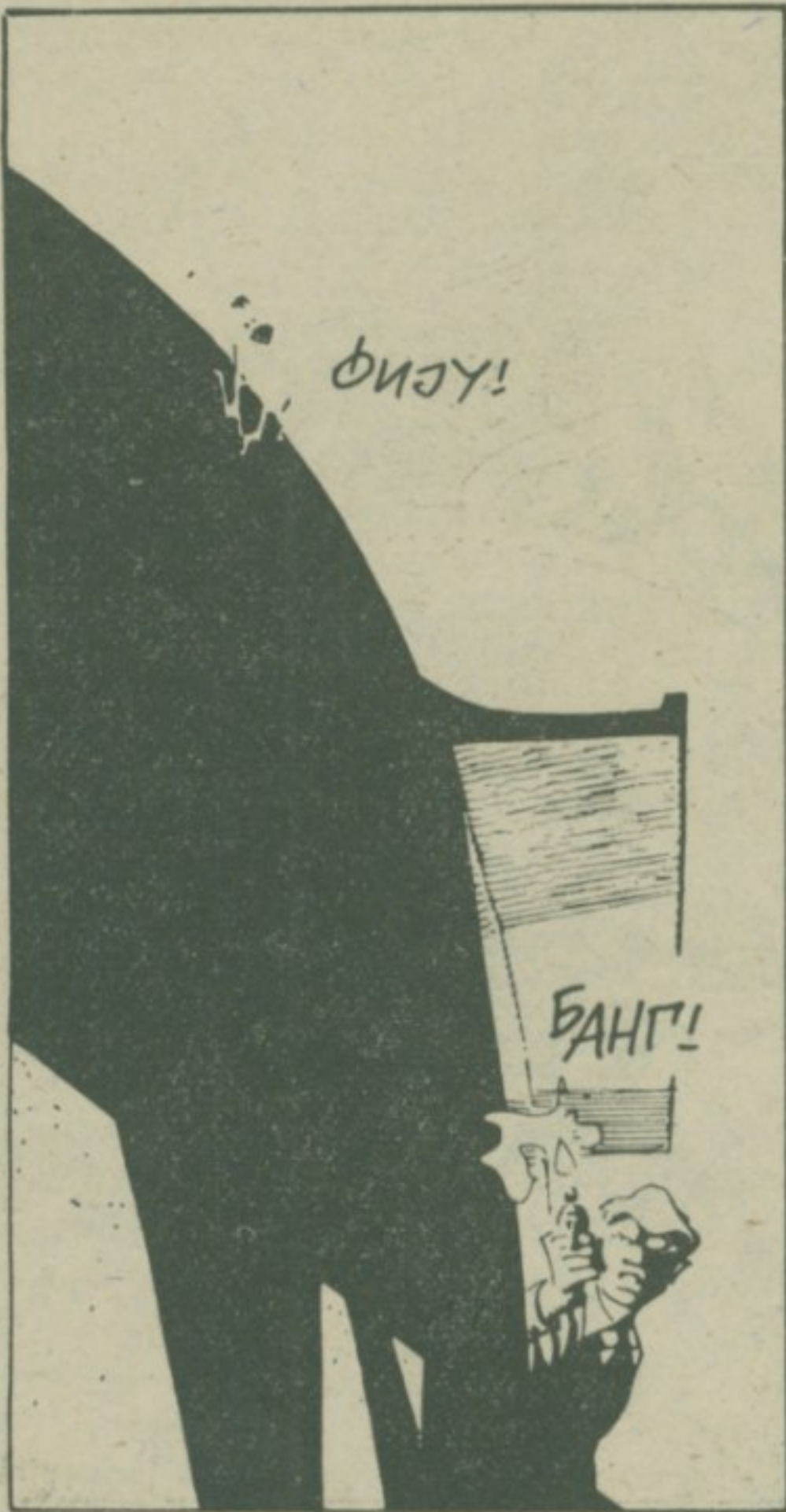

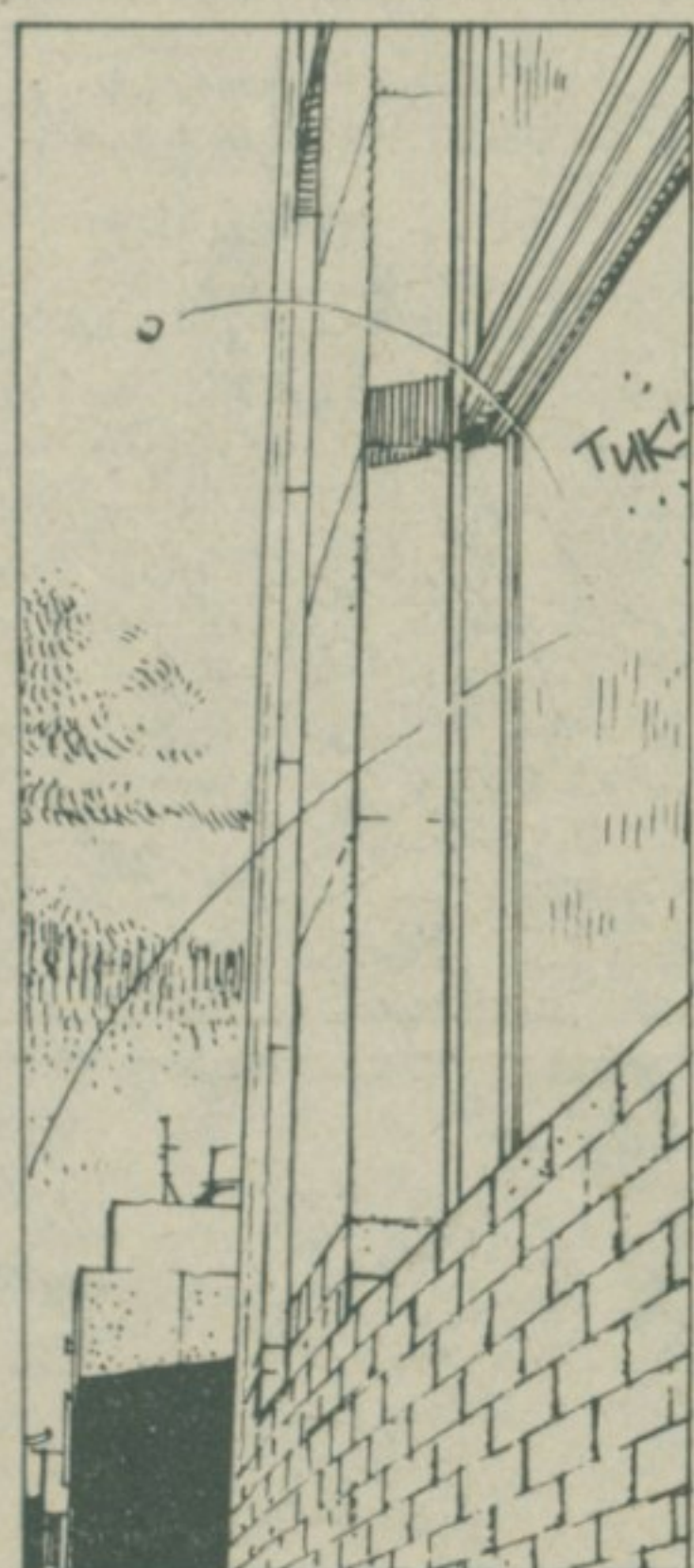
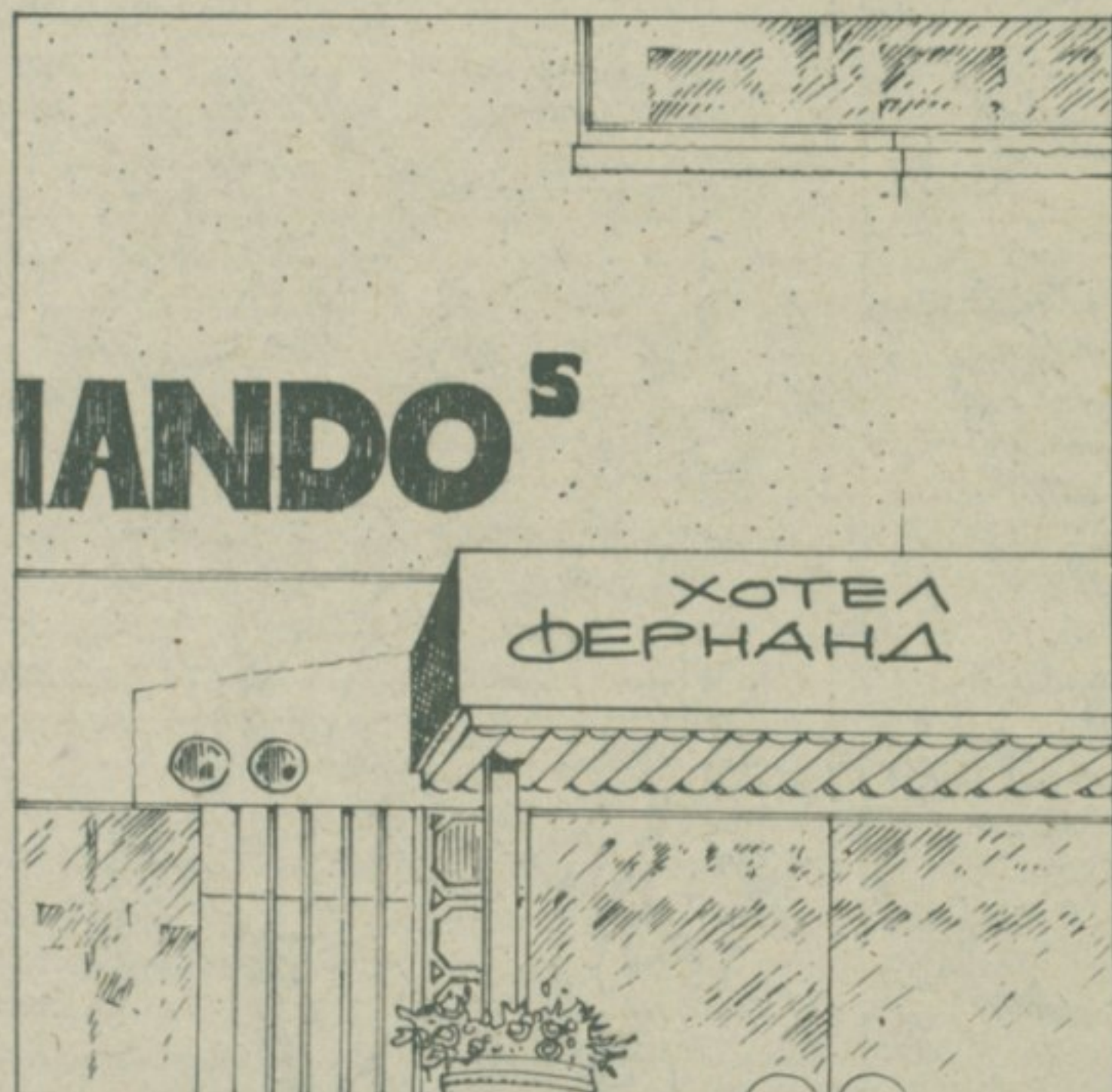

ОНЗ СА ВЕНСОМ? ОТЕЛИ
СУ ДЕВОЈКУ? А ДОКУ-
МЕНТА? ТО ЈЕ ИПАК
НАЈВАЖНИЈЕ!

СМИРИ СЕ, САДО-
ЛЕ! НИСУ НАШЛИ
НИКАКВЕ ПАПИРЕ!
НЕ! КАКО ЗНАМ?
ТО ЈЕ МОЖДА СТВАР!
ДОБИЈАМ И ЈА
ОБАВЕШТЕЊА!

НАШАО
САМ ОНО
ШТО НАМ
ТРЕБА!

У ТОМ СЛУЧАЈУ, НИЈЕ
ТРЕБАЛО ДА СЕ...

... ПЕЊЕМ
ГОРЕ!

КАКО
СЕ
УЗМЕ...

УЗЕЛИ СУ НАМ
ЈЕДНАНАЕСТ
ХИМНАДАРКИ!
СРЕГА ШТО
ИСПОД ШЛЕМА
УВЕК ЧУВАМ
НЕКУ РЕЗЕР-
ВУ!

ГЕНИЈАЛНО!
ТОЛИКО ЛОВЕ
ЗА ЈАД-
НОГ ВЕН-
СА! И, ОН-
ДА?

ШТО СЕ ТОЛИ-
КО УЗБУЉУ-
ЈЕШ...
ШТА ЈЕ
ОВО?

ПЛОС!
ПЛОС!

ТО САМ КУПИО ДОК
САМ ТЕ ЧЕКАО!
НЕ СКРЕПИ
РАЗГОВОР...

... НА ДРУГУ
ТЕМУ!

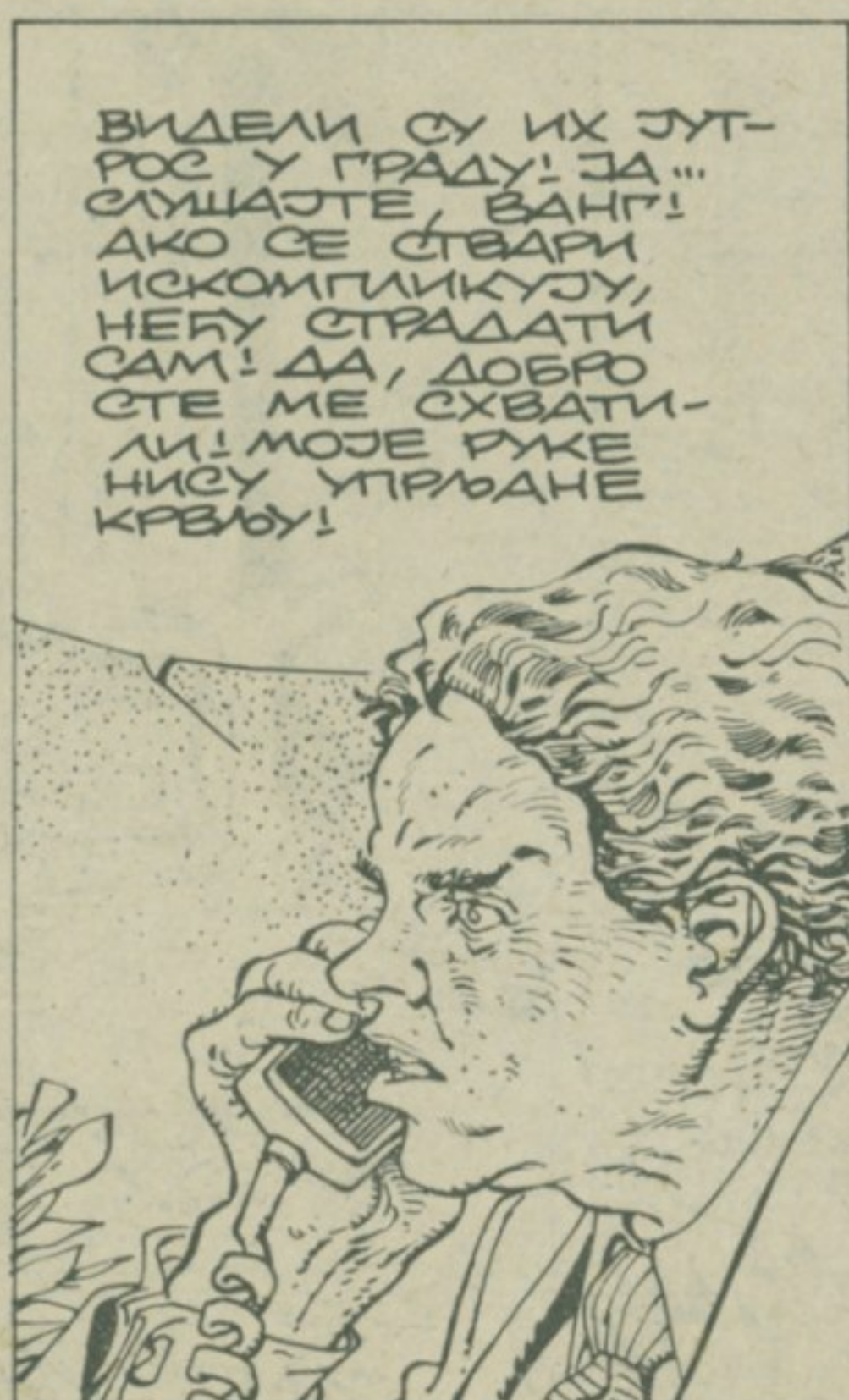

ИСПРАВКА!
ДЕВЕТ! ДВЕ
САМ ЈА УЗЕО,
ДА ИЗВУЧЕМ
ВЕНСА ИЗ
ЗАТВОРА!

ОВО ЈЕ
СУВИШЕ!

САДОЛЕ, УМОРАН САМ
ОД ВАШИХ ПОЗИВА! ПОС-
ЛЕ ОНОГА НОБАС, НИ
ОНИ, КАО НИ МИ, НЕМА-
ЈУ ИНТЕРЕСА ДА МЕ-
ЩАЈУ ПОЛИЦИЈУ!
НИСУ ГЛУПИ!

ВИДЕЛИ СУ ИХ ЈУТ-
РОС У ГРАДУ! ЈА...
СЛУШАЈТЕ, ВАНГ!
АКО СЕ СТВАР
ИСКОНГЛИКУЈУ,
НЕЋУ СТРАДАТИ
САМ! ДА, ДОБРО
СТЕ МЕ СХВАТИ-
ЛИ! МОЈЕ РУКЕ
НИСУ УПРДАНЕ
КРВАВУ!

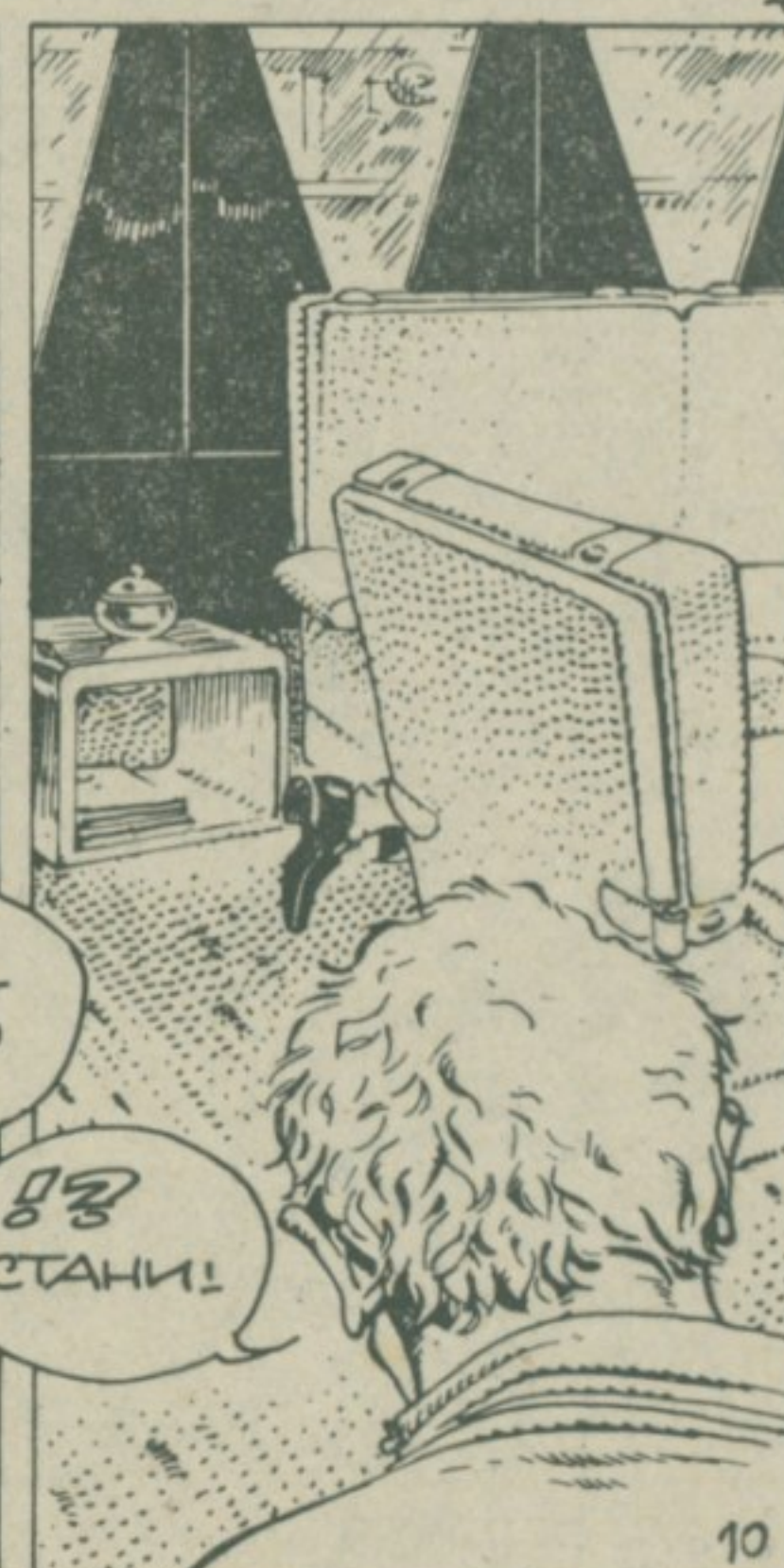
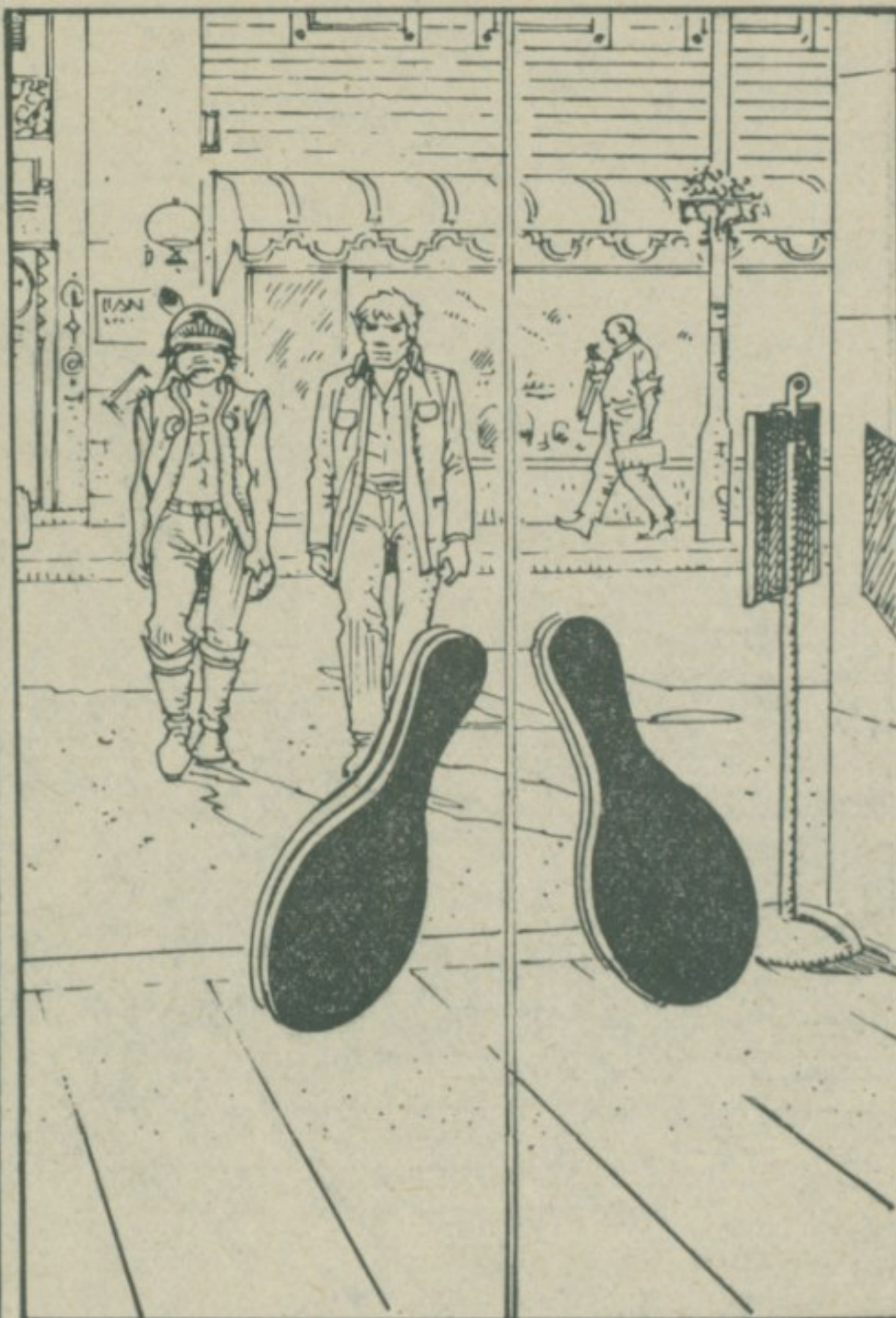
ЧУЛИ СТЕ, БАРТЕ? СТАРИ ПРИЈА-
ТЕЉ! БИЋЕ МИ ОПЕТ ПОТРЕБ-
НА ВАША УСЛУГА!

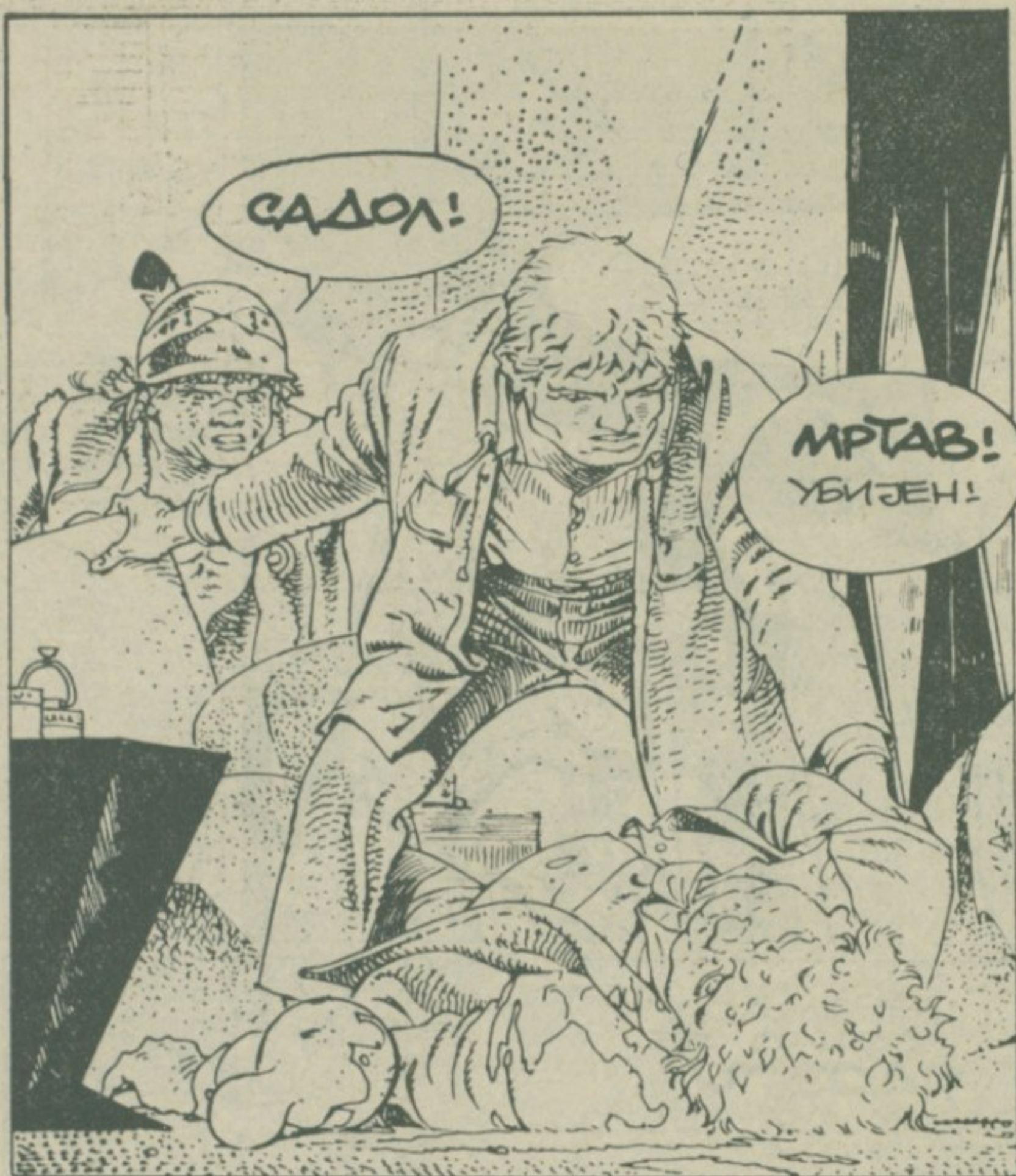
НИШТА
НЕ БРИНИ-
ТЕ! ПО-
БРИЊУЈУ
СЕ...

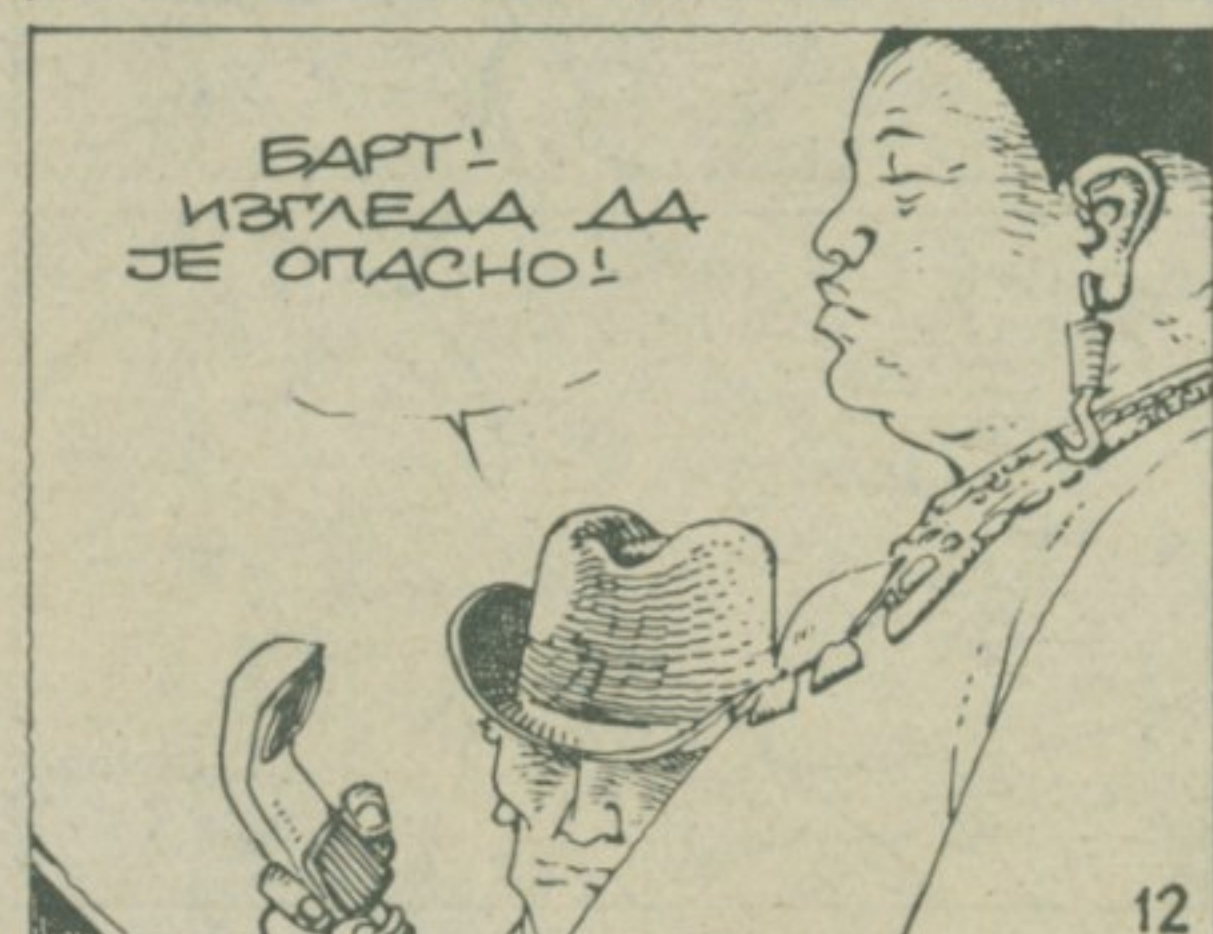
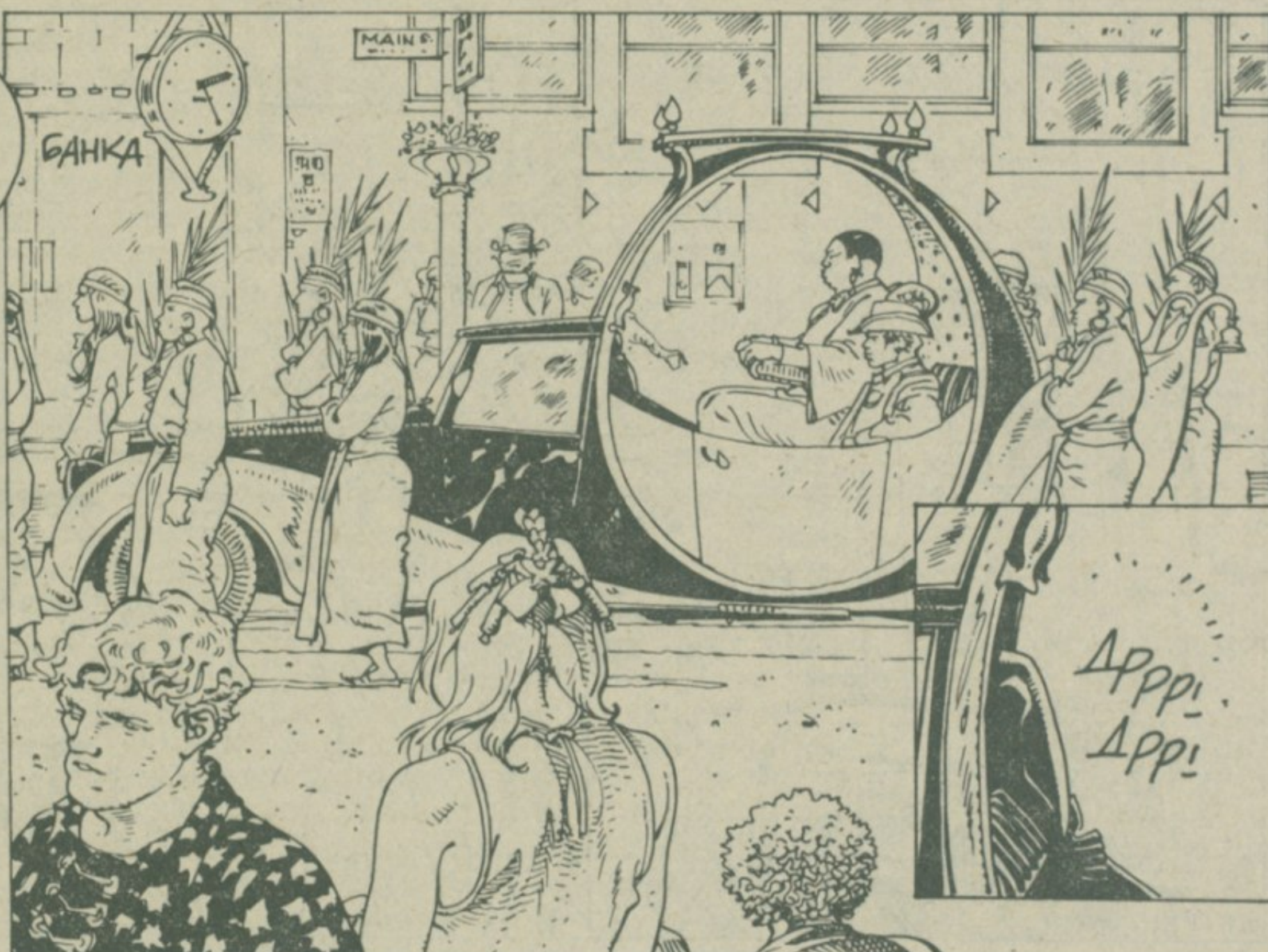

ЗНАМ ДА
СЕ МОГУ
ПОУЗДАТИ
У ВАС!

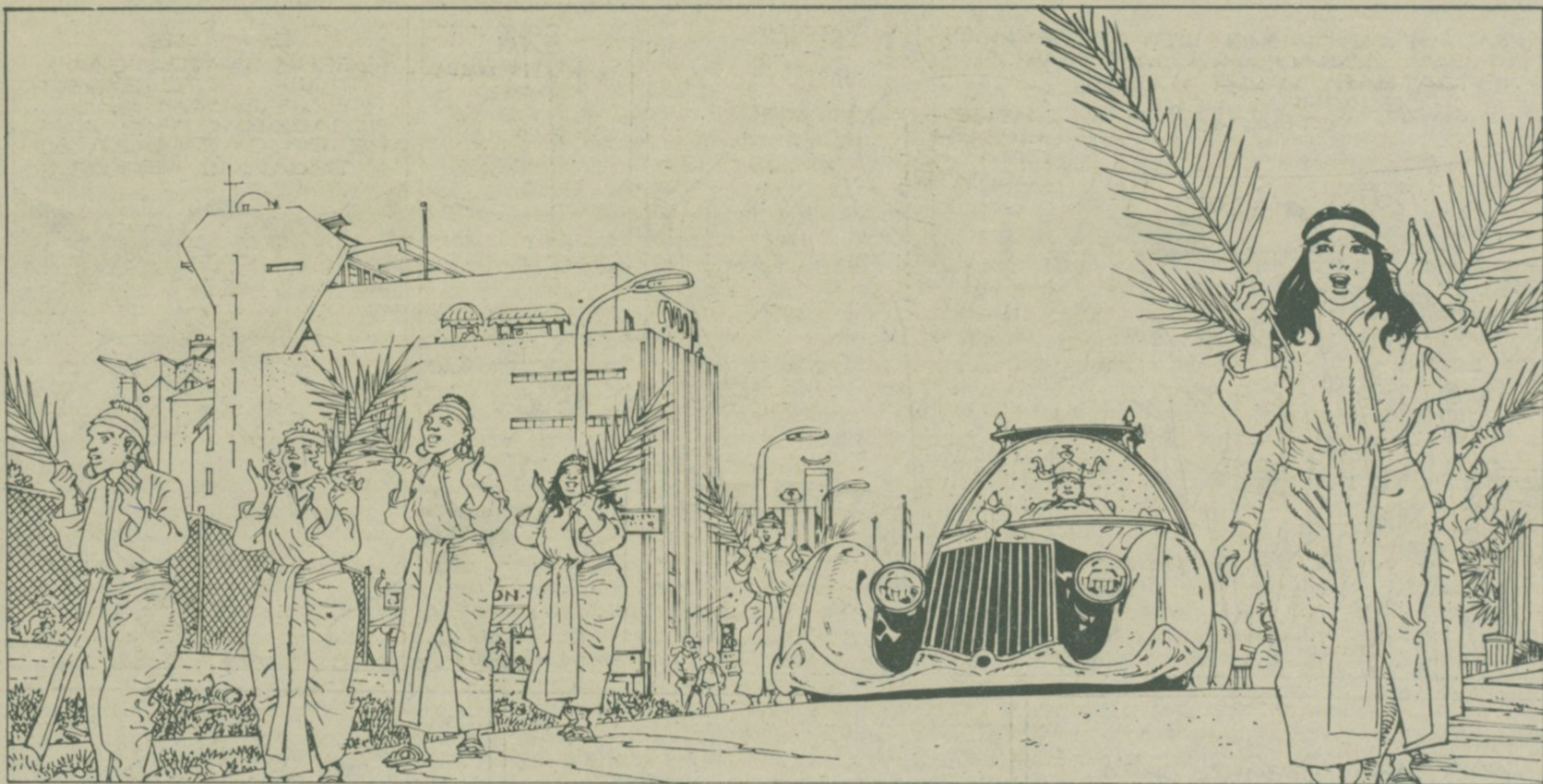

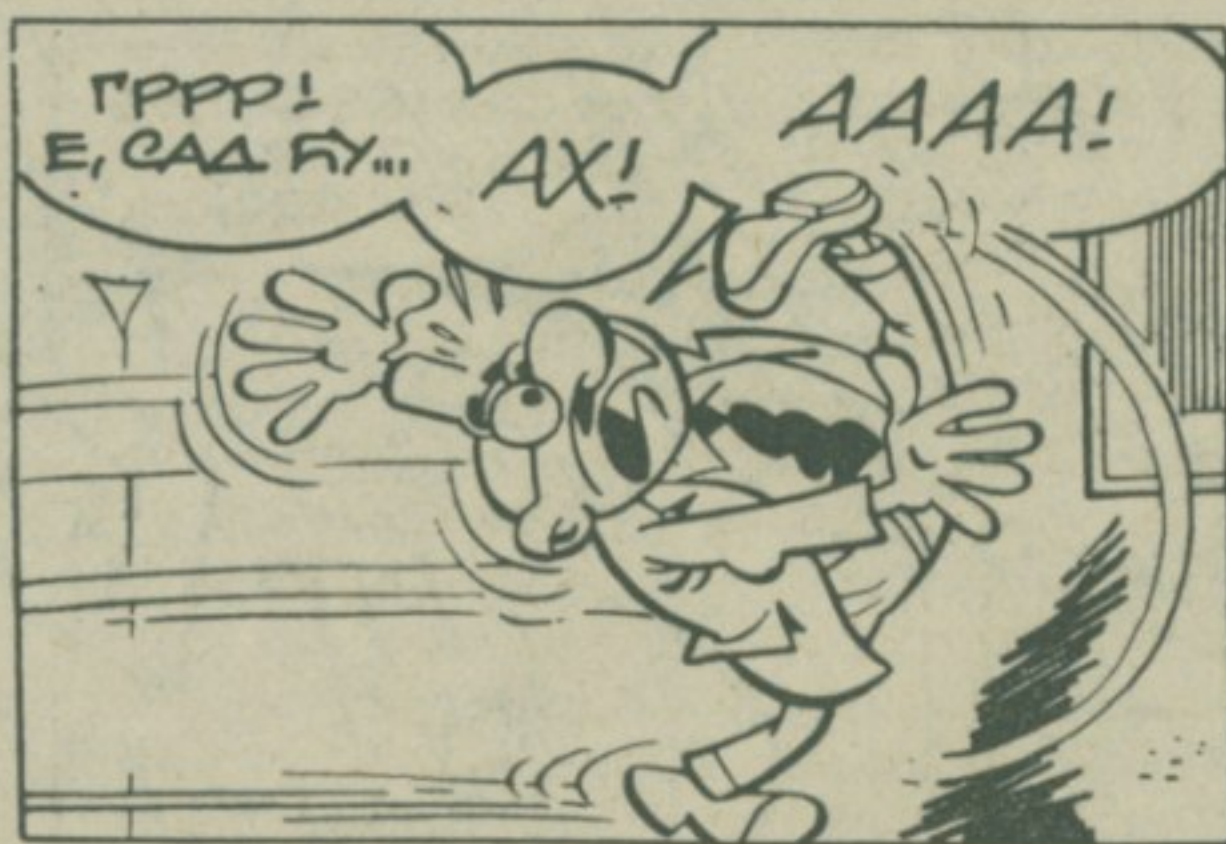
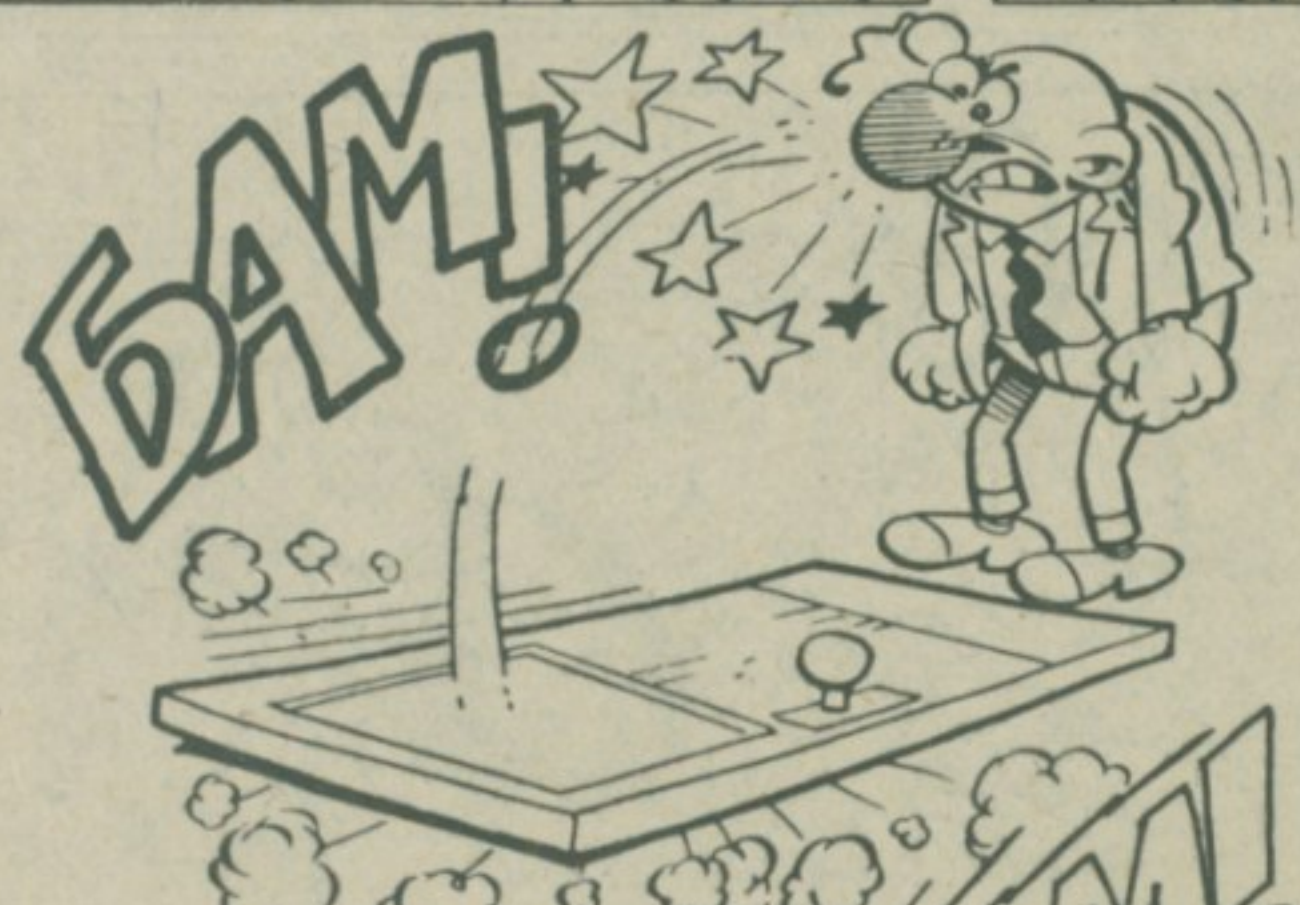
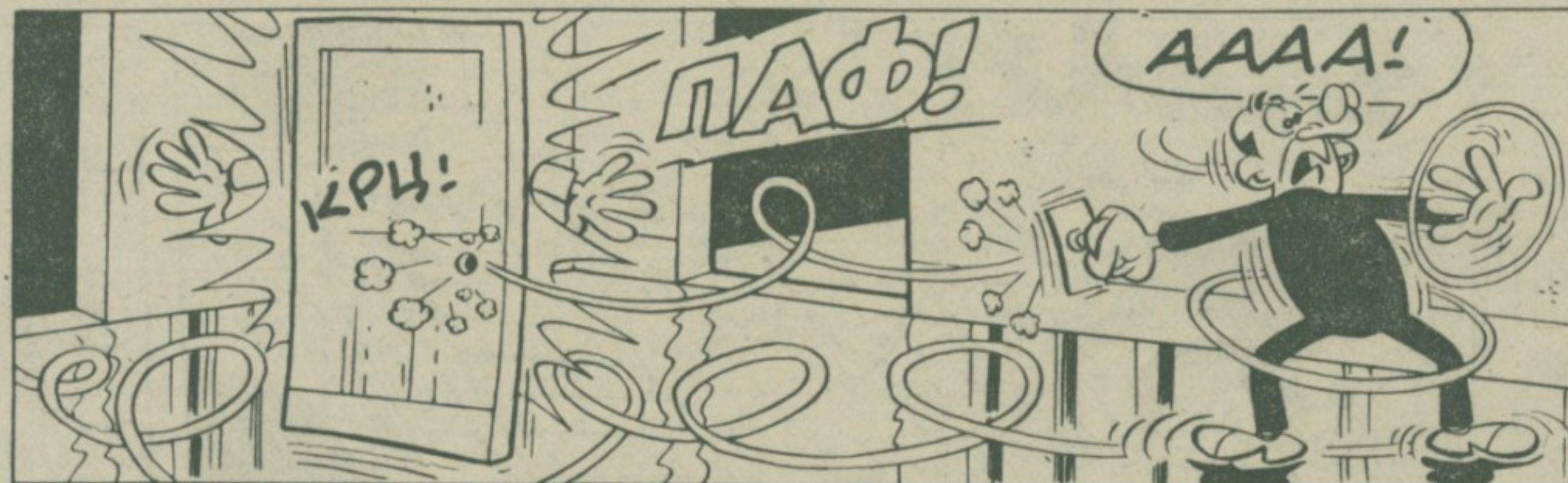
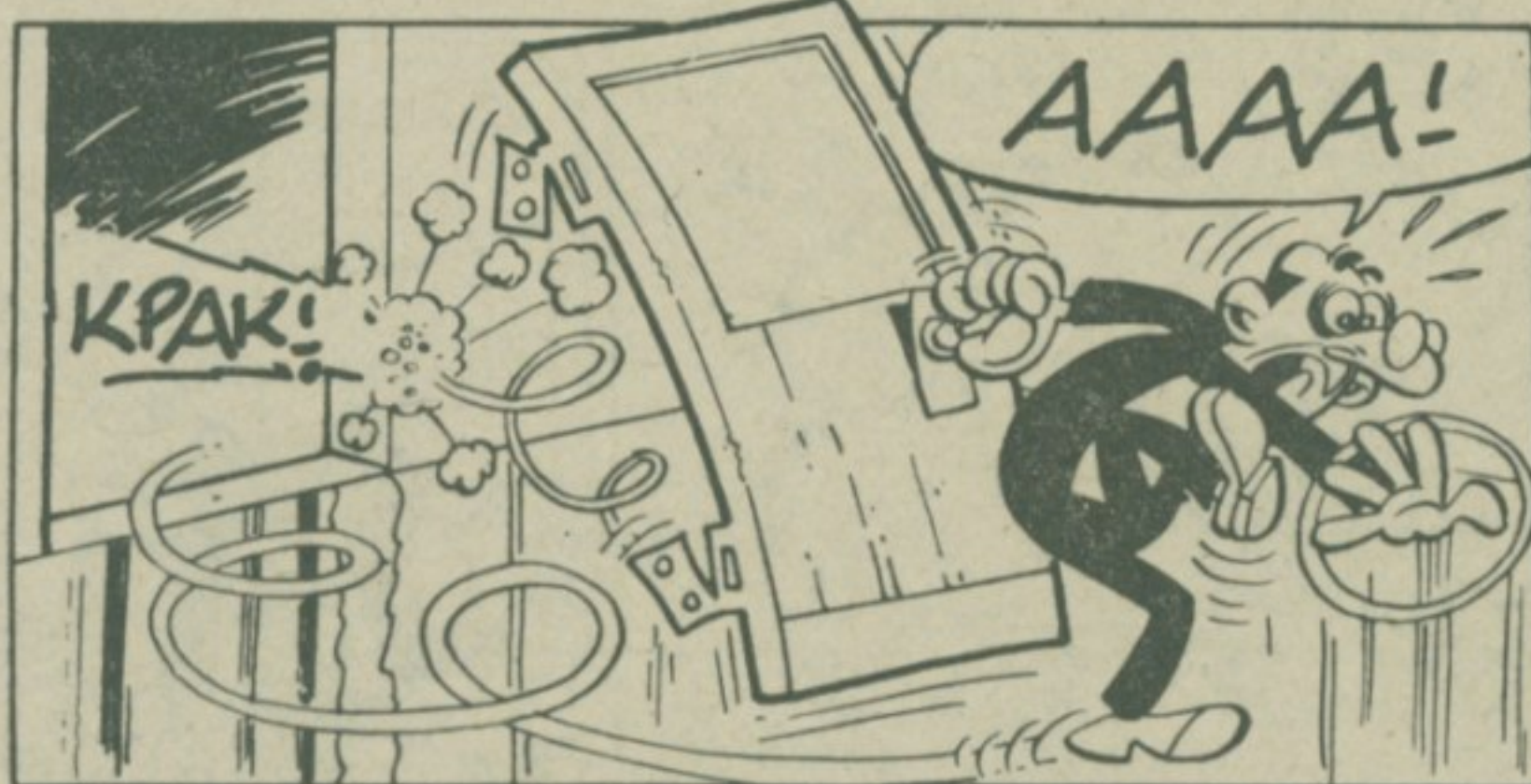

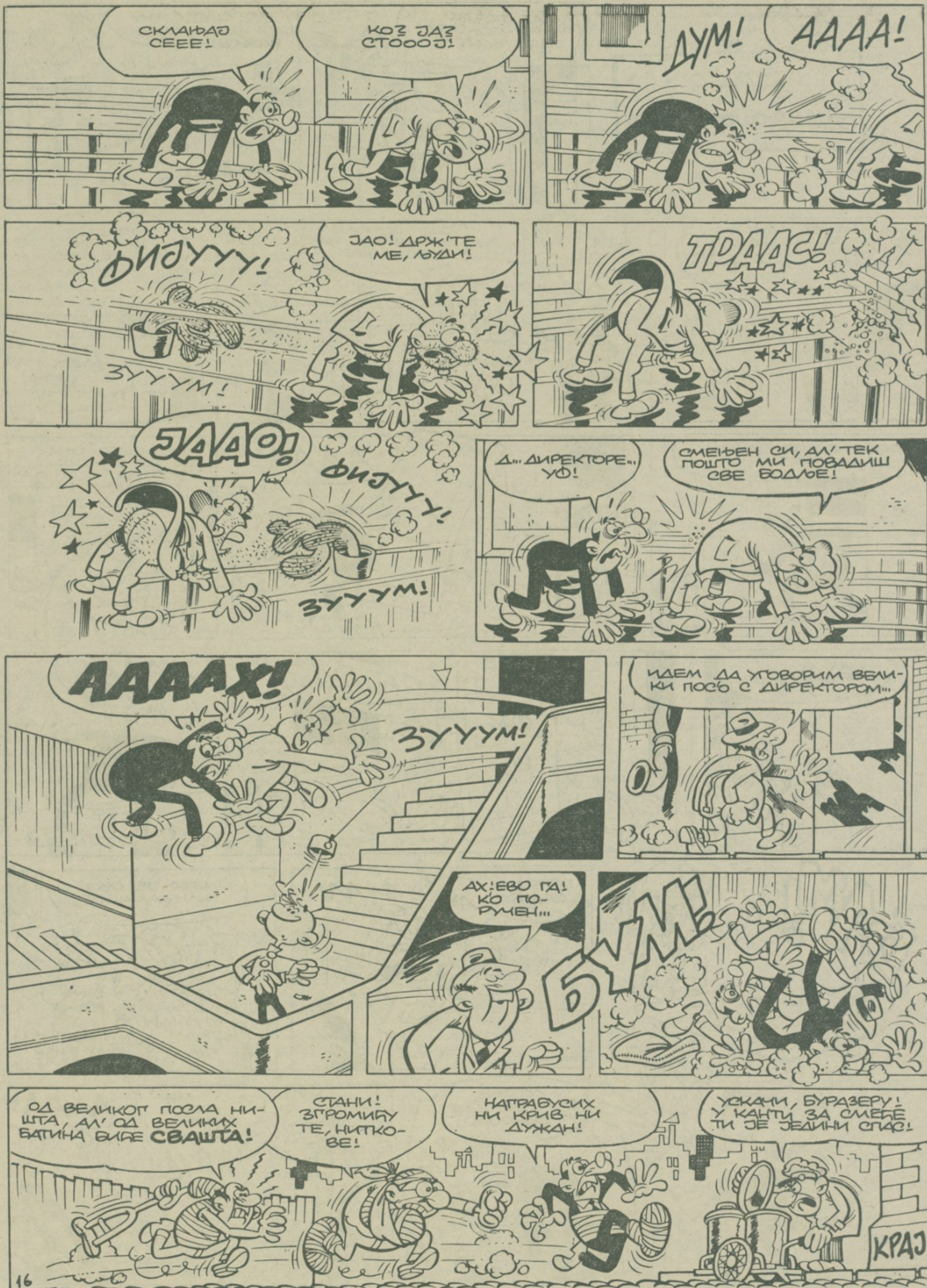

АЈДЕ, МАЈО,
ИДЕМО КУЋИ!
ДАНАС СЕ
ОДМАРАМО!

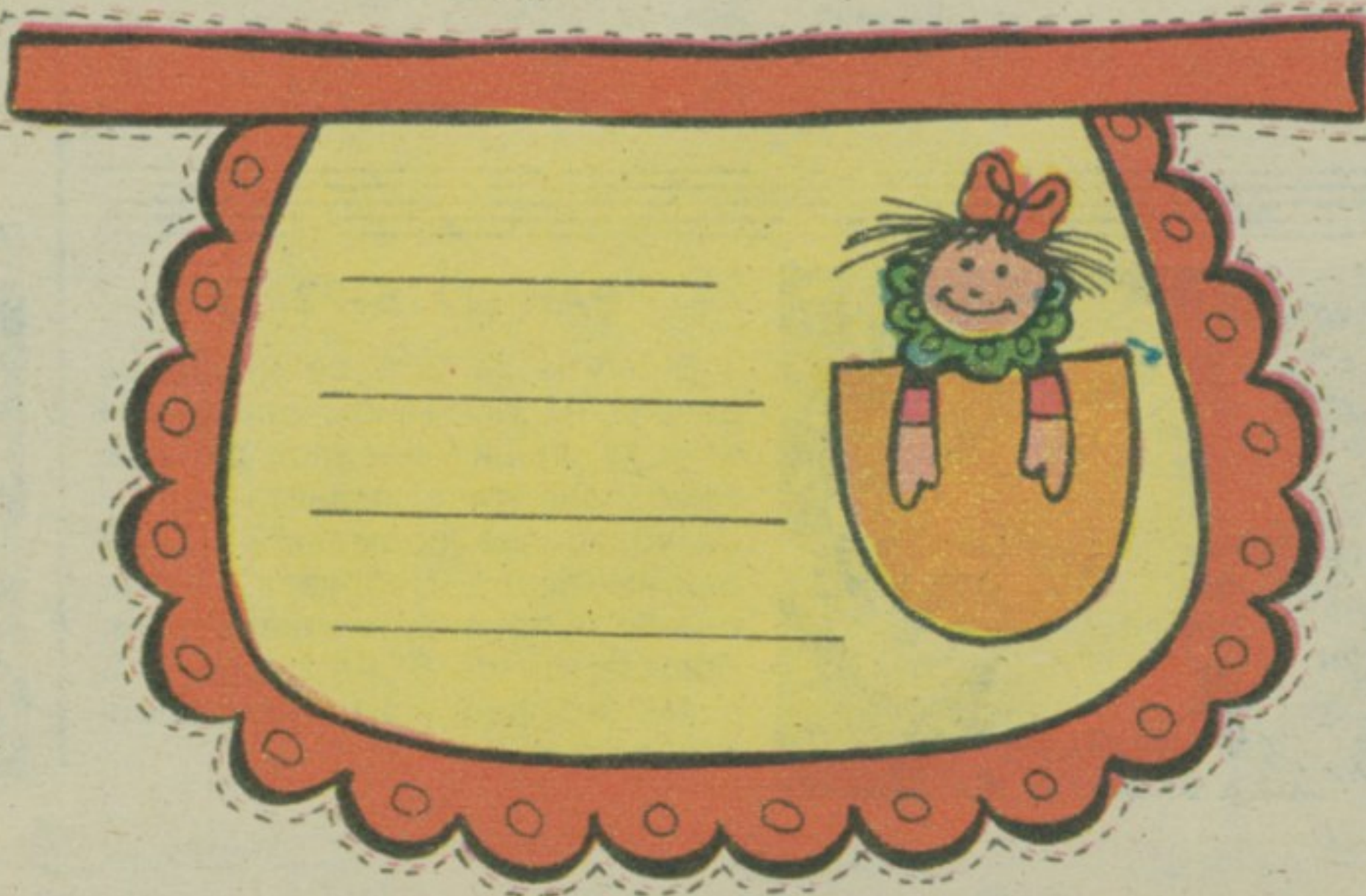
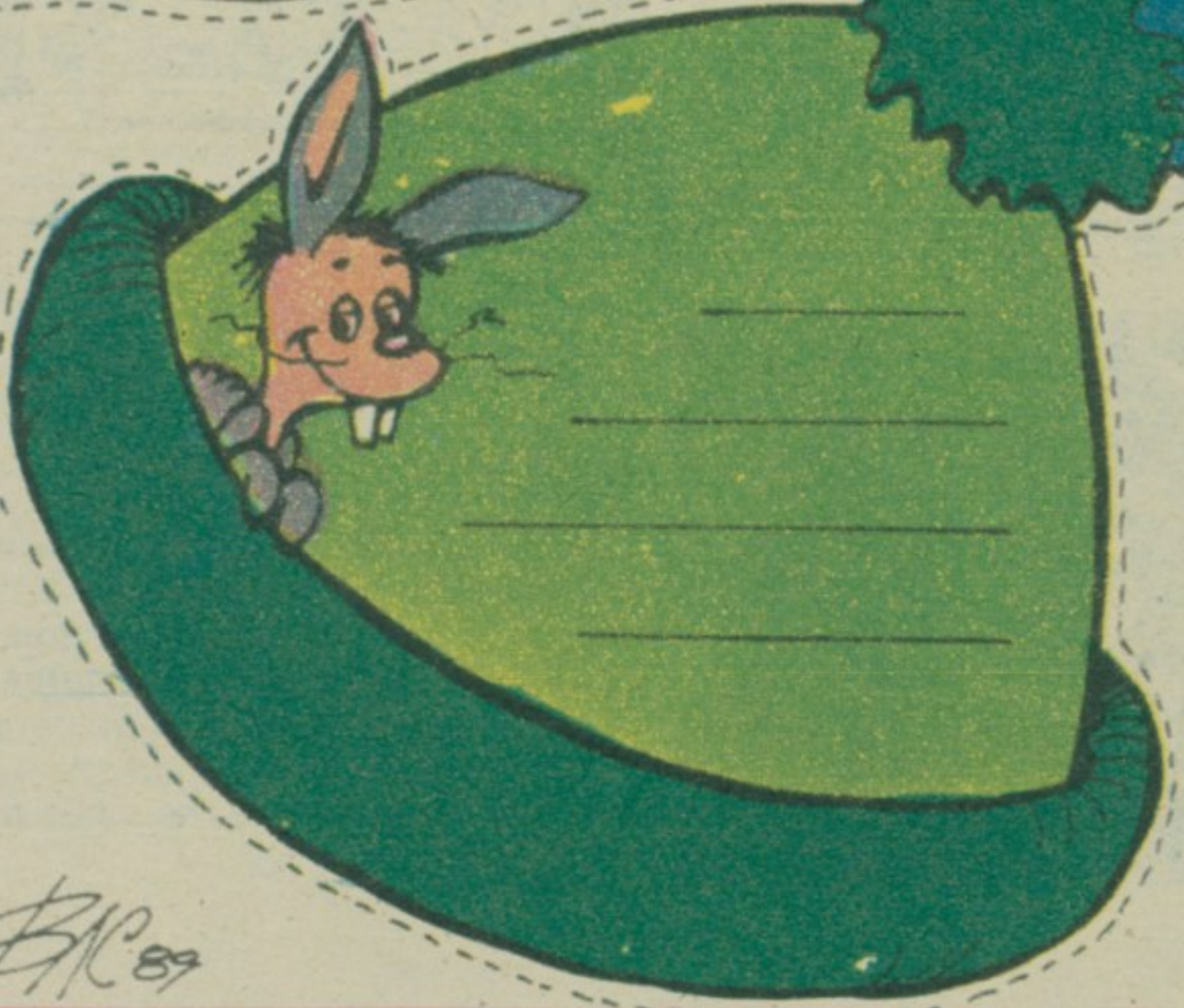
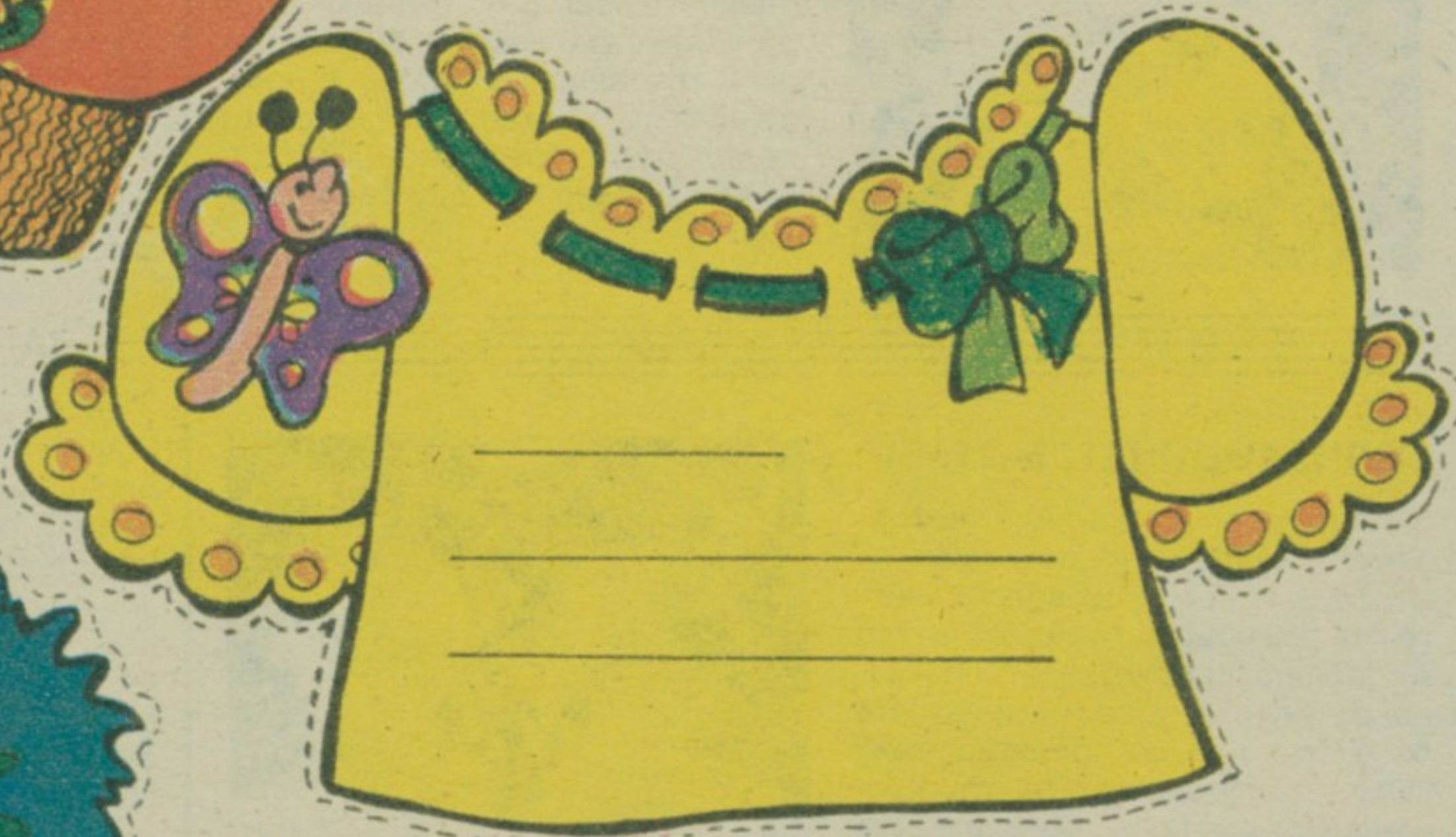
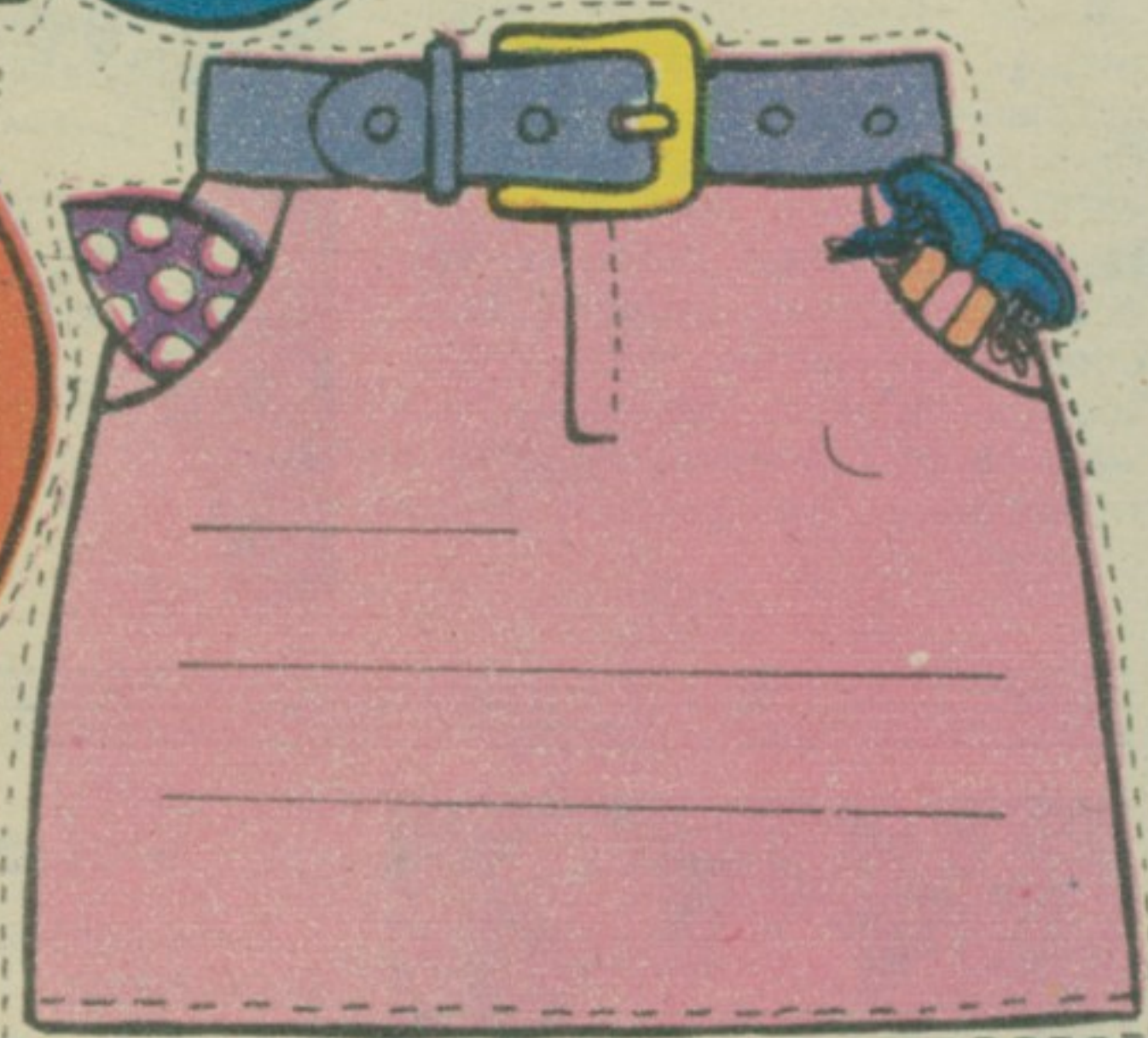
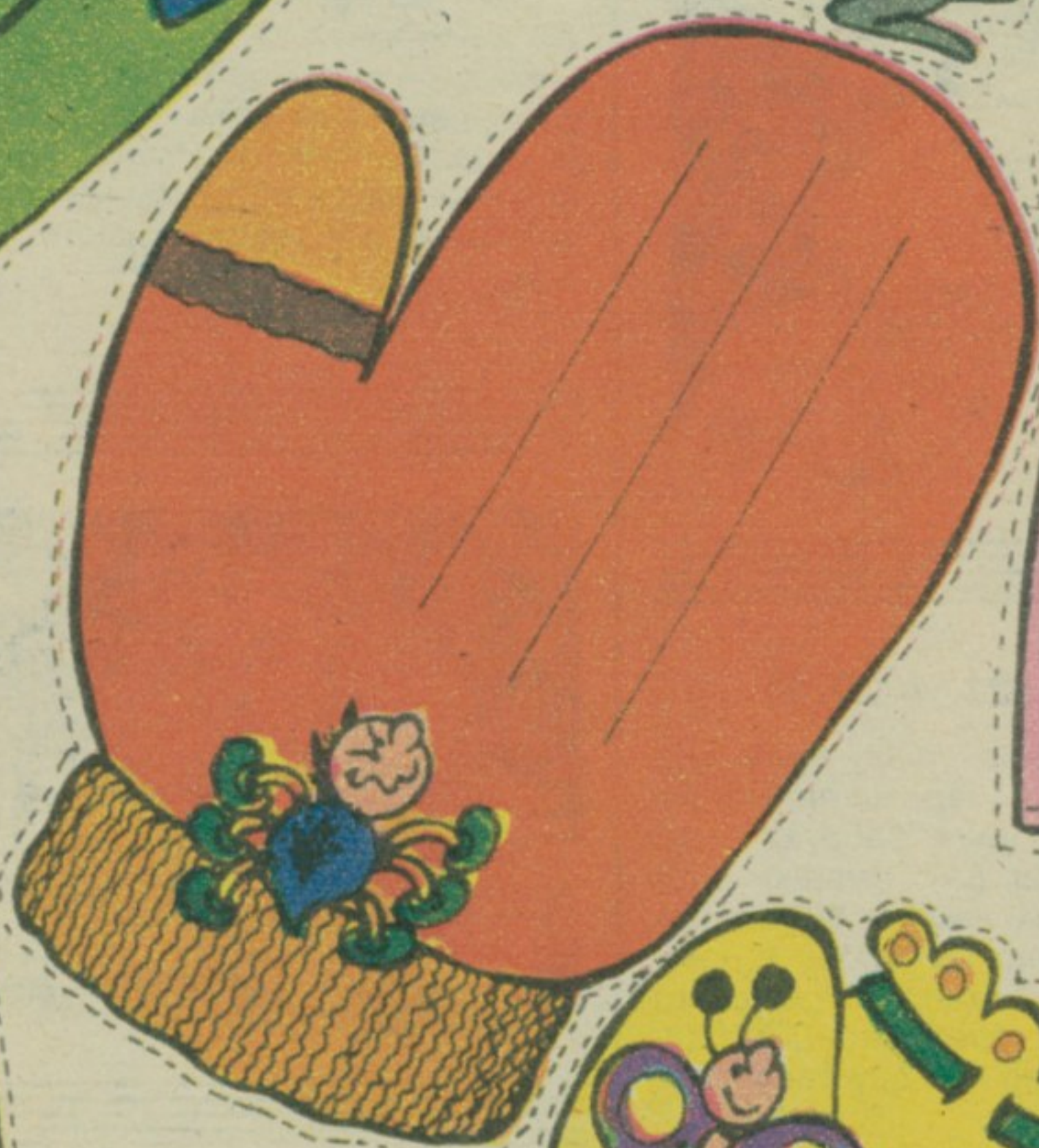
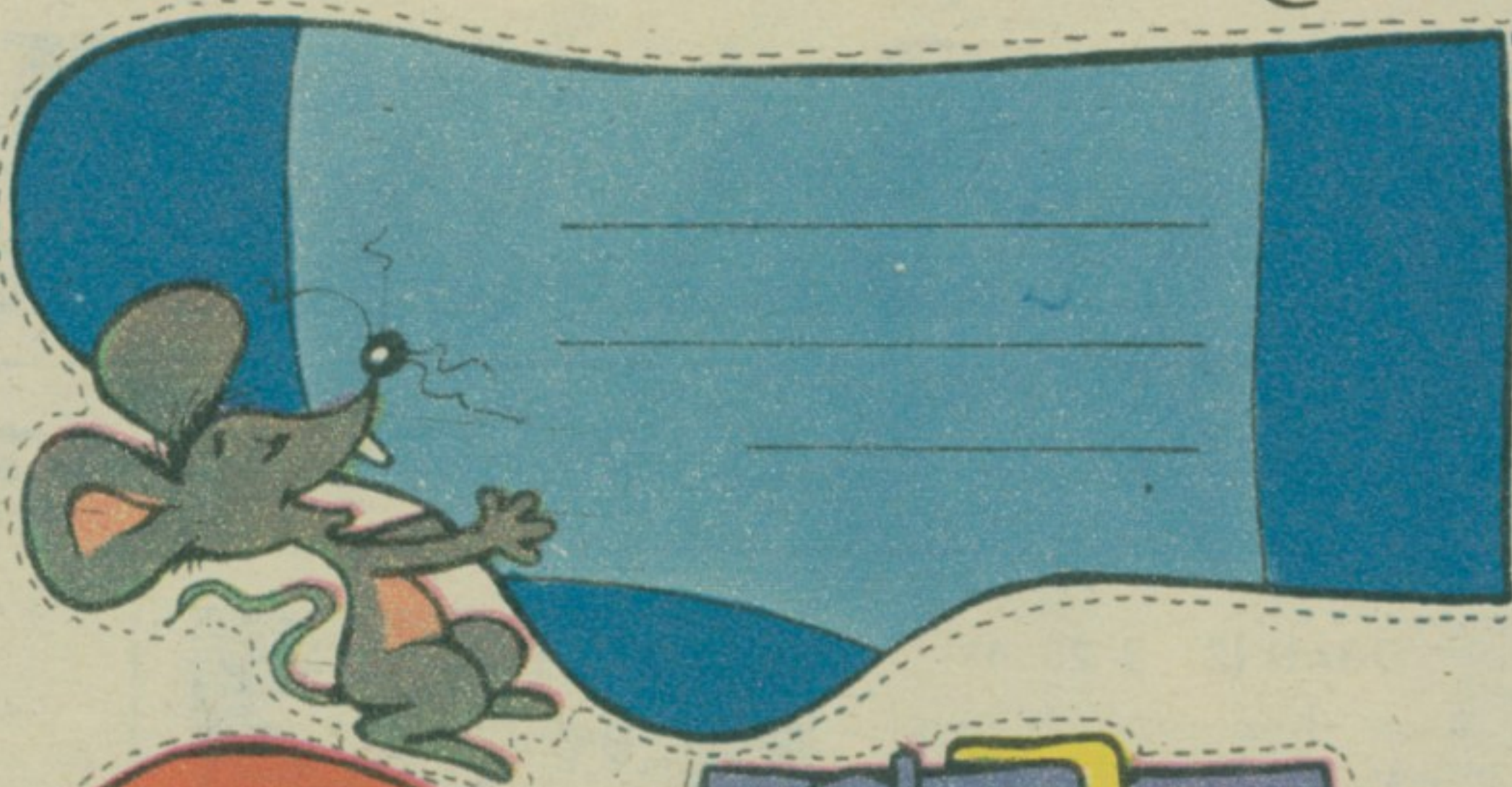
КРАЈ

Налейнице за СВЕСКЕ

ИСЕЦИ ПО
ЦРТИЦАМА,
ИСПИШИ ИМЕ,
РАЗРЕД И
ПРЕДМЕТ И НАЛЕПИ
НА СВЕСКУ.

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 26 ДО 1 ФЕБРУАРА

ОВАН (21. 3–20. 4)

Твоје замисли лако ће се остварити, посебно када је у питању освајање особе у знаку Водолије. Прихвати „помоћ“ пријатеља, тако ћеш поједноставити и убрзати заказивање првог састанка, најбоље 5. фебруара. Шестог буди опрезан са оштрим предметима, због неспретног руковања можеш да се повредиш. Неволје с главобољом ће престати. Више се крећи.

ЛАВ (23. 7–23. 8)

Ове недеље пријаће ти сазнање да си изнад својих супарника, нико неће моћи да ти конкурише у освајању симпатија особе која је у центру пажње. Имаћеш малих невоља са родитељима због одбијања да урадиш нешто за њих.

БИК (21. 4–20. 5)

Бићеш лоше воље, мало тога моћи ће да ти задржи пажњу дужи време. Други фебруар биће посебно лош дан. најважније је да у оваквим приликама размишљаш трезвено јер стање у коме се налазиш претвориће се крајем недеље у задовољство. Симпатија ће ти поклонити сву своју пажњу.

ДЕВИЦА (24. 8–22. 9)

Уживаћеш у дискретном флертовању са особом у знаку Бика. Освојићеш је са неколико речи и погледа, а онда ћеш се повући. Не заборави да Бик, када се заљуби, не престаје да се удвара док не постигне оно што жели. Немој превише да верујеш познанику у знаку Рака, желеће да сазна твоју тајну и искористи је на свој начин.

ВАГА (23. 9–22. 10)

Твоја господарица Венера (планета љубави и уметности) блокирана је лошим положајем, па се и ти, вероватно, не осећаш најбоље. Није време за љубав, али зато можеш да се бавиш неким креативним послом. Покушај да направиш план за предстојећи период. Шестог фебруара нећеш се лепо осећати у друштву и зато радије остани код куће. Љубоморни Јарац могао би да ти приреди неку неукусну игру.

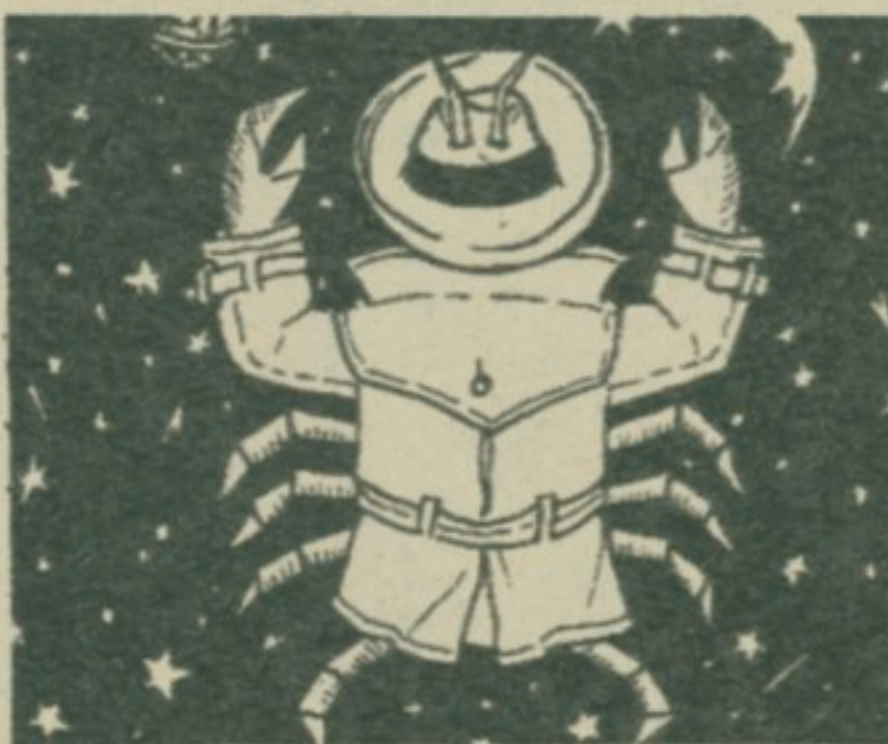
БЛИЗАНЦИ (21. 5–21. 6)

Пријаће ти усмаљеност, већ те замара непрестано везивање за особе које немају довољно маште. Не причињава ти задовољство да забављаш другове, и ти би мало да уживаш у посматрању. Не би било лоше да прочиташ неку занимљиву књигу јер те нова сазнања мотивишу да размишљаш и правиш неке своје комбинације. Имаћеш неповољан дан за дружење – 7. фебруар.

РАК (22. 6–22. 7)

Бринуће те што се ништа не догађа на љубавном плану, али нека те утеши чињеница да је то само лош утицај планета јер ће се убрзо све променити. Сјајан дан имаћеш 5. фебруара, симпатија ће ти приредити изненађење. Покушај да се 6. не свађаш са оцем јер ћеш само погоршати свој положај.

ШКОРПИОН (23. 10–22. 11)

Врло је важно да се не свађаш са пријатељима, могао би касније да зажалиш а понос ти неће дозволити да се извињаваш. Шестог и седмог имаћеш неповољне дане за било какав друштвени живот. Ако баш желиш да се видиш са пријатељима, суздржи се од паметовања. Имаћеш леп дан 8. фебруара.

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
И
„ОЗОН”

(РАДИО-ЕМИСИЈА БЕОГРАДА 202)

Графити 90.

ОВАЈ ПУТ ОСТАЈЕМО БЕЗ РЕЧИ И САВ
ПРОСТОР ПРЕПУШТАМО ВАМА И ВАШИМ
ГРАФИТИМА

НАШ ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА

- Жене су као гљиве – што су лепше то су отровније!
Вања Павловић, Бањалука
- Најнаивнији је мост – њега пређе ко како стигне!
Слободан Трпковић, Земун
- На свету живе само четири човека – све остало су људи!
Ивана, Београд
- Буди тачан као сат, али не дозволи да те неко навија.
Снежана и Катарина, Ваљево
- Политичар је бубуљица народа.
Тања Ђорђевић, Житковац

СЕДАМ „ЗАБАВНИКОВИХ” ПИТАЊА:

- Које је искушење највеће?
- Шта људе највише љути?
- Ко је најперспективнији?
- За кога се може рећи да је материјалиста?
- Зашто се каже да је почетак тежак?
- Ако је човек постао од мајмуна, од кога је постала жена?
- Ко је малерозан?

Своје откачене одговоре – графите – и даље шаљите на
адресу: РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН” –
ГРАФИТИ '89, 11000 Београд.

Поштовани ђаци!
Поново су са вама публикације
БАЧКО ДОБА

- СПОМЕНАР у новом руху и нова књига
- ДНЕВНИК
- У СПОМЕНАРУ и ДНЕВНИКУ сваки лист је уметнички обликован цртежним обојеним нежним и топлим бојама, са простором за упис порука, успомена и свакодневних тајни из БАЧКОГ ДОБА.
- Ове илустроване књиге штампане су на квалитетном папиру, а насловне стране на кунстдруку у боји.

НАРУЧЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем СПОМЕНАР примерака, ДНЕВНИК примерака, по цени од \$5.000 динара по једном примерку. Поштом са поштанским трошковима плаћу приликом прегледања.
Име и презиме
Адреса стана
Број поште и место

Наша адреса:
БАЧКО ДОБА,
п. фах 22,
11060 Београд

СТРЕЛАЦ (23. 11–21. 12)

Закупиће те размишљање како да дођеш до новца којим би могао да купиш нешто скупо што ти се допада. Шести фебруар биће најповољнији дан за „обрађивање” родитеља да ти дају потребан новац. Симпатија није одушевљена твојим бахатим понашањем. Постарај се да јој даш до знања да ти је стало до ваше везе иначе ће почети да размишља о томе да те остави.

ЈАРАЦ (22. 12–20. 1)

Брине те неодређен однос са симпатијом. Не знаш да ли се забављате или само дружите. Сазнаћеш то ако искрено признаш своја осећања. Нико још није пао у несвест од тога, па нећеш ни ти. Ситуација у кући биће мало напета, зато гледај да будеш по страни, тако ћеш се оградити од могућих сукоба са родитељима.

ВОДОЛИЈА (21. 1–19. 2)

Никако да потпуно осигураш почасно место у срцу симпатије. Не брине, већ си на том месту, иако то не знаш. Убрзо ћеш сазнати да се спрема да ти скине звезде. Неће бити потребно да измишљаш стратегију, тако би је спречио да ти покаже шта осећа према теби. Твоја искреност ће је охрабрити.

РИБЕ (20. 2–20. 3)

Још си у фази сањарења, али не задуго. Стрпи се још неколико дана и твој живот ће кренути у смеру који изаберећ. Сјајан дан имаћеш 3. фебруара, доживећеш нешто заиста дивно.

КАКО БИРАШ ПРИЗАТЕЉЕ

ТИ ПРИЗАТЕЉ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	○	△	□	○	☆	△	□	○	☆	○	□	△
2	△	○	△	□	○	☆	△	□	○	☆	○	□
3	□	△	□	△	□	○	☆	△	□	○	☆	○
4	○	□	△	□	△	□	○	☆	△	□	○	☆
5	☆	○	□	△	□	△	□	○	☆	△	□	○
6	△	☆	○	□	△	□	△	□	○	☆	△	□
7	□	△	☆	○	□	△	□	△	□	○	☆	△
8	○	□	△	☆	○	□	△	□	△	□	○	☆
9	☆	○	□	△	☆	○	□	△	□	△	□	○
10	○	☆	○	□	△	☆	○	□	△	□	△	□
11	□	○	☆	○	□	△	☆	○	□	△	□	△
12	△	□	○	☆	○	□	△	☆	○	□	△	□

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

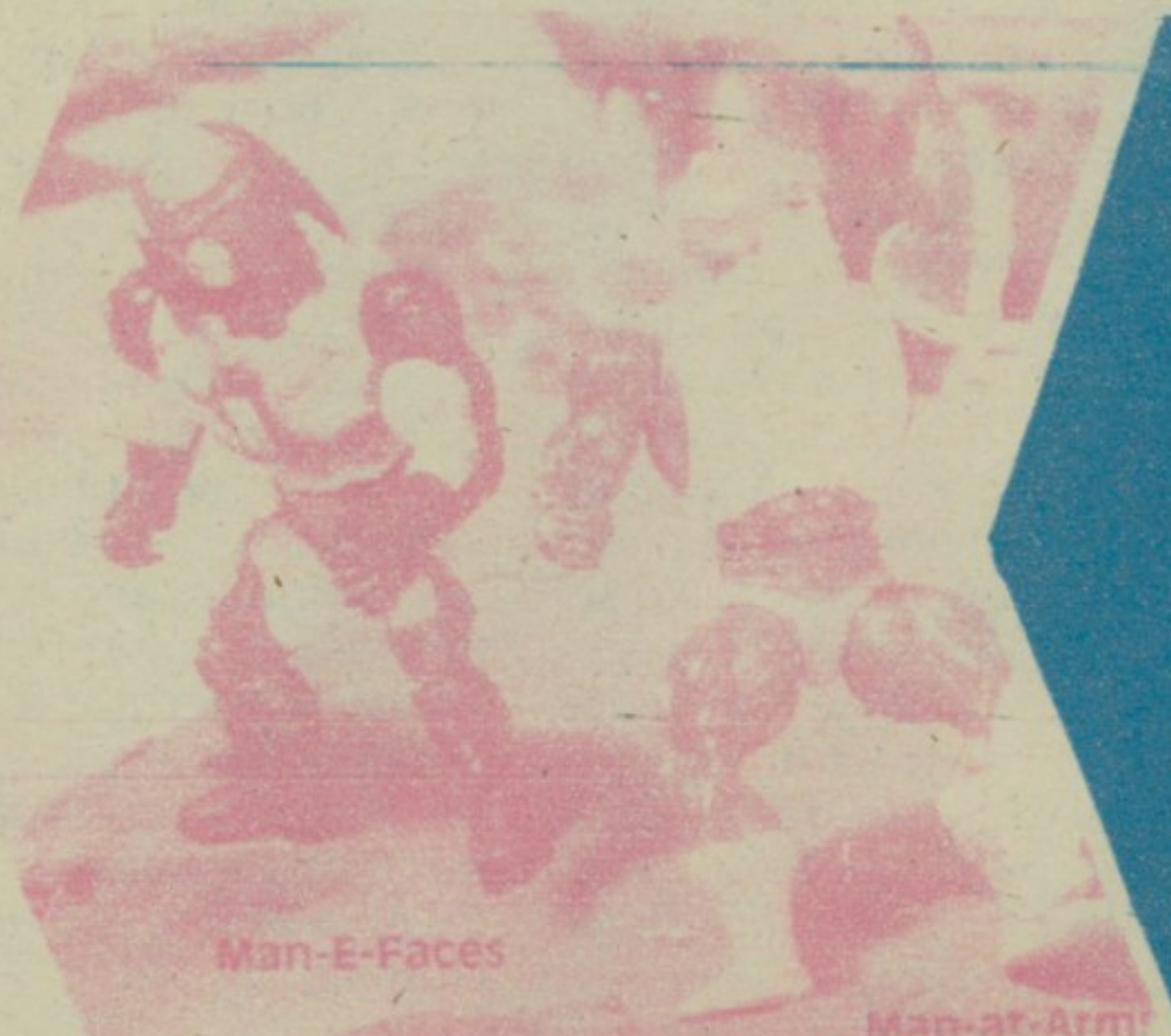
MASTERS
OF THE UNIVERSE

НОВЕ АВАНТУРЕ
ГОСПОДАРА СВЕМИРА

МАСТЕРСОВЦИ!

Ишла је нова СВЕСКА МАСТЕРСА. На СВИМ киосцима, као и сваког месеца авантуре Хи Мена, Орка, Скелетора и осталих ГОСПОДАРА СВЕМИРА.

КАРИЈЕРЕ:
New
Bohemians

ПРЕКО ТРЊА ДО ЗВЕЗДА

Последњих година наше дискографске куће редовно објављују најважније плоче које се појаве у свету. Међу њима се нађе места и за имена која се тек пробијају. Један од најпријатнијих потеза „Југотона“ представља лиценцино представљање прве плоче нама мало познате Еди Брикел и њене групе „New Bohemians“. Гдину дана после премијерног објављивања плоче она је достигла платинасти тираж а хит сингл „What I Am“ добро се сместио на топ-листама. Њихов миран, једноставан фолк-џез-поп представља их као зrelu групу коју предводи талентована Еди Брикел. Брзи успех, као и обично, има своју предисторију.

Све је почело 1985. године када је стидљива студенткиња историје уметности Еди Брикел са пријатељем отишла у „Далас клуб“ у коме су свирали „New Bohemians“. Наступали су као трио и изводили своју верзију ска-реге музике. Њој се допала њихова свирка и одлучила је да први пут јавно запева и оствари своје скривене жеље. На импровизованом концерту измишљала је текстове песама и тиме, а и пријатним гласом, обезбедила себи место у групи.

Убрзо се придружио гитариста Кени Видроу и перку-

За групу „New Bohemians“ судбина се покренула са мртве тачке оног тренутка када је на бину једног клуба у Даласу крочила њима непозната певачица Еди Брикел

сиониста Џон Буш. Гдину дана касније потписали су уговор са дискографском кућом и почели снимање плоче уз помоћ продуцента Пата Морана.

– Невоље су се појавиле на самом почетку – присећа се Видроу. – Дошли смо у студио као тек окупљена група и почели да радимо са човеком који размишља врло дисциплиновано и ради плоче једну за другом. Били смо познати по томе што смо се добро сналазили на бини, а он је у студију тражио тачност на коју нисмо навикли, што је ишло на штету инспирације.

– Морган је довео неколико студијских музичара – надовезује се Џон Буш – тако да мене готово нема на плочи. Неке од песама су потпуно упропашћене, на пример „She“, а када сам чуо како је „Air Of December“ снимљена, стварно сам се разбеснео. Није било лако расправљати се са човеком који је снимио стотине плоча и који стално говори како нисмо довољно добри. То нас је слудело и стварно смо посумњали у себе.

Док су се музичари расправљали са продуцентом, Еди је била много смиренија и реалнија: „Једноставно нисмо успели да се уклопимо. Навикли смо на лењу свирку у клубу а нисмо били довољно дуго заједно да бисмо били способни да урадимо добру плочу.

Са снимањем плоче невоље нису биле окончане. По повратку кући испоставило се да је бубњар Брендон Али изгубио почетни ентузијазам и заједнички су одлучили да треба да напусти групу а уочи самог издавања плоче и Еди је одлучила да оде.

– Била ми је потребна пауза да бих схватила шта се дешава. Били смо збуњени, нисмо знали ко смо и шта можемо. Отишли смо свако на своју страну сматрајући да је све готово. После неког времена дошли смо до истог

закључка: сви смо желели групу више него било шта друго. Узели смо још једног гитаристу и новог бубњара и све недаће које су нам се дешавале искористили смо као добро искуство.

– Такве ствари дешавају се већини других група – наставља Видроу. – Само смо ми били довољно глупи да о томе говоримо. Мислим да то сада није много битно јер смо се вратили својој музици и поново се добро осећамо. Концерти пролазе одлично и доказали смо себи да смо добра група.

П. Ј.

* ТРАЖИЛИ * СТЕ ПОИЗОН ПЕСМУ: ОТРОВ

Your cruel device
Your blood, like ice
One look could kill
My pain, your thrill
I want to love you but I
better not touch
(Dont touch)
I want to hold you but my
senses
tell me to stop
I want to kiss you but I want
it too much
(To much)
I want to taste you but your
lips
are venomous poison
You're poison runnin through
my veins
You're poison I dont want to
break this chains
Your mouth, so hot
Your web, I'm caught
Your skin, so wet
Black lace on sweat
I hear you calling and its
needles and pins
(And pins)
I want to hurt you just to
hear you
screaming my name
Dont want to touch you but
you're under my skin
(Deep in)
I want to kiss you but your
lips
are venomous poison

* * *

Текст и музика: Елис Купер,
Дезмонд Чајад и Џон Мекјурн
Изводи: Елис Купер

Твој окрутни план
Твоја крв, као лед
Један поглед може да убије
Мој бол, твој занос
Желим да те волим али бо-
ље је без додира
(Без додира)
Желим да те загрлим али
осећаји
кажу ми да станем
Желим да те пољубим али
не желим превише
(Превише)
Желим да те окусим али тво-
је усне
су отровне
Ти си отров који јури мојим
венама
Ти си отров, не желим да
раскинем те окове
Твоја уста, тако врела
Твоје нити, ухваћен сам
Твоја кожа, тако мокра
црна чипка, знојава
Чујем како зовеш и то је као
убод
игала и чиода (И чиода)
Желим да те повредим само
да бих чуо
како вриштиш моје име
Не желим да те додирнем
али увукла си ми се
под кожу (Дубоко)
Желим да те пољубим али
твоје усне
су отровне

ЖЕНСКА ОСЕЋАЈНОСТ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Снимање плоча је потпуно неважна ствар. Уопште не мислим да сам важан. Правим те мале, глупаве плоче и осећам се као јувелир. Осећам се тако мали. Имам утисак да сам произвођач усисивача. Док сам се бавио креирањем одеће и моделом уопште, био сам много важнији. Ја сам измислио „Sex Pistols“ само да бих што успешније продавао панталоне. И продао сам много панталона.”

Малком Мекларен

– Волела бих да неке од ових песама помогну људима који пролазе кроз неку кризу. Свака песма на неки начин је сценарио или нека врста кратке приче – тврди Кејт Буш поводом свог новог албума „The Sensual World“ (Осећајни свет). Прошле су четири године откако се Кејт последњи пут огласила албумом на коме су се нашле нове песме. Паузу је накратко прекинула 1986. године када је издала плочу са својим најуспешнијим песмама а занимљиво је да се дуго није појављивала на концертима.

– Мој однос према турнејама помало је неуобичајен – каже она. – У ствари, до сада сам само једанпут ишла на турнеју и то пре десет година. Од тада сам се бавила само снимањем албума. Али, то не значи да не уживам у турнејама.

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво Забавнице,
Молим те да ми кажеш које је све албуме издала група „Дивље јагоде“, на којима је певао Ален Исламовић а на којима други и зашто се ова група распа-
ла.

Курте из Макарске

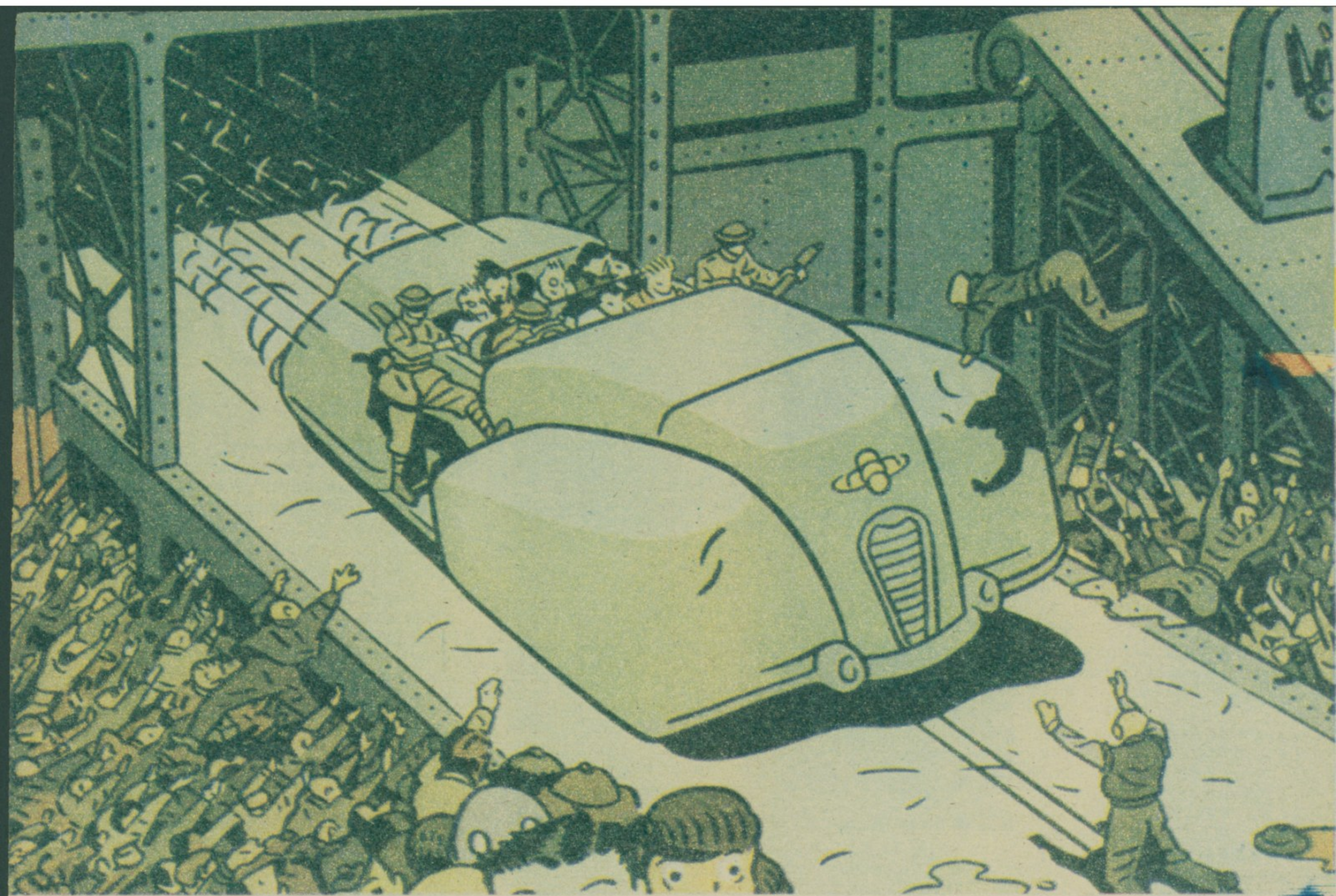
Први албум под називом „Дивље јагоде“ изашао је 1978. године а певач је био Анте Јанковић. Затим су, 1981. године, издали плочу „Стаклени хотел“ са истим певачем. Следеће године стиже плоча „Мотори“ а нови певач постаје Ален Исламовић. Плоча „Чаробњаци“ појавила се 1983. а 1985. „Ватра“. Исте године за енглеску дискографску кућу „Метал Мастерс“ објављују плочу „Wild Strawberrys“. На свима је певао Ален Исламовић. Годину дана касније објављују плочу „Најбоље“ на којој су стари снимци, тако да су ту оба певача. И најзад, 1988. излази њихова последња плоча за сада, то су „Коњи“ а пева Младен Војичић Тифа. Вођа групе Сеад Липовача је у својим досадашњим интервјуима поводом престанка рада групе био неодређен тако да је остало нејасно хоће ли они наставити даље или не. Ако се појави неки нов певач који им одговара, о групи ће се, највероватније, још чути. То ће обрадовати публику а сигурно разочарати рок критичаре.

Велики сам обожаваалац ирске групе U2. Желео бих да ми кажете нешто више о њима. Занима ме да ли у Југославији могу да се купе њихове касете „War“ и „October“.

Поздрав од Милана Радосављевића

– О групи U2 до сада смо доста писали па, ако имаш могућности, потражи текстове у старим бројевима „Забавника“. По поштанском жигу на коверту видимо да си из Београда тако да касете које те занимају можеш да нађеш у „Београђанки“ на одељењу плоча.

РЕКЛАМНА КАМПАЊА

ФАНТАСТИКА

НАУЧНА

Уређује
др Зоран Живковић

Артур Кларк

Детонација последње атомске бомбе као да је још увек подрхтавала на филмском платну кад су се светла поново упалила. Дуго времена нико се није покренуо. Онда асистент продуцента рече недужним гласом:

– Па, Р. Б. како вам ово изгледа?

Р. Б. се полако диже са седишта док су његови покло-

ници ишчекивали да чују шта ће рећи. Тек сада су приметили да му је цигара била угашена. До врага, тако нешто није се десило чак ни на претпремијери „Г. В. Т. В“!

– Момци – рече он узбуђено – ово је боговска стварчица! Мајк, колико си рекао да кошта?

– Шест и по милиона, Р. Б.

– Није много, рекао бих.

Чујте, појешћу сваки метар овог филма ако укупан приход не надмаши „Кво вадис“. – Брже него што би могло да се очекује од тако крупне особе окренуо се према човеку који је и даље седео шћућурен на свом седишту у дну дворане.

– Цое, живни мало! Земља је спасена! Ти си видео све раније свемирске филмове. Како ти изгледа овај у поређењу с њима?

Цое се прибрао с очигледним напором.

– Нема ту никаквог поређења – рекао је. – Он има сву напетост „Ствари“, без оног страшног разочарења на крају кад гледалац сазна да је чудовиште заправо људско биће. Једини филм који може донекле да издржи поређење јесте „Рат светова“. Неки од ефеката у њему били су добри готово као наши, али, разуме се, Џори Пал још није имао на располагању тродимензионалну технику. А то чини и те какву разлику! Кад се срушио мост „Голден гејт“, имао сам утисак да ће се стуб носач стровалити право на мене.

– Детаљ који се мени највише допао – примети Тони Ауербах из рекламног одељења – био је онај када се „Емпајер стејт билдинг“ расцепео право по средини. Само, питам се да ли ће нас власници због тога тужити.

– Наравно да неће. Нико не може очекивати од једне зграде да одоли нападу оних – како се зваху у сценарију? – ах, да, уништавачи градова. Сем тога, ми смо сравнили са земљом и остатак Њујорка. Ух... она сцена у „Холандском тунелу“ кад је попустила таваница. Следећи пут ће се превозити скелом!

– Да, то је било добро направљено... готово сувише добро. Али, на мене су, ипак, најснажнији утисак оставила она створења из свемира. Анимација је била савршена... како си успео то да изведеш, Мајк?

– Пословна тајна – рече продуцент с поносом. – Али, објаснићу вам неке појединости. Многе од тих ствари су аутентичне.

– Шта?!

– Немојте погрешно да ме схватите! Ми, разуме се, нисмо летели на Сиријус Б. Међутим, на Калифорнијском техничком факултету направили су нову микрокамеру и ми смо је искористили да снимимо паукове у акцији. Укопирани смо у траку најбоље снимке и мислим да је сада тешко разликовати шта је било микроснимак а шта студијски модел у природној величини. Сада схватате зашто сам захтевао да завојевачи из свемира буду паукови, а не октоподи, како је то сценарио првобитно предвиђао.

– Добра полазна тачка за нашу рекламну кампању – рече Тони. – Ипак, једна ствар ме забрињава. Она сцена у којој чудовишта киднапују Глорију. Зар вам се не чини да ће цензура... хоћу да кажем, начин на који смо то извели? Изгледа као да је посредни...

– Ох, престани да бринеш! Па ми смо и хтели да гледаоци тако схвате ствари! Уосталом, следећа сцена јасно даје на знање да су чудовишта хтела само да је сецирају и зато мислим да је све у реду.

– Дићи ће се велика прашина – рече Р. Б. сав блистајући, са сањалачким блеском у очима, као да већ чује како се лавина долара слива у касу.

– Чујте... бацићемо још један милион на рекламу! Чини ми се да већ видим плакате... Тони, запиши ово: ПРИ-ПАЗИТЕ НА НЕБО! СИРИЈАНЦИ ДОЛАЗЕ! Направићемо и неколико хиљада модела који се покрећу помоћу опруга... можете ли да их замислите како јурцају околом на својим длакавим ногама! Људи воле да буду престрављени и ми ћемо их престравити. Кад завршимо, нико више неће смети да дигне поглед према небу а да му трнци не поћу уз кичму. Кажем вам, момци – овај филм ће направити историју!

Био је у праву. Два месеца касније почело је приказивање филма „Чудовишта из свемира“. Недељу дана после симултаних премијера у Њујорку и Лондону у читавом западном свету није било човека који није видео плакате са злослутним упозорењем: „ЗЕМЉО, ПРИ-ПАЗИ СЕ!“ или који не би задрхтао од језе угледавши слике длакавих циновских паукова како тумарају напуштеном Петом авенијом на својим танким ногама са много зглавака. Дирижабли, вешто прерушени у свемирске бродове, кружили су небом збуњујући пилоте који би их сусретали а модели завојевача из свемира налазили су се свугде плашећи на смрт старе даме.

Рекламна кампања била је заиста бриљантна, и филм би се, без сумње, давао још месецима да се није догодило нешто непредвидљиво и кобно у исти мах. Док су се на свакој представи многи људи онесвешћивали од узбуђења, на небу изнад Земље изненада се појавише дуге, витке сенке које су брзо клизиле кроз облаке...

Принц Завашни био је доброћудан, али плаховит – добро позната мана његове расе. Истина, није било никаквог разлога за претпоставку да ће његова садашња мисија, успостављање мирољубивог контакта са Земљом, довести до нарочитих неприлика. Беспрекорна техника зближавања била је те-

мељито разрађивана хиљадама година док је Трећа галактичка империја полако ширила своје границе освајајући планету за планетом, сунце за сунцем. Ретко је долазило до неприлика: кад једном превладају неминовни шок изазван сазнањем да нису једине у свемиру, истински интелигентне расе увек су спремне на сарадњу.

Истина, тек током последње генерације човечанство је превазишло своје примитивно становиште да је рат неопходно средство политике. Међутим, то није забрињавало Сигиснина II, професора астрополитике, иначе главног саветника принца Завашнија.

– Типична култура Класе Е – рекао је професор. – Технички напредна, морално прилично заостала. Ипак, они су већ учинили прве кораке у техници свемирских летова и убрзо ће нас прихватити као нешто само по себи разумљиво. Довољне ће бити уобичајене мере предострожности док не задобијемо њихово поверење.

– Врло добро – рекао је принц. – Реци изасланицима да одмах крену.

Био је то несрећан случај што „уобичајене мере предострожности“ нису укључиле и рекламну кампању Тонија Ауербаха, која је тих дана достигла врхунац међупланетарне ксенофобије. Изасланици су се спустили у њујоршки Централни парк баш оног дана када је један угледни астроном, необично уплахиван а самим тим и

склон туђем утицају, изјавио у интервјуу који је пренело више листова да ће посетиоци из свемира по свој прилици бити непријатељски расположени.

Злосрећни амбасадори кренули су према згради Уједињених нација и већ стигли до Шездесете улице када су наишли на гомилу. Окршај је био такав да су се научници Природњачког музеја страшно ражалостили што је њима преостало тако мало за изучавање.

Принц Завашни покушао је још једном, на другој страни планете, али тамо су у међувремену већ стигле вести о сукобу. Овога пута

изасланици су били наоружани и пружили су јуначки отпор пре него што их је савладао бројно далеко надмоћнија гомила. Међутим, тек када су ракетне бомбе сукнуле у небо према флоти, принц је најзад изгубио стрпљење и одлучио да предузме драстичније мере.

За двадесетак минута све је било готово и – сасвим безболно. Онда се принц окренуо према свом саветнику и потцењивачки рекао:

– Изгледа да смо то средили. А сад... можеш ли ми казати шта је, заправо, кренуло погрешним током?

Сигиснин II је, у тескоби, испреплео својих дванаестак савитљивих прстију. Патњом га није испунио само приказ темелито дезинфициране Земље, мада за научника уништење једног тако лепог узорка увек представља врхунску трагедију. Бар исто толико потресло га је сазнање да су уздрмане његове теорије, а, с њима, и његов углед.

– Ја то напросто не схватам! – вајкао се. – Наравно, расе на том ступњу културе често су неповерљиве и нервозне кад дође до првог контакта. Али, они никада раније нису имали посетиоце из свемира, па зато није било никаквог разлога да се понашају непријатељски.

– Непријатељски! Они су били прави демони! А можда су сви заједно били луди. – Принц се окрену према свом капетану, треном створењу које је личило на клупко вуне насађено на три игле за плетење. – Да ли се флота поново окупила?

– Да, господине.

– Онда ћемо се вратити у базу највећом брзином. Ова планета квари ми расположење.

На мртвој и тихој Земљи плакати су и даље упозоравали са хиљаду рекламних паноа. Језиве сподобе у виду инсеката, приказане како у јатима надиру с неба, нису имале никакве сличности са принцем Завашнијем који је, не рачунајући његова четири ока, пре лично на неког панду са пурпурним крзном – и који је, уосталом, дошао са Ригела, а не са Сиријуса.

Али, сада је, дабоме, било прекасно да се људима то објасни.

МА ШТА КАЖЕШ

ЛИВРЕЈИСАНИ ШОФЕР

Једног јутра приметили смо да су наши пси, поентер и мешанац, нестали. Тражили смо их свуда све док нисам морао да кренем на посао. Пошто сам портир у једном отменом хотелу, обукао сам белу кошуљу, плаву униформу и „генералску“ капу и сео за волан.

Возећи полако угледао сам оба пса како седе на аутобуској станици заједно са још двадесетак особа које су чекале аутобус. Сав срећан зауставио сам кола, изишао, отворио врата и моји пси су ускочили и поседали на задња седишта. Затворио сам врата, сео за волан и кренуо.

Никада нећу заборавити изразе лица људи на аутобуској станици када су видели како ливрејисани шофер отвара врата псима и одвози их.

„Обсервер“

ПАДАЈ, ПАДАЈ, КИШИЦЕ!

У хотелу „Викторија“ у Амстердаму туристи из сушних области Персијског залива уживају попуст ако, за време њиховог боравка у овој „северној Венецији“, не пада киша. Принцип је: што мање кише то јевтинији пансион. А, када пљушти, хотел им бесплатно даје на употребу кишобране да би до миле воље гацали по толико жељеној влази и плаћа им шетњу бродом по градским каналима.

„Вол Стрит Црнал“

ЗЛАТНИ ИРАЦ

Крајње скромног Ирца по имену Џон Мери Пијус Боланд (1870-1955) убедили су, док је за време одмора обилазио Грчку, да учествује у тениском турниру на Олимпијским играма 1896. године у Атини, првој Олимпијади модерног доба. Пристао је једва а онда је с невероватном лакоћом почео да побеђује и у сингловима и у дубловима и купио силне златне медаље.

Боланд је постао адвокат, затим члан Парламента за Саут Кари, па такозвани парламентарни редар, у Британији висока почаст, за Ирску националну странку.

Али, Боланд је био толико скроман и повучен да никада, ни у једном једином интервјуу, није ни поменуо, а камоли причао, о својим спортским трофејима. Његова једина таштина односила

се на друго и треће лично име која је, као и сваки католик, добио на крштењу. Та имена јесу била прилично необична, али је Боландова одвратност према њима била још необичнија и, кад год би га неки рођак назвао другачије него Џон, морао је да му плати шест пенија глобе.

Као што и приличи правом ирском патриоти, Боланд је умро на дан Светог Патрика, заштитника Ирске.

Б. Д.

УВЕК ЈЕДНО ИСТО

С децом само бриге без краја и конца. Размислите: „Стара брига“: два ујутро – дојење или бочица с млеком. „Нова брига“: два ујутро – још се није вратио кући.

„Стара брига“: никада неће матурирати.
„Нова брига“: хоће да студира на прескупом Харварду.
„Стара брига“: ускоро ће порастати и напустити кућу.
„Нова брига“: никако да напусти кућу.

„Диспеч“

ГДЕ ЈЕ БОГ?

Пол је увек правио глупости и у њих увлачио и свог малог брата Жана. Мајка је учинила све што је било у њеној моћи да га уразуми и, на ивици живота, послала га је код њиховог пароха. Свештеник је покушао да заинтересује Пола за узвишене духовне ствари:

– Поле – упитао га је свечано – где је Бог?

Пол је скрушено ћутао.

– Поле, где је Бог?

Опет мртва тишина.

Свештеник је питање поновио и трећи пут на шта је Пол скочио као опарен, изјурио из његове канцеларије и дотрчао кући.

– Жане – узвикнуо је уплахилено улазећи у собу свог брата – свештеник не може да нађе Бога и, мисли да смо га ми сакрили!

„Пари Мач“

ИЗНЕНАЂЕЊЕ

Издавач Жером Линдон, оснивач сјајних поноћних издања, каже о свом послу:

– Углавном немам поверења у дела чији их издавачи рекламирају као „књигу коју је очекивао цео свет“. Искусство је показало да су значајне баш оне књиге које нико није очекивао.

НАЈВЕЋИ

НИНЋА-ХИТ

Шта Вам вреди што волите нинџе и нинџу кад не можете да вежбаате као нинџа и постанете нинџа?! Уз помоћ књиге **НИНЋА-ТРЕНИНГ** то ћете моћи!

Комплетна **НИНЋА-ШКОЛА** по узору на легендарног др Масаки Хаџумија: Нинџа-загревање, Нинџа-таиџуцу технике борбе без оружја (ставови, покрети, захвати, бацања, удари...), Борба нинџа-оружјем (бо-штап, мач, шурiken, нож, нунчаке). Нинџа-одмарање.

СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТАК: Тајанствене нинџа-вештине (невидљивост, ходање по води, читање мисли, говор срца, летење, нечујно кретање, микјо-технике, чари и вештине нуноџи нинџа-жене).

СУПЕР ПОКЛОН СВАКОМ НАРУЧИОЦУ: Специјална налепница са шурикеном златне боје и оригиналним јапанским нинџа-знаком. Добићете је уз књигу!

NINJA

НИНЋА-ТРЕНИНГ

Формат праве џепне књиге. Супер-копир (норице). Фини папир. Квалитетан повез. Латиница. Око 300 специјално снимљених фотоса. Најбоље слике светских нинџа-мајстора. Прво издање - распродато, друго - ХИТ.

Наруџбеницу шаљите на ову адресу (исеците је и залепите)

ЕДИ - Едиција добрих издања

Поштански фах 65

11060 БЕОГРАД 38

Пол. заб. **НИНЋА-ТРЕНИНГ НАРУЏБЕНИЦА**

Овим неопозиво наруџујем књигу **Летњи НИНЋА-ТРЕНИНГ** по цени од 86 din динара. Књигу ћу платити поштару приликом пријема. Најскупљу и најсигурнију поштарину плаћам ми. Обавезујем се да **НЕ СМЕМ** одбити пријем књиге. Уколико то ипак учиним обавезан сам да издавачу надокнадим све трошкове паковања, слања и повраћања (у износу од најмање 6 динара).

СТАЛНА КУЋНА АДРЕСА ПОПУНИТЕ ЧИТКО - ШТАМПАНИМ СЛОВИМА!
Ова наруџбеница важи до 1. 03. 90.

Прво
слово
прези
мена

Остала слова презимена

Име

и број

спрат

стан

Улица

Поштански број

и место

ОБАВЕЗНО: За наруџиоце млађе од 18 година обавезан је потпис и број личне карте једног од родитеља.

НИНЋА-ТРЕНИНГ

ХИТ

НИНЋА-ТРЕНИНГ

ПИКСИ

ФУДБАЛСКИ ВЕЛИКАН

Књига коју сте толико жељно очекивали изашла је из штампе. Непознати детаљи о Пиксијевом животу из пера познатог писца и спортског новинара Бранислава Ковача. Много фотографија од којих неколико нису још објављиване. Цена ове књиге је 59,00 динара, а уз ову наруџбеницу добија се попуст од 30%, тако да се књига плаћа приликом преузимања 49,00 динара, у шта су урачунати и трошкови слања.

Поред тога, многи купци су већ добили, а будући ће уз књигу добити вредне награде које је обезбедио издавач: црвено-беле дресове са Пиксијевом десетком на леђима, годишње претплатне карте за Маракану, постере, календаре са Пиксијевом сликом и др.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим наруџујем књигу **Пикси - Фудбалски великан** по повлашћеној цени од 49,00 динара. Књигу ћу платити поузећем.

(Име и презиме)

(Потпис)

(Пошт. број, место)

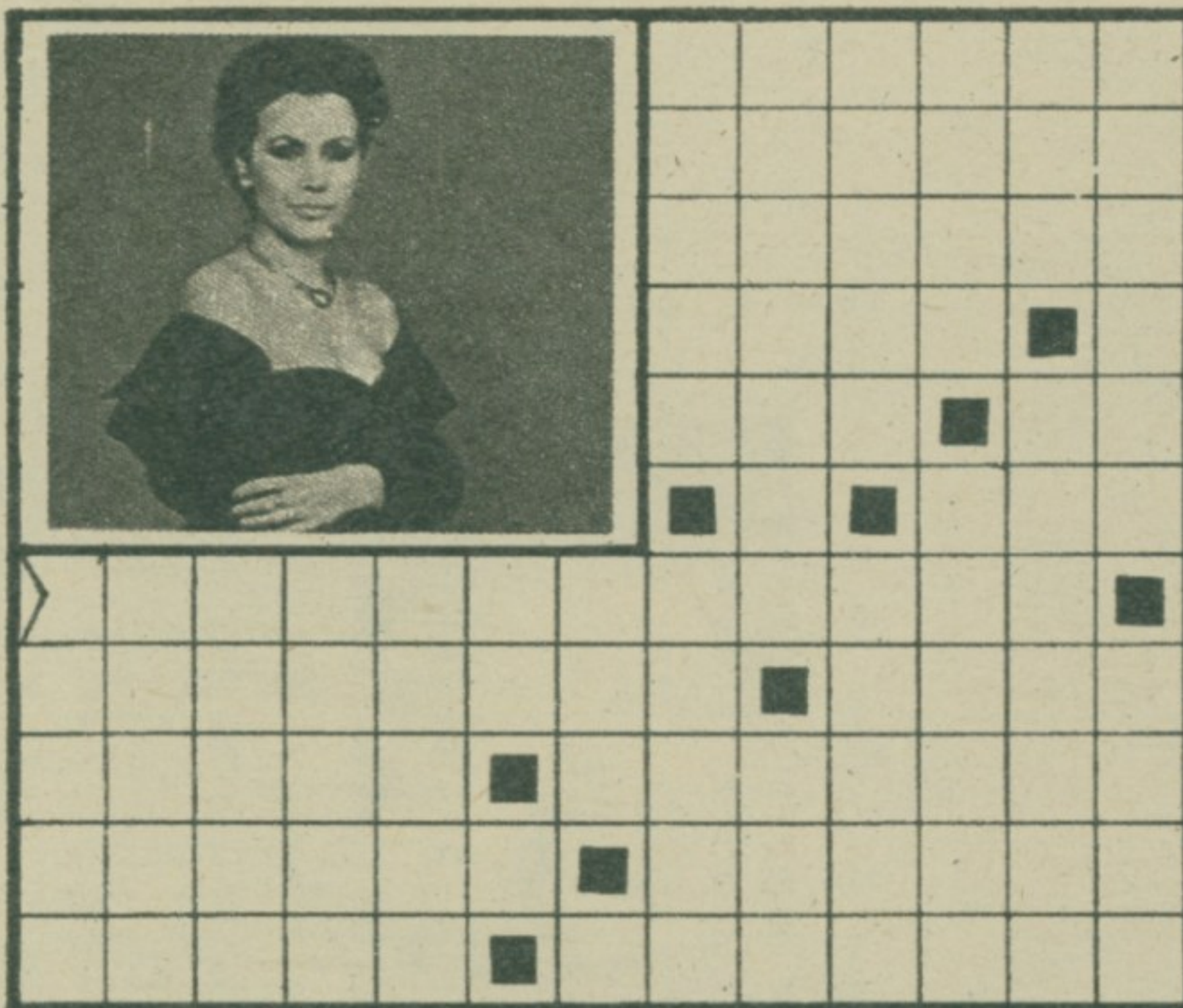
(Адреса)

Наруџбенице слати на адресу: ПИК, Пошт. фах 172, 11070 Н. Београд.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

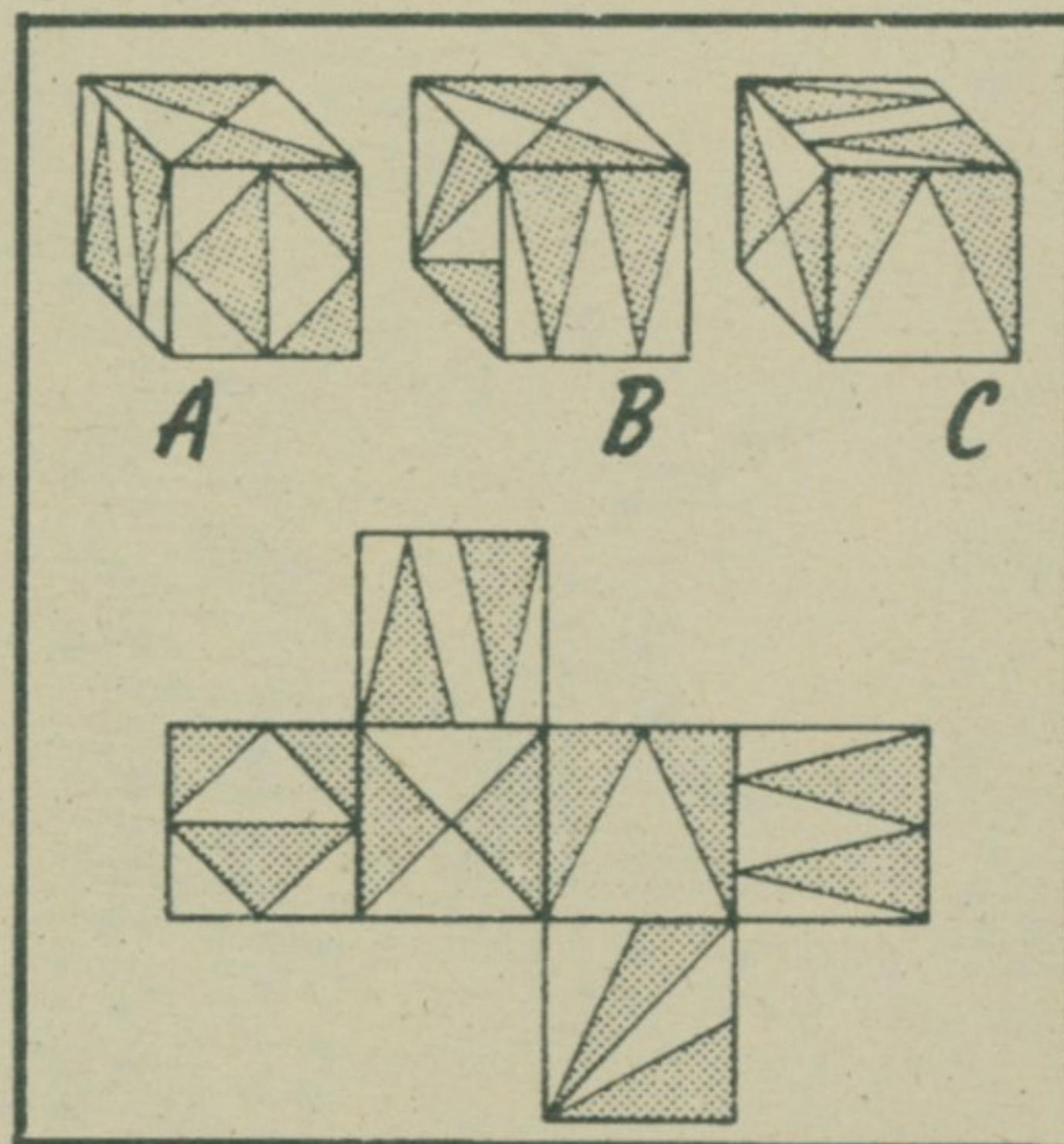
УКРШТЕНЕ РЕЧИ БЕЗ ОПИСА

Уместо уобичајених описа, ми вам дајемо већ готова решења поређана по азбучном реду. Ви треба да их уврстите у лик, водоравно и усправно. Уколико исправно решите ову укрштеницу, у првом водоравном реду испод слике добићете име и презиме глумице и певачице са слике.

АВАЛИТ - АЛЕМАН - АПЕЛИ - АРАЊИ - АСТОР - АТУ - БЕТ - БИЗАМИ - ВИВЕР - ЕТАПА - ЖРВАЊ - ИЗЕТ - КАСТИЉА - КУВ - НА - НОТАР - ОТАВЕ - ПАСТУВ - ПОТРПАТИ - РАПАЛО - СИСАК - СКАСКА - СПОРА - СПУСТ - СТАН - СТОН - ТИНЕ - ТИР - ТЛА - УСТАВА - УСТВАРИ - ШЕЋЕРАЦ - ШИ - ШКАРИЦЕ.

ОМОТАЧ КОЦКЕ

Развијени омотач одговара само једној од три горње коцке. Којој?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Шта
се
носи,
вози,
слуша

НАДОХВАТ

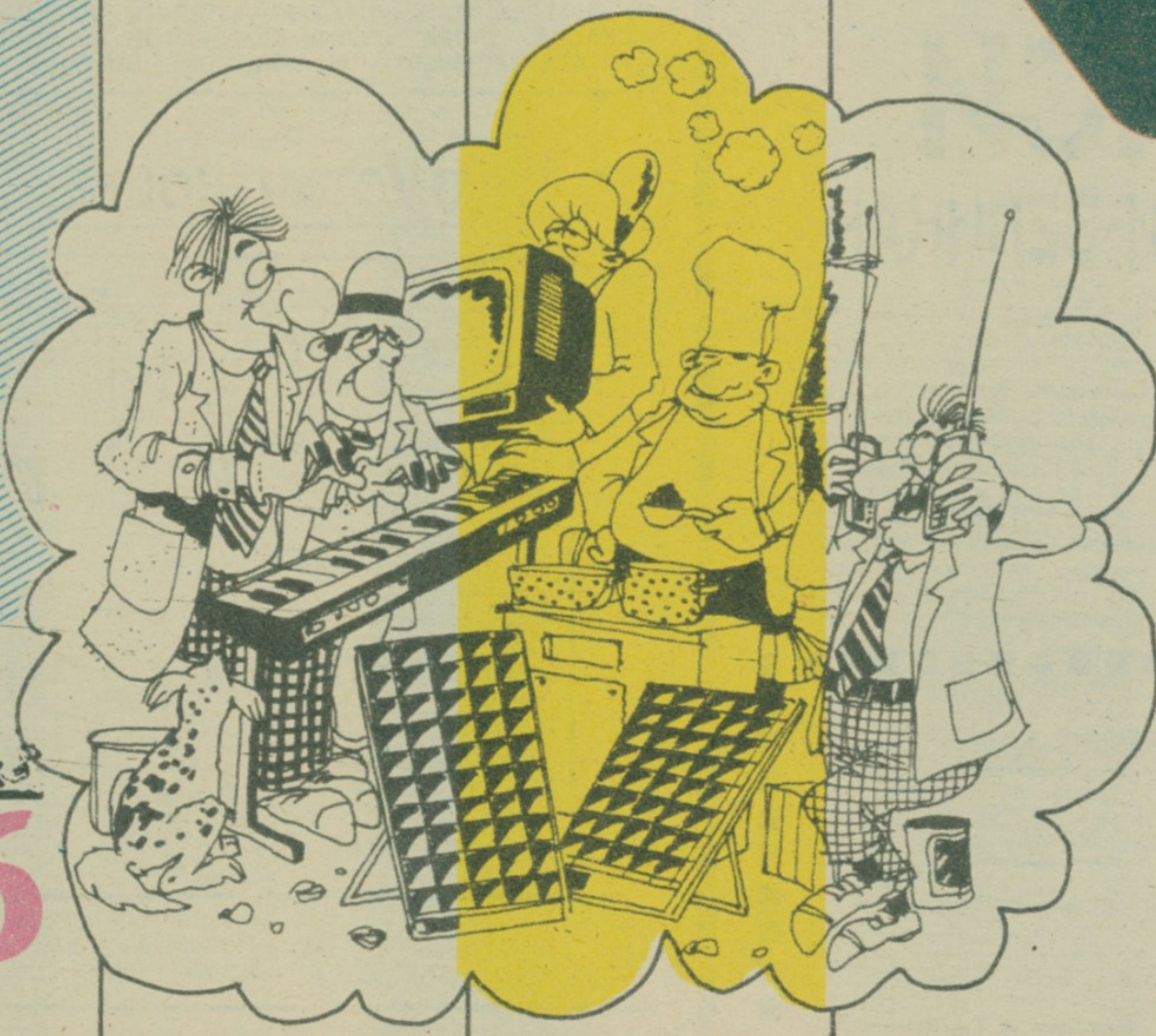
МУЗИЧКЕ РУКАВИЦЕ

Производе се у две боје, жутој и плавој, од винила су и свирају саме од себе. Музицира, у ствари, сваки прст понаособ и то захваљујући контактима који су усађени у вршкове и повезани са компјутерским чипом од једне октаве. Цена: 22,95 долара.

ЛУТАЊЕ ИСКЉУЧЕНО

Дурбин, компас, даљиномер и хронометар уједно, датаскоп је као створен за љубитеље пешачења по непознатим теренима. Апарат је обложен гуменим материјалом и отпоран на воду. Цена: 445 долара.

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

46

26. 1. 1990.

БУДУЋНОСТИ

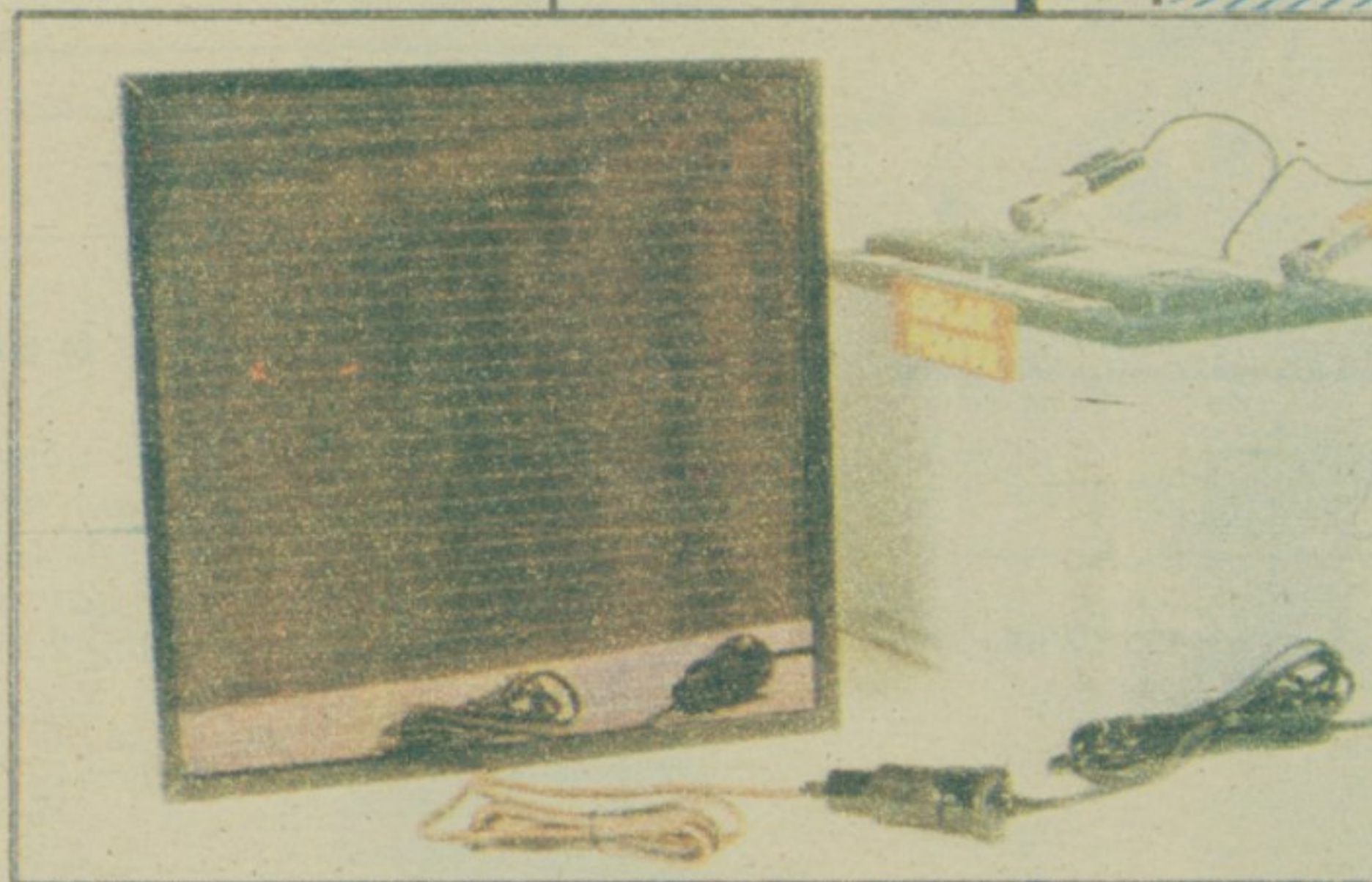

БОЈА НОВЦА

Вистатектор је, кажу, непогрешив. Само положиш чек или

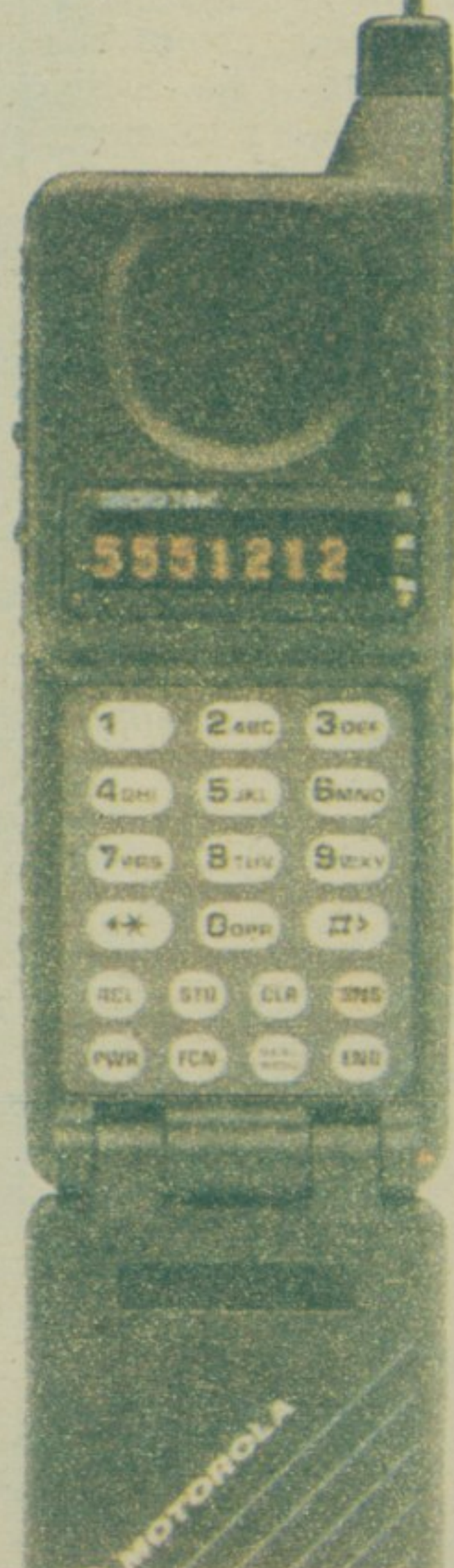
НИСКО БУЏЕТНО СУНЦЕ

Соларна енергија све је јефтинија. Произведене су нове, фотоволтажне ћелије од аморфних силикона које се не разграђују под утицајем Сунчевих зрака и чија је производна цена за четвртину нижа од цене постојећих соларних ћелија. Цена: долар по вату.

ФОНОФАН-ТАСТИЧАН

Цепне је величине, тежак између 280 и 336 грама (у зависности од батерије), бежичан и као створен за хроничне причалице. Меморише 120 телефонских бројева, а уз то још има и дисплеј за њихво визуелно читавање. Цена: 29,95 долара.

новчаницу на специјалну плочицу, а онда компјутеризованим детектором пређеш преко њих. Ако су фалсификовани, детектор их истог часа „откуца“. Цена: 99 долара (искључиво нефалсификованих).

Илустровао: Зоран Петковић – Петко

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

47

26. 1. 1990

Уређује: Диего Варагић

Инке је убило злато

Где су живеле Инке и шта се десило с тим народом и њиховим царством?

НАТАША ТАСИЋ
Каленачка 13
Ледине
Н. Београд

Инке су племе које је припадало јужноамеричкој етничкој групи Кечуа Индијанаца. Према домородачком миту, потиче од бога Сунца који је своје двоје деце (Манко Капака и Маму Окло) послао на Земљу да, као муж и жена, оснују династију и државу Инка у околини перуанског града Куско.

За време Хуајна Капака (1493–1525) држава је достигла врхунац моћи. Овај владар је своје царство поделио синовима Хуаскару и Атахуалпи, а они су се завадили и заратили и из тог сукоба Атахуалпа је изашао као победник.

Привучен причама о баснословном злату Инка, шпански освајач Пизаро на превару је заробио Атахуалпу и осудио га на спаљивање... Златно посуђе и разне друге предмете, статуете, престоља и

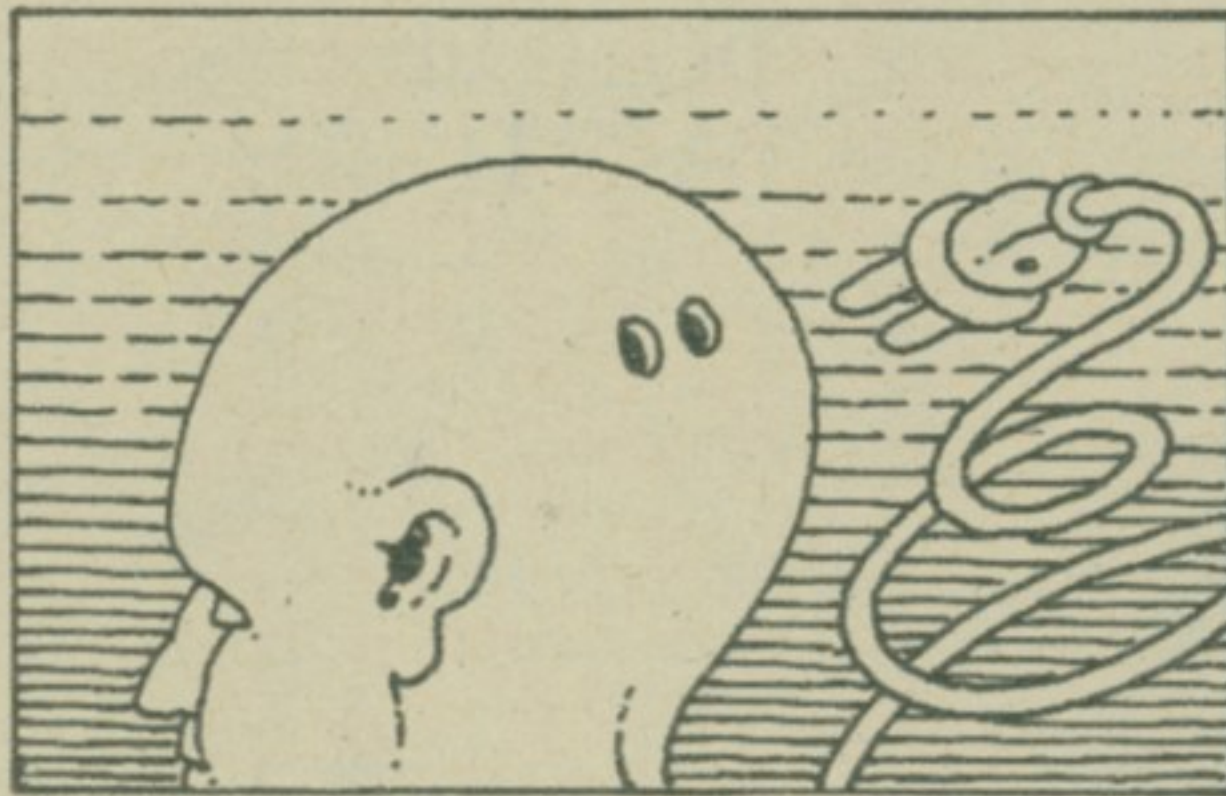
све остало што су заробили, Шпанци су преточили у златне шипке и однели.

Хуаскарови наследници одржавали су се у брдима, све док и њих Шпанци нису коначно сломили 1814. године.

Машина уместо мозга

Ко је направио први рачунар?
СРЂАН САЗДОВ
Ада бр. 10
Ковиле

Енглески математичар Чарлс Бебиџ (1791–1871) сматра се зачетником савремених рачунара или компјутера зато

што је замислио (иако сам није успео да га оствари) аналитички уређај способан да аутоматски изведе низ операција према унапред одређеном редоследу или програму забележеном на бушеним картицама.

25 година у униформи

У којој се земљи служи најдужи војни рок?

НЕБОЈША
Титоград

Најдужи војни рок у свету служе авијација и морнарица Совјетског Савеза –

Здравствено!

Здравствено! Јојем Се Буџан Јелена. 10.11. 1989 године напунила са 12 година. Једна од мојих девакица купила ми је сребрне миндуне. Проблем је у томе што ја немам крвну крв. Да ли мога да ми каже где могу да их пробајим. Унапред ХВАЛА!

Јелена
Београд

Лако и лепо, без бола и крви, то може да се уради у готово свакој златарској радњи у граду.

три године! Иначе, најдужи-војни рок у историји служио је руски сељак из времена Петра Великог – пуних 25 година!

Гимназија + филолошки = преводац

Следеће године требало би да се упишем у неку средњу школу. Већ сам одабрала преводачку струку, али не знам у коју средњу школу треба да се упишем.

ЈЕЛЕНА НИКОЛИЋ
Бањалука

Упиши се у гимназију, а онда на филолошки факултет где ћеш одабрати усмерење за преводаце.

Користимо прилику да обавестимо све оне који желе да се баве научним и стручним превођењем да преко Удружења научних и стручних преводаца у Београду, Кичевска 9, могу да употпуне знање похађајући једногодишњи семинар који организује ово удружење – уз услов да имају завршен филолошки или неки други факултет.

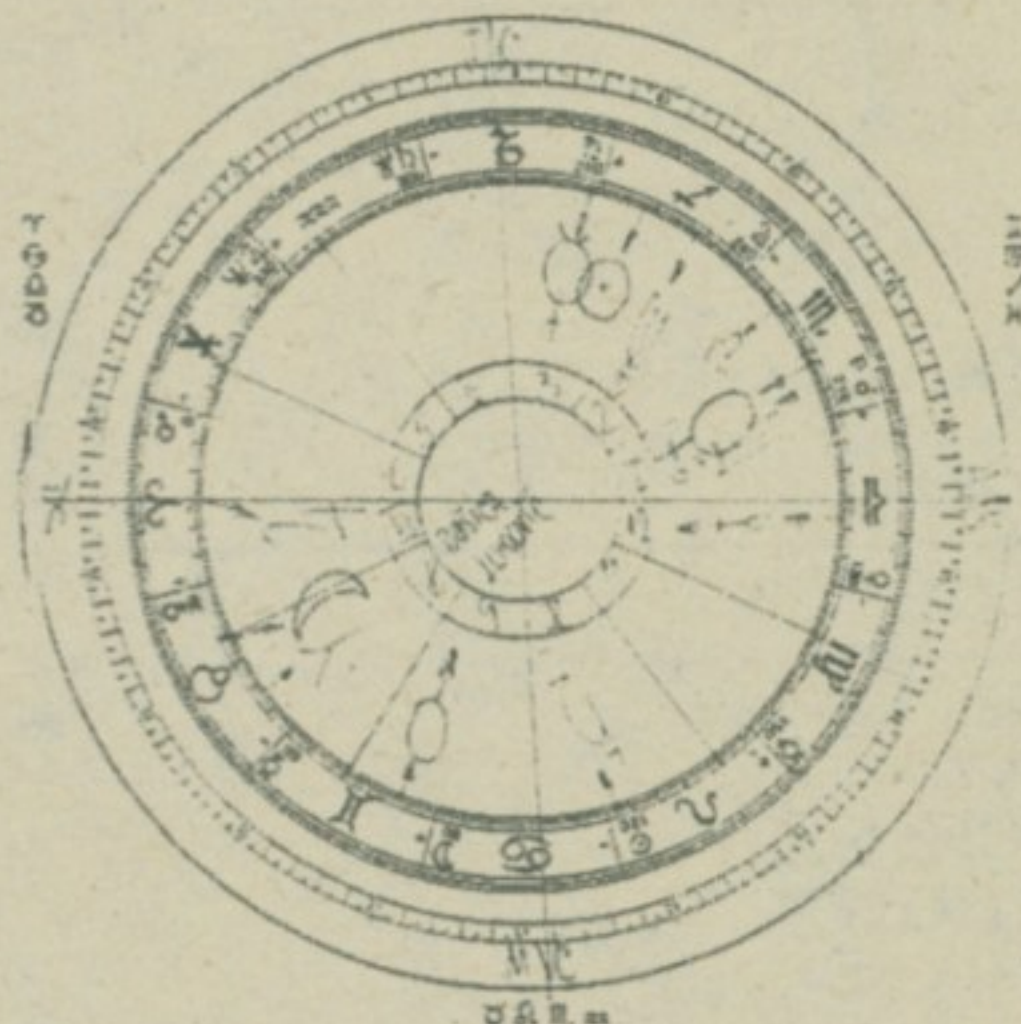

Душица – у центру пажње

Желела бих да знам свој подзнак у хороскопу, планете и знакове у кућама. Рођена сам у Ужичкој Пожеги 15. 12. 1976. у 0.30 часова.

ДУШИЦА ЛУКОВИЋ
Други булевар 126
Београд

Твој подзнак је Вага. У првој кући у Шкорпиону су Венера и Уран, у другој кући у Шкорпиону је Месечев чвор. Та-

које у другој кући, али у Стрелцу је Нептун. У трећој кући је Сунце у Стрелцу и Меркур у Јарцу. У седмој кући у Овну је Јупитер. У осмој кући у Бику је Месец и Змајев реп. У деветој кући у Близанцима је Марс. У десетој кући у Лаву је Сатурн и у дванаестој кући у Ваги је Плутон.

Имаш врло занимљив хороскоп, посебно је наглашен таленат за уметност. Креативна си и веома комуникативна. Прија ти дружење с пријатељима, али знаш да се увредиш кад ниси у центру пажње. Твој љубавни живот биће врло динамичан и одиграће важну улогу у избору животног пута. Добро се слажеш са особама у знаку Ваге, Овна и Близанца.

Поклон из света компјутера

Где могу да набавим литературу о програмирању за ATARI 800 XL. Не знам да ли је код нас преведена књига „Inside Atari Basic, a Fast, Fun and Friendly Approach“.

УРОШ БАЦЕТИЋ
Младеновац

Књига коју помињеш још није преведена, али упуство за програмирање на ATARI компјутеру може да се нађе. Јави се писмом редакцији Политикиног СВЕТА КОМПЈУТЕРА, на адресу: Македонска 31, 11000 Београд. Обећали су да ће ти то послати, али мораш да им даш своју пуну адресу.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Ивана Ђорђевић, Стојадина Трајића 145, 38250 Њилане – 16 година, воли музику и дописивање, навија за Партизан. Маја Амановић, Пут Авноја 2/6, 59300 Книн – 14 година, воли дописивање и музику, сакупља постере.

Божица Бошкић, Боже Рољића 16, 70260 Мркоњић-Град – 14 година, за постере „Црвене јабуке“ послаће постере других група.

Власта Братоња, Дираки 5, 51000 Ријека – 14 година, воли дописивање, путовања и животиње, сакупља украсне папире и постере.

Фрањо Трбовић, Пионирска 1, Стрмец, 41430 Самобор – 17 година, сакупља марке.

Миљана Милановић, Бранка Крсмановића 21/2, 18000 Ниш – 11 година, воли музику, сакупља све о Алфу, навија за Партизан. Дијана Трајкова, 29. новембра 75, 91000 Скопље – 12 година, воли спорт, сакупља постере и салвете.

Tara Truax, 3704 E. M. 115, Cadillac, MI 49601, U.S.A. – 12 година, жели да се дописује са вршњацима из Југославије.

Јелена Деспотовић, Стевана Синђелића 3/13, 35213 Деспотовац – 13 година, воли музику, дружење, дописивање и животиње.

Маријана Милосављевић, Марка Милановића 7, 11500 Обреновац – 15 година, воли музику и путовања.

Тања Панић, Матије Хући 61, 22000 Сремска Митровица – 10 година, сакупља постере „Црвене јабуке“ и салвете.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ БЕЗ ОПИСА: скаска, пастув, устава, Стон, л, тир, ши, љ, бет, Снежана Савић, потрпати, изет, отаве, уствари, рапало, алеман, арањи, шкарице.

ОМОТАЧ КОЦКЕ: коцка Ц.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1987

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минковић

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љилана Златковић, Милан Илић, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Ниша Стигчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варегин, Радана Весовић, Олга Вукединовић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Милединовић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патротић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црнобарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, центриле 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 26 динара, тромесечна 78 динара, полугодишња 156 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 52 динара, тромесечна 156 динара, полугодишња 312 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	26.-
СР НЕМАЧКА	DEM	45.-
ШВЕДСКА	SEK	162.-
ФРАНЦУСКА	FRF	153.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	40.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-

-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

НОВА ИЗДАЊА

SVJETLOST

ПОПУСТ 20%

ЕНЦИКЛОПЕДИЈСКА ИЗДАЊА, РЈЕЧНИЦИ

1. Annabel Craig, Cliff Rosney
ДЕЧИЈА НАУЧНА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА,
латиница, ћирилица	190
2. МЕДИЦИНСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА 1-3
у сарадњи са Ларусом, треће допуњено издање	840
3. Michael Chinery
1000 ИДЕЈА ЗА ПРИРОДОСЛОВЦА	190
4. Група аутора
МАЛИ РЈЕЧНИК СТРАНИХ РИЈЕЧИ	20
5. Абдулах Шкаљић
ТУРЦИЗМИ У
СРПСКОХРВАТСКОМ ЈЕЗИКУ	70

ИЗ БИБЛИОТЕКЕ »МЛАДИ ДАНИ«

6. Иво Андрић КУЛА – ДЕЦА, латиница, ћирилица	32
7. Карло Колоди ПИНОКИО, латиница	30
8. Бранко Ћопић ДОЖИВЉАЈИ МАЧКА ТОШЕ,
латиница, ћирилица	26
9. Даниел Дефо РОБИНЗОН КРУСО,
латиница, ћирилица	32
10. Алфонс Доде ПИСМА ИЗ МОГ МЛИНА, латиница	27
11. x x x 1001 НОЋ – латиница	30
12. Нусрет Идризовић МРАВ И АЖДАХА, латиница	26
14. Валентин Катајев СИН ПУКА, латиница	32
15. Луис Керол АЛИСА У ЗЕМЉИ ЧУДА,
латиница, ћирилица	29
16. Хасан Кикић ПРОВИНЦИЈА У ПОЗАДИНИ,
латиница	29
17. Мирослав Крлежа ДЈЕЧАК ПРАТИ ЗМАЈА,
латиница	30
18. Џејмс Фенимор Купер ПОСЛЕДЊИ МОХИКАНАЦ,
латиница	32
19. Лаза Лазаревић СВЕ ЋЕ ТО НАРОД ПОЗЛАТИТИ
латиница, ћирилица	29
20. Мато Ловрак ВЛАК У СНИЈЕГУ, латиница, ћирилица	29
21. Џек Лондон БИЈЕЛИ ОЧЊАК, латиница	32
22. Ерик Најт ЛЕСИ СЕ ВРАЋА КУЋИ,
латиница, ћирилица	30
23. Александар Сергејевич Пушкин БАЈКА О РИБАРУ
И РИБИЦИ, латиница, ћирилица	24
24. Тоне Селишкар ДРУЖИНА СИЊЕГ ГАЛЕБА,
латиница, ћирилица	30
25. Марк Твен ТОМ СОЈЕР, ћирилица	29
26. Оскар Вајлд СРЕТНИ КРАЉЕВИЋ И
ДРУГЕ БАЈКЕ, латиница	27
27. Прежихов Ворани ЂУРЂЕВАК, латиница, ћирилица	26

БИБЛИОТЕКА ИЗАБРАНИХ ДЈЕЛА

»БИД« – нова издања

28. Густав Флобер МАДАМ БОВАРИ, латиница	45
29. Волт Витман ВЛАТИ ТРАВЕ, латиница	38
30. Јохан Волфганг Гете ПАТЊЕ МЛАДОГ ВЕРТЕРА,
латиница	40
31. Николај Васиљевич Гогољ РЕВИЗОР – ШИЊЕЛ,
латиница	38
32. Максим Горки МАКАР ЧУДРА-СТАРИЦА
ИЗЕРГИЈ, латиница	40
33. Виктор Иго ЗВОНАР БОГОРОДИЧНЕ ЦРКВЕ,
латиница	45

34. Мирослав Крлежа ХРВАТСКИ БОГ МАРС,
латиница	42
35. Вилијам Шекспир ДРАМЕ (Хамлет, Отело,
Ромео и Јулија), латиница	45
36. Лав Николајевич Толстој АНА КАРЕЊИНА
1-2, латиница	70
37. Албер Каму СТРАНАЦ, латиница	38

СЛИКОВНИЦЕ

38. ЦИПЕЛИЋИ 1-4, латиница, ћирилица	32
39. ЗЕБРА 1-6, латиница, ћирилица	96

СЛИКОВНИЦЕ С КАСЕТОМ

ПРИЧИЦЕ ЗА ЛАКУ НОЋ

40. ПРИЧЕ О ЖИВОТИЊАМА (7 прича)	37
41. БАЈКЕ (7 прича)	37
42. МАЛЕ ПРИЧЕ (7 прича)	37
43. ИЗОКРЕНУТЕ ПРИЧЕ (7 прича)	37

БАЈКЕ И ПРИЧЕ

44. Оскар Вајлд СЕБИЧНИ ЦИН (2 приче)	37
45. Бранко Ћопић МЈЕСЕЦ И ЊЕГОВА БАКА (2 приче)	37

ГРИМОВЕ БАЈКЕ

46. ИВИЦА И МАРИЦА, ДЈЕВОЈЧИЦА
И ТРИ МЕДВЈЕДА	37
47. СЊЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА, ПЕПЕЉУГА	37
48. ЦРВЕНКАПИЦА, ВУК И СЕДАМ ЈАРИЋА	37
49. ТРНОРУЖИЦА И КРАЉ ЖАБА	37

ПОЗИВАМО ВАС НА ПРЕТПЛАТУ

Серија »УПОЗНАЈТЕ СВИЈЕТ« – »THE EYEWITNESS« копродук-
цијско издање Darling Kindersley Limited и четири југословенска
издавача: Свјетлост, Младост, Помурска založba и Вук Караџић.
Збирка енциклопедија о мистеријама природе са обиљем информа-
ција и фотографија упознаје нас са свијетом око нас. Аутори и
сарадници едиције чувени су специјалисти и научници »The Natural
History Museum« London.

Ова јединствена едиција због изузетне вриједности објављена је у
преко 20 највећих земаља свијета. Збирка енциклопедија је **поучна,
информативна и забавна – занимљива за све узрасте!**

Позивамо вас да се претплатите на прве четири књиге из ове едиције
које ће из штампе изаћи крајем фебруара 1990. Књиге ће бити
штампане латиницом и ћирилицом.

• ПТИЦЕ	150	позив на број: 235/001
• СТИЈЕНЕ И МИНЕРАЛИ	150	позив на број: 235/002
• КОСТУРИ	150	позив на број: 235/003
• ОРУЖЈЕ И ОКЛОПИ	150	позив на број: 235/004
• КОМПЈЕТ КЊИГА 1-4	600	позив на број: 235/005

У припреми су и остале књиге из ове едиције!

Претплатне цијене вриједне до 31. 01. 1990. године.

Уплата се врши на жиро-рачун број: 10100-602-180

На уплатници обавезно назначити »позив на број« који се налази уз
наслов.

На основу ове наруџбенице одобравамо попуст од 20% за
куповину књига поузећем. Овај попуст не вриједи за претплату.
Најмања вриједност наруџбе је 50 динара.

наруџбеница

НАРУѢБЕНИЦА ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 26. 01. 1990.

Издавачко предузеће »СВЈЕТЛОСТ«, КЛУБ КЊИГЕ, 71000 Сарајево,

Наручујем поузећем књиге под редним бројем

Претплаћујем се на књиге

II. Прерадовића 3, телефон: 071/218-117.

Наручилац

Адреса

Датум: Потпис:

Члан сам Клуба књиге: ДА НЕ ЖЕЛИМ СЕ УЧЛАНИТИ

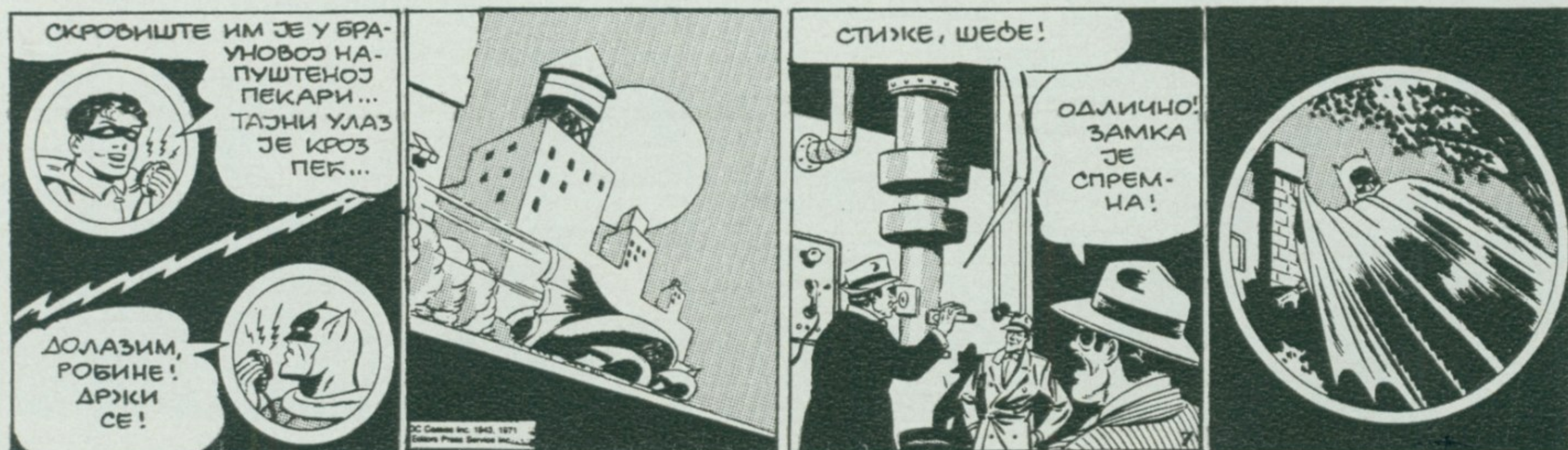
BATMAN

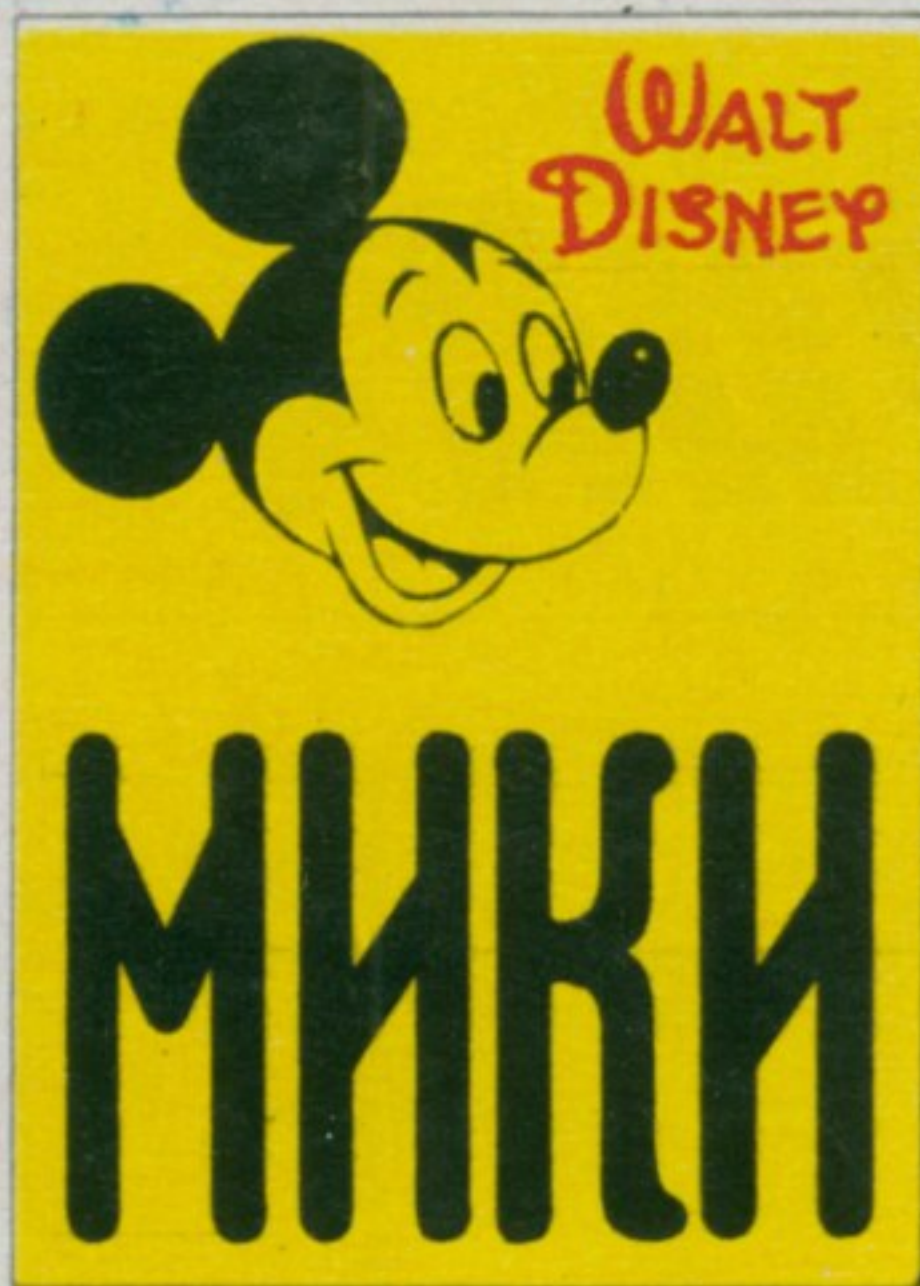
WITH ROBIN

BY BOB KANE

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

ПОЛИТИККИ
ЗАБАВНИК

BRUCE WILLIS